

Verslag

**van de vergadering van
provinciale staten van Drenthe**

gehouden op 19 maart 2003

INHOUD

Opening	2	Formele beëindiging en overdracht van werkzaamheden van de Werkgroep Drenthe Dual	57
Mededelingen	2	Afscheid vertrekkende statenleden	58
Ingekomen stukken	2	Sluiting	65
Vaststelling van de agenda	3	Toezegging	66
Onderzoek geloofsbrieven en toelating	3		
Mondelinge vragen	4		
De Drentse Landbouw maakt de Toekomst	4		
<i>Amendement A (verworpen)</i>	5		
Awb-bezwaarschrift Stichting			
Volksdans Drenthe	10		
Aanpassing regelgeving aan Wet dualisering provinciebestuur	10		
<i>Amendement B (aangehouden tot 20 maart 2003)</i>	11		
Cultuurtoerisme II	14		
Positionering Onderzoeksbureau Cultuur, Welzijn en Zorg	20		
<i>Amendement C (aanvaard)</i>	21		
Startnotitie vrijwillige milieueffectrapportage Roden/Leek-A7	29		
Herstel vaarverbindingen Zuidlaardermeer - Oost-Groningen	29		
Project Omzien naar ontwikkeling; perspectieven voor Veenhuizen	29		
Artists in residence	30		
Project MaSTERplan Roden	30		
Glasexpertisecentrum Nederland te Hoogeveen	30		
Benoeming plaatsvervangend lid externe Awb-bezwaarschriftencommissie	30		
Regional Framework Operation			
Hanse Passage	30		
1 ^e wijziging provinciale begroting 2003	30		
Evaluatie Samenwerkingsverband Noord-Nederland/wijziging Gemeenschappelijke regeling Samenwerkingsverband Noord-Nederland	30		
Herhuisvesting RTV Drenthe	31		
<i>Motie D (verworpen)</i>	41		
<i>Motie E (verworpen)</i>	51		
Plan tot behoud van de grutto	54		

PROVINCIALE STATEN VAN DRENTHE

Verslag van de vergadering van provinciale staten van Drenthe, gehouden op 19 maart 2003 in het provinciehuis te Assen.

Tegenwoordig zijn:

A.L. ter Beek, Commissaris van de Koningin, voorzitter

de leden (50 in getal):

S.A. van der Schoot (Ouderenpartij)
F. Ietswaart (D66)
J.W.M. Engels (D66)
H. Baas (ChristenUnie)
A.J. Gaasbeek (OSD)
A. Haak (PvdA)
H. Weggemans (PvdA)
mevrouw H. Kempe-Foekens (ChristenUnie)
J.P. Sluiter (D66)
A. Wendt (ChristenUnie)
mevrouw G.M. Remmelts-Mulder (VVD)
mevrouw H.G. Stoel-Snater (PvdA)
Joh. Dijks (VVD)
G.A.W. Fonk (VVD)
J.H. Schaap (PvdA)
mevrouw M.W. Brink-Massier (PvdA)
mevrouw W.G. Goudriaan-Visser (PvdA)
mevrouw I.J. Huisman-Holmersma (PvdA)
H.R. Hornstra (PvdA)
A. Boer (PvdA)
mevrouw A. de Widt-Nieuwenhuizen (VVD)
W. Nijenbrinks (VVD)
K.H. Smidt (VVD)
H. Holman (CDA)
mevrouw H. Kamphuijs (PvdA)
mevrouw W. van Dommelen-Logtmeijer (CDA)
J.J. van Heukelum (VVD)
R.W. Klein Nulent (PvdA)
F. Benning (VVD)
mevrouw A. Edelenbosch (PvdA)
K.J. de Vries (CDA)
Ch.C. de Haas (OPD)
mevrouw N. Nieuwenhuizen (OPD)
H. Zomer (CDA)
mevrouw G. de Vries-Leggedoor (CDA)
mevrouw E.H. Mellink (PvdA)
mevrouw K. Westerkamp-Exoo (CDA)
mevrouw J. Schipper (VVD)
A.G.H. Peters (CDA)
R.C.M. van Glansbeek (CDA)

K. Jonker (CDA)
L. Bomhof (VVD)
K.N. Blanksma (GroenLinks)
W.H. Kuiper (GroenLinks)
F.A.J. Harleman (GroenLinks)
S.B. Swierstra (VVD)
mevrouw W.F.C. Dirks (GroenLinks)
J. Langenkamp (GroenLinks)
mevrouw W.H.H. Ceelen (PvdA)
J. Prinsen (PvdA)

J.D. Nauta, secretaris der staten van Drenthe

Met kennisgeving afwezig:

A. Faber (CDA)

A. Opening

De VOORZITTER: Ik open de vergadering van provinciale staten (PS) (09.03 uur) en heet u allen van harte welkom.

B. Mededelingen

De VOORZITTER: Ik deel mee dat geen berichten van verhindering tot het bijwonen van de vergadering zijn ontvangen.

De heer PETERS: Mijnheer de voorzitter. Ons fractielid Alle Faber heeft zich ziek gemeld. Hij zal vandaag niet aanwezig zijn.

De VOORZITTER: Dat is jammer. Wij wensen hem beterschap.

C. Ingekomen stukken

De VOORZITTER: Ik stel de staten voor de ingekomen stukken A.1 tot en met A.10, B.1 tot en met B.9 en C.1 conform de daarbij vermelde voorstellen af te doen.

Daartoe wordt besloten.

De VOORZITTER: Dan is er nog het stuk onder B.10, het verzoek van de heer Langenkamp om een interpellatie te mogen houden over het Noord-Nederlands Bureau voor Toerisme (NNBT). Wenst de heer Langenkamp zijn verzoek nog nader toe te lichten?

De heer LANGENKAMP: Nee, voorzitter, want het verzoek lijkt mij voldoende duidelijk. Ik heb nog wel een aanvullende vraag.

De VOORZITTER: Maar voor u die vraag stelt, moet eerst duidelijk zijn of uw verzoek gehonoreerd wordt.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. De fractie van de VVD heeft geen enkel belang bij deze interpellatie. Wat ons betreft wordt die interpellatie niet gehouden. Er is voldoende informatie en het gaat niet om een spoedeisende zaak.

Mevrouw MELLINK: Voorzitter. Het heeft ook niet de voorkeur van de fractie van de PvdA om deze kwestie op deze manier te behandelen.

Het onderwerp leent zich vooral voor bespreking in de commissie. Dan kan er uitgebreid over gesproken worden en daarmee wordt recht gedaan aan dit onderwerp. Bovendien is geen spoed geboden.

De heer PETERS: Voorzitter. De fractie van het CDA sluit zich volledig bij de woorden van de voorgaande sprekers aan.

De heer VAN DER SCHOOT: Voorzitter. Dat geldt ook voor de Ouderenpartij.

De heer BAAS: En eveneens voor de Christen-Unie.

De VOORZITTER: Het lijkt mij na deze mededelingen een onnodige exercitie om dit verzoek nog in stemming te brengen.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Ik ben een beetje verrast door deze ontwikkeling. Wij hadden toch de goede gewoonte om - en ik spreek mij er nu niet over uit of wij al dan geen zin hebben in deze interpellatie - als een iemand het verzoek doet een interpellatie te mogen houden, niet op voorhand te zeggen dat het ons niet uitkomt of dat wij dat op dit moment niet zo leuk vinden. Ik ben van mening dat wij in principe zo'n interpellatie moeten toestaan, waarna wij in het debat zelf wel kunnen aangeven of wij haar opportuun vinden of niet. Ik vind wat nu gebeurt een jammerlijke ontwikkeling en die steun ik niet.

De VOORZITTER: De standpunten zijn bekendgemaakt. Handhaaft de heer Langenkamp zijn verzoek?

De heer LANGENKAMP: Voorzitter. In principe is mijn antwoord: "Ja". Maar ik wil een tussenvoorstel doen. Als het college het voor elkaar krijgt in de maand april - ondanks dat wij dan onder een nieuw stelsel werken - een extra vergadering te beleggen waarin dit probleem beter en meer uitgediept aan de orde kan komen, heb ik daar vrede mee. Maar ik vind de cijfers die nu bekend zijn te verontrustend om een debat daarover uit te stellen tot mei, of later.

De heer VOORZITTER: Een vergadering in april betekent wel dat de staten met een demissionair college te maken hebben.

Bedoelt de heer Langenkamp een plenaire vergadering of een commissievergadering?

De heer LANGENKAMP: Een commissievergadering.

De heer DIJKS: Voorzitter. Op de kleine bijeenkomst die gisteravond is gehouden heb ik gezegd dat de stukken die thans voorliggen ook bij het college nog wel enkele vragen oproepen. Zodra wij het antwoord daarop hebben, zullen wij met een uitwerking van die antwoorden naar de staten komen. Mijn voorstel is die uitwerking af te wachten en dan te bekijken of het nodig is een extra bijeenkomst in te lassen. Officieel zijn er dan nog geen commissies en dat maakt het extra gecompliceerd.

De VOORZITTER: Dan rest mij in dit verband niets anders dan de heer Langenkamp formeel de vraag voor te leggen of hij zijn verzoek handhaaft. Als dat het geval is, zal ik mij genoodzaakt zien dat verzoek in stemming te brengen.

De heer LANGENKAMP: Voorzitter. Mede vanwege het karakter van deze statenvergadering trek ik het verzoek in. Ik verwacht dan wel dat het demissionaire college al het mogelijke zal doen om zo spoedig mogelijk over dit onderwerp uitsluitel te geven. Het gaat erom wat wij hiermee willen.

De VOORZITTER: Ik neem aan dat iedereen goed naar deze woorden heeft geluisterd.

De VOORZITTER: Ik stel vervolgens aan de orde de brief van gedeputeerde staten (GS) van 13 maart 2003 met het voorstel om agenda-punt G.1, statenstuk 23, Energieneutraal sportcomplex Kloosterveen, van de agenda af te voeren.

Naar mij blijkt stemmen de staten met dit voorstel in.

D. Vaststelling van de agenda

De agenda wordt overeenkomstig het ontwerp vastgesteld.

E. Onderzoek van de geloofsbrieven en toelating van de op 11 maart 2003 gekozen en benoemd verklaarde leden van PS van Drenthe

De VOORZITTER: De voorzitter van het Centraal Stembureau voor de verkiezing van de leden van PS van Drenthe heeft bij besluit van 13 maart 2003 tot leden van PS benoemd verklaard de heren H. Baas, H. Beerda, K.N. Blanksma, H.C.E. Boerland, L. Bomhof, Joh. Dijks en A.H.J. Dohle, mevrouw A. Edelenbosch, de heren J.W.M. Engels en A. Faber, de dames W.G. Goudriaan-Visser en A. Haarsma, de heren Ch.C. de Haas, E. Hemsteede, H. Holman en H.R. Hornstra, mevrouw I.J. Huisman-Holmersma, de heren A. Huizing, H.G. Idema, C.D. de Jong, K. Jonker, C.H. Kloos, W.H. Kuiper, J. Langenkamp, A. Lanting en H.P.K.M. Looman, de dames W.L.M. Mastwijk-Beekhuijzen en A.H. Mulder, de heer E. Olij, mevrouw J.M. Pannekoek-Van Toor, de heren J. Pereboom, A.G.H. Peters, R.E. Pot, G.H. Reukema, G. Roeles, J.H. Schaap, J. Slagter, J.P. Sluiter en K.H. Smidt, de dames G.H. Smith-Bults en H.G. Stoel-Snater, de heren S.B. Swierstra en E.R. Veenstra, de dames S. van de Vijver-Geitz en G. de Vries-Leggedoor, de heren K.J. de Vries en A. Wendt, mevrouw K. Westerkamp-Exoo en de heren Th.J. Wijbenga, H. Zomer en J. Zweens. Alle door mij genoemde personen hebben mij laten weten hun benoeming tot lid van PS aan te nemen.

Ik benoem tot leden van de commissie van onderzoek van de geloofsbrieven mevrouw Schipper, mevrouw Van Dommelen en de heer Hornstra. Ik verzoek mevrouw Schipper namens de commissie als rapporteur op te treden en ik schors de vergadering gedurende dit onderzoek.

(Schorsing van 09.11 tot 09.22 uur.)

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering en geef het woord aan mevrouw Schipper.

Mevrouw SCHIPPER: Mijnheer de voorzitter. Zoals gewoonlijk hadden de ambtenaren weer fantastisch voorbereidend werk gedaan. De commissie heeft de geloofsbrieven en de daarbij overgelegde stukken onderzocht en in orde bevonden en zij adviseert de staten de benoemde leden toe te laten als lid van PS van Drenthe.

De VOORZITTER: Ik stel de staten voor overeenkomstig dit advies te besluiten.

Daartoe wordt besloten.

De VOORZITTER: Namens de staten zeg ik de leden van de commissie, ondanks hun waardering voor het voorbereidende werk van de ambtenaren, bij welke waardering ik mij van ganser harte aansluit, dank voor de noeste arbeid die zij hebben verricht.

De toegelaten statenleden zullen morgen, 20 maart 2003, worden geïnstalleerd.

F. Mondelinge vragen

De VOORZITTER: Ik deel de staten mee dat niemand zich heeft gemeld voor het stellen van vragen.

G. Voorstellen gedeputeerde staten

2. Het voorstel van gedeputeerde staten van 29 januari 2003, kenmerk 5/6.5/2003000393, De Drentse Landbouw maakt de Toekomst

(statenstuk 34)

met het op dit punt betrekking hebbende verslag van de Statencommissie Milieu, Water en Groen van 10 februari 2003.

De heer SMIDT: Mijnheer de voorzitter. In de Statencommissie Milieu, Water en Groen is uitgebreid bij dit voorstel stilgestaan. Ik zal alle kritiek van de VVD-fractie niet herhalen, kritiek die overigens grotendeels samen viel met knelpunten die door een belangrijke partner in dit project, het Renovatienetwerk Groene Ruimte en Agrocluster, waren geconstateerd. In de nota die het Renovatienetwerk heeft laten verschijnen staat heel duidelijk dat plattelandsvernieuwing niet van bovenaf kan worden opgelegd, dat die conclusie betekent dat de rol van de overheid verandert en er ruimte moet ontstaan voor creativiteit. Het Innovatienetwerk wijst er verder op dat dit voor overheden kan betekenen dat er op gebieden waar het Innovatienetwerk haalbaarheids- of pilotprojecten uitvoert een beleidsstille in acht wordt genomen of juist ondersteunende wetgeving wordt voorbereid. Ook de Drentse praktijk kent voorbeelden van

initiatieven tot bedrijfsverbreding en vernieuwing, die zijn gestrand op regelgeving. Het gebiedsgericht beleid brengt in dat opzicht ook nog niet wat wij ervan verwachten. Vaak blijkt dat bedrijfsverbreding of -vernieuwing in met name verwervingsgebieden al snel stuit op bezwaren vanuit regelgeving.

Het gevoel dat ons bij het lezen van dit projectvoorstel bekreep, was dat van de ondernemers op het platteland creativiteit wordt gevraagd, voorzover dat binnen provinciale regelgeving past. Daarmee wordt vooraf de regelgeving heilig verklaard zonder de noodzakelijke bezinning op het beoogde effect. Waar de VVD-fractie voor pleit, is dat als een creatief plan door de jury kansrijk wordt bevonden en past binnen de visie van de staten op het platteland, maar soms onverhoopt door een cumulatie van regelgeving de uitvoering wordt geblokkeerd, het niet alleen, zoals in het projectplan staat, een taak is voor de jury pogingen te doen het plan naar de regels te voegen zoals het projectplan aangeeft, maar dat er dan ook een verantwoordelijkheid ligt voor de provincie. Voorzitter. Als we werkelijk creatieve ideeën willen, zullen we vooraf moeten aangeven dat we ruimte willen geven aan die creativiteit en zullen we de bereidheid moeten tonen regels te willen aanpassen als een goed plan dit vraagt. Immers, in het projectplan wordt wel verklaard dat het project ook dient als test voor de provincie op doeltreffendheid en effectiviteit van regelgeving, maar...

Mevrouw STOEL: Mijnheer de voorzitter. Mag ik hierover een vraag stellen?

De VOORZITTER: Eigenlijk niet midden in een zin. Als iemand zijn zin heeft afgemaakt, kan er geïnterrumped worden.

Mevrouw STOEL: Dat is wel zo netjes, dat klopt. Het lijkt erop dat de woorden die in de commissie gesproken zijn, nu weer te horen zijn. Ik herinner mij dat de fracties van de PvdA en de VVD toen nadrukkelijk gesteggeld hebben over wat er precies staat en hoe dat geïnterpreteerd moet worden. De creativiteit, die er volgens de heer Smidt in gelegd moet worden, zien wij nadrukkelijk ook in het voorliggende voorstel opgenomen. Het is die creativiteit en het is het opzoeken van de ruimte. Ik begrijp de heer Smidt dan ook niet

goed, want wat hij nu betoogt, spoort volgens mij nog steeds met het voorstel.

De heer SMIDT: Maar er ontbreekt een punt; daar werk ik nu naartoe en dan is het mevrouw Stoel meteen duidelijk.

Als tijdens het traject geconstateerd moet worden dat de regelgeving onvoldoende doeltreffend en onvoldoende flexibel is, dan volgt in het projectvoorstel niet de volgens ons logische consequentie dat de regelgeving ook kan worden aangepast ten behoeve van een volgens de jury kansrijk plan. Ik denk dan een beetje aan de benadering zoals wij die kennen bij gemeentelijke woonplannen: als een plan deugt, wordt het beleid erop aangepast.

Om dit te bewerkstelligen wil mijn fractie samen met die van het CDA en de OSD een amendement indienen om ondernemers in de Drentse landbouw een extra stimulans te geven met plannen te komen. Wij weten dat de regelgeving het creatief denken niet hoeft te stoppen. Juist die stap onbrak naar onze mening in het voorstel en vandaar het volgende amendement.

Amendement A

Provinciale staten van Drenthe in vergadering bijeen op 19 maart 2003, ter behandeling van statenstuk 34, inzake het project "De Drentse Landbouw maakt de Toekomst", kenmerk 5/6.5/2003000393;

besluiten in het vorengenoemde ontwerpbesluit: na punt II van het besluit toe te voegen:

III. indien een obstakel vanuit provinciale regelgeving de realisering van een, volgens de jury, kansrijk plan blokkeert, spant het college van gedeputeerde staten zich in met voorstellen te komen teneinde deze beperking op te heffen.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat het amendement voldoende is ondersteund en daarom bij de beraadslaging kan worden betrokken.

Mevrouw STOEL: Mijnheer de voorzitter. Voor mijn fractie blijft het een open deur wat nu via het amendement aan het besluit wordt toegevoegd. Ik hoor daarom graag van de heer Smidt aan wat voor plannen hij dan denkt. Gaat het bijvoorbeeld

om plannen om van een stel kippenhokken een prachtige toeristische hotelaccommodatie te maken? Ik neem aan dat dergelijke plannen op bezwaren stuiten die niet een, twee, drie opgelost kunnen worden.

De heer SMIDT: Naar de aard van het voorstel is een dergelijk idee ook niet creatief genoeg. Maar er ligt wel een analogie. In het nieuwe POP is een regeling opgenomen voor het gebruik van agrarische bijgebouwen, waardoor bij bestemmingswijziging de oppervlakte eigenlijk terug moet naar 100 m². Stel, iemand heeft een creatief plan dat aan alle criteria voldoet en waarvan de uitvoering werkgelegenheid schept voor dertig, veertig mensen die bepaalde dingen gaan maken, maar dat dan een oppervlakte van 100 m² te klein is. Ik kan mij voorstellen dat wij dan zeggen dat het een goed plan is en dat daarom wordt toegestaan een grotere bedrijfsoppervlakte te gebruiken voor een bestemming die niet direct landbouw gerelateerd is. Ik denk aan dat soort zaken.

Ik vind ons amendement daarom ook zo logisch. Maar in het voorstel lees ik net niet dat het college bereid is in zo'n geval die stap te zetten.

De heer KUIPER: Voorzitter. Ik heb voor mij het verslag van de commissievergadering. Volgens dat verslag heeft de VVD erop aangedrongen de beperkende ruimte wat minder beperkend te laten zijn en ruimte te geven aan creativiteit. Maar in het amendement staat dat gedeputeerde staten met voorstellen moeten komen om deze beperking op te heffen. Als de tekst letterlijk wordt genomen, betekent dit dat de regels en de kaders terzijde moeten worden geschoven. Ik wil daar graag opheldering over.

De heer SMIDT: Ik heb gezegd dat een plan moet passen in de visie van de staten op het ruimtelijk gebruik van het buitengebied. Het is ook niet zo dat de jury plotseling het Drentse ruimtelijk beleid bepaalt. Wij hebben onze kaders, maar in onze regelzucht hebben we soms wel eens wat regels gemaakt die contraproductief zijn. Als een plan deugt en iedereen er achter staat, is het wat ons betreft logisch dat GS zich dan inspannen om die regels minder beperkend te laten zijn. Richting de mensen die met ideeën komen, wordt ook aangegeven dat zij zich niet vooraf moeten voegen naar de regels, maar dat er ook een mogelijkheid is dat de regels zich ooit eens naar het plan voegen.

De heer HARLEMAN: De heer Smidt brengt dit amendement als een uitdaging aan de landbouwers en veetelers in Drenthe en daarmee dagen de indieners van het amendement de mensen die meedoen aan de prijsvraag uit juist met plannen te komen die in strijd zijn met de regels, terwijl die regels toch ook in overleg met de VVD zijn opgesteld. Ik vraag mij dan ook af waar de VVD heen wil.

De heer SMIDT: De heer Harleman heeft gelijk dat wij dit amendement indienen om mensen uit te dagen met creatieve ideeën te komen. Vooral als het om gebiedsgericht beleid gaat, wordt heel vaak gedacht dat er wel wat bedacht kan worden, maar dat het toch niet mag. Die drempel willen wij weghalen. Als het om majeure wijzigingen gaat die het bestaande beleid aantasten, moeten GS en PS altijd nog bepalen of het belang van het plan de ombuiging van de regelgeving rechtvaardigt.

De heer GAASBEEK: Voorzitter. Ik heb in het betoog van de heer Smidt dat hij in de commissie en ook nu weer heeft gehouden, beluisterd dat het zijn streven is de landbouw, die toch vaak in het hoekje zit waar de klappen vallen, een beetje de kans te geven creatief bezig te zijn. Wij hebben al vaker de kritiek gehad dat ons POP zo statisch is en ik meen toch dat het de bedoeling is in POP II enige soepelheid te betrachten. Er moet sprake zijn van een wisselwerking tussen wat de mensen in Drenthe willen en wat wij voorschrijven. Die soepelheid zie ik in dit amendement terug.

De heer KUIPER: Voorzitter. Maar ik heb toch te maken met de tekst van het amendement dat nu voorligt. Daarin is sprake van "deze beperking op te heffen". Dat vind ik een te rigide uitgangspunt, zeker als er in de staten geen discussie over plaatsvindt hoe die regels dan aangepast moeten worden. Wij zullen dan ook tegen dit amendement stemmen.

De heer JONKER: Mijnheer de voorzitter. Na wat ik in de commissievergadering over dit stuk heb gezegd, kan ik nu kort zijn. In de commissie hadden wij best wel wat kritiek, maar aan de andere kant krijgt de sector nu de kans met goede en vernieuwende ideeën te komen. Die mogelijkheid willen wij van harte ondersteunen. Dat is ook de

reden waarom wij het amendement hebben ondertekend.

Het is niet onze bedoeling alles maar meteen overboord te gooien, maar soms kan een bepaald voorstel vanwege een kleinigheid niet uitgevoerd worden, wat dan erg jammer is. Daarom menen wij dat er in incidentele gevallen gewoon de ruimte moet zijn van de regels af te wijken. GS moeten dan die mogelijkheid bekijken en na goedkeuring door de staten, kan dan iets meer dan op grond van de regels mogelijk is. Dat is de reden waarom wij met het amendement instemmen. Ik hoop dat er inventieve ideeën komen, waardoor voor de sector in bepaalde gebieden nieuwe perspectieven ontstaan.

De heer KUIPER: Ik stel de heer Jonker dezelfde vraag. In het amendement wordt voorgesteld "een obstakel vanuit de provinciale regelgeving..." op te heffen". Hoe interpreteert het CDA deze rigide formulering dan?

De heer JONKER: Het is niet de bedoeling alle regels en alle beperkingen op te heffen. Dat staat ook niet in het amendement.

Mevrouw STOEL: Maar dat is toch al in de prijsvraag vastgelegd? Wat in het amendement wordt voorgesteld is toch een hartstikke open deur? Het gaat toch om de creativiteit en inventiviteit? Daar zijn wij enthousiast over en daarom steunen wij het voorstel. In de commissie hebben wij ook heel nadrukkelijk gezegd dat dit betekent, dat per voorstel moet worden bekeken wat de mogelijkheden zijn. Wij hebben zelfs ook nog geconstateerd dat het niet nodig is dat alle voorstellen aan alle drie criteria voldoen. Ik snap dit amendement dan ook echt niet.

De heer JONKER: Ik kan de redenering van mevrouw Stoel wel volgen, maar het is in het amendement duidelijk op papier gezet. Het staat in de geest wel in het stuk, maar in het amendement is het exact verwoord. Ik denk dat het een verruiming is.

De heer SMIDT: Waar leest mevrouw Stoel dat het college deze gevolgtrekking maakt?

Mevrouw STOEL: In het statenstuk. Wat de heer Smidt nu doet is in een regeltje vangen - en dan hebben wij er weer een regeltje bij - wat volgens

ons door het hele stuk heen spreekt. Anders hadden wij toch het idee van een prijsvraag niet hoeven steunen? Het is een prijsvraag, er wordt creativiteit verlangd.

De heer SMIDT: Maar als je werkelijk creativiteit wilt, ga je toch niet vooraf zeggen dat onze regelgeving heilig is en dat je daar niet aan wilt komen? In het stuk staat zelfs dat wij ervan willen leren. Als blijkt dat de regels een goed plan blokkeren dan leren wij daarvan. Maar welke gevolgtrekking volgt daar dan uit? Is die gevolgtrekking dat die regel aangepast wordt? Nee, dat staat nergens in het stuk.

Mevrouw STOEL: Willen leren van iets betekent dat je de goede weg wilt bewandelen. In sommige gevallen kan dit betekenen dat wordt afgeweken van wat wij altijd doen. Maar niet op voorhand. Het amendement kan ook betekenen dat bij elk voorstel dat op een gegeven moment op onze tafel komt te liggen en dat niet precies in de regels past, de regelgeving moet worden aangepast. En dat kan natuurlijk niet!
Elk project in een prijsvraag wordt op zijn merites bekeken.

De heer SLUITER: Mijnheer de voorzitter. De fractie van D66 beschouwt het voorstel De Drentse Landbouw maakt de Toekomst als een goed initiatief om de landbouw te stimuleren op het punt van maatschappelijk ondernemen. In die zin is het projectvoorstel ook slechts een stap op weg naar meer, maar wel een stap die de meest creatieve en op innovatie gerichte ondernemers een spannende uitdaging kan bieden.
Voorzitter. Het project is een ding, maar het vervolg is een tweede en daarmee bedoelen wij dat dit voorstel door ons wordt gezien als een pilot voor bestendig beleid in de toekomst: er moet in vast beleid een vervolg op komen, de pilot leidt ons daarheen.
Voorzitter. Als het amendement dat door de VVD is ingediend, nodig is, steekt het project eigenlijk niet goed in elkaar en het steunen van dit amendement betekent, dat het voorstel dat nu voorligt niet deugt en nauwelijks ruimte biedt voor reële projectvoorstellen. D66 deelt die mening niet.
De voorstellen dienen zich binnen de vigerende regelgeving te bewegen. Wel moeten we bij eventueel nieuwe regelgeving in de conceptfase die nieuwe regels aanhouden tegen het vast-

gestelde project. Wij moeten geen regels toevoegen die zich niet verhouden met het project zonder dat hier eens goed naar gekeken is.

De heer GAASBEEK: Kan de heer Sluiter zich niet voorstellen dat wanneer een landbouwer in het belang van de landbouw met een creatief project komt, terwijl dit project volgens de regels van het POP geen kans heeft tot ontwikkeling te komen, het college wordt gevraagd de regels te verruimen zodat zo'n project wel uitgevoerd kan worden?

De heer SLUITER: De fractie van D66 gaat ervan uit dat de regels in het POP met veel verstand tot stand zijn gekomen...

De heer GAASBEEK: En gehanteerd worden.

De heer SLUITER: ...en gehanteerd worden en dat die niet zomaar aan de kant worden geschoven. Daartoe roepen wij niet op.

De heer GAASBEEK: Dat is dan niet zomaar, het is met een project dat een jury als waardevol voor de landbouw beschouwt.

De heer SLUITER: Waar het dus in wezen om gaat is de vraag wat prioriteit heeft: de vigerende regels die wij met veel verstand hebben vastgesteld of een projectvoorstel dat daar net doorheen fietst. Als wij dan een keuze moeten maken, kiezen wij ervoor de vigerende regels niet zomaar aan de kant te schuiven.

De heer GAASBEEK: De discussies rond POP II wijzen al in die richting: POP II zal POP I bijstellen. Die mogelijkheid moet er dus zijn en daarop wordt in het amendement gewezen.

De heer SLUITER: Als POP II er is, hebben wij met andere en volgens de heer Gaasbeek wat minder beperkende regelgeving te maken. Misschien is er dan meer ruimte voor projectvoorstellen, laten wij dat dan afwachten.

De heer SMIDT: Maar dan is de prijsvraag al zo'n beetje afgerond.

De heer SLUITER: Heeft de heer Smidt met zijn amendement het oog op heel specifieke onzinnige regels en welke zijn dat dan, of moet dit amendement meer worden gezien als een specimen van

de wijze waarop de VVD bezig gaat om de in de campagne bepleite deregulering gestalte te geven? Voor D66 zijn dit project en deregulering twee verschillende items. Wij zijn niet tegen deregulering, integendeel, maar dat kan niet zo-even en passant via wijziging van een wettekst geregeld worden. Dat past naar ons oordeel niet bij zorgvuldig bestuur.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. Ik heb bezwaar tegen het amendement om het woord "obstakel". Dan gaan wij een prijsvraag uitschrijven om alleen maar dwarsliggerij te creëren, terwijl het de bedoeling is dat de prijsvraag een oplossing biedt voor regelgeving die niet vol doet. Met dat laatste ga ik akkoord.

Mevrouw KEMPE: Mijnheer de voorzitter. Bij deze mening willen wij ons aansluiten. Ook mijn fractie vindt dit amendement veel te kort door de bocht. Het kan niet zo zijn dat via een prijsvraag de regels ter discussie worden gesteld. Het moet veel breder getrokken worden.

Wij vinden het voorstel van het college nog steeds een prima voorstel, waarin duidelijk wordt verwoord dat het college wil kijken naar de obstakels die zich voordoen.

Mevrouw EDELENBOSCH: Mijnheer de voorzitter. Enige creativiteit kan de heer Smidt in ieder geval niet ontzegd worden. Hij citeert de woorden van het Innovatienetwerk dat de rol van de overheid verandert en dat er maar beleidsstilte moet zijn. Dat is, wat kort door de bocht gezegd, nu net de aanleiding voor de prijsvraag die wij samen met datzelfde Innovatienetwerk hebben uitgeschreven. De overheid roept wel van alles en daagt de ondernemers op het platteland uit, maar zij heeft nog nooit gekwantificeerd wat daar dan tegenover kan staan. En in dit geval spreek ik dan over vergoedingen. Wij roepen de boeren op iets te doen aan groene, rode, blauwe, grijze en welke diensten dan ook en als dan iemand zich meldt, omdat hij wat wil, dan hebben wij niets pasklaar in de aanbieding. De rol van de overheid verandert. De provincie gaat nu niet zeggen wat er moet gebeuren, wij schrijven een prijsvraag uit om uit het veld te horen wat er zou kunnen gebeuren met alle goede dingen die wij met elkaar in ons beleid geformuleerd hebben.

Het spijt mij zeer dat de heer Smidt constateert dat het gebiedsgerichte beleid in onze provincie

nog niet heeft opgeleverd wat hij ervan verwachtte. Het is een bottom up-proces en daarom duurt het allemaal wat langer, maar ik wil er toch aan herinneren - ik wil het de staten ook nog wel eens in een overzichtje doen toekomen - dat er de afgelopen jaren wel enkele verplaatsingen zijn geweest die volgens het POP eigenlijk niet hadden kunnen plaatsvinden, maar die juist, omdat ze in het context van het brede gebiedsgerichte beleid zijn opgepakt, wel gerealiseerd zijn.

Dat is ook exact de bedoeling van deze prijsvraag en dat staat wat mij betreft ook met zoveel woorden op pagina 2 van het project. "Helaas zijn deze wensen van overheidswege nog nooit gekwantificeerd en geconcretiseerd. De provincie wil in beeld brengen wát dat dan moet kosten, en hoe de flexibiliteit en doeltreffendheid van regelgeving dat toelaat..."

Als wij dat uit negen winnende plannen uit zo'n prijsvraag boven tafel krijgen en wanneer wij een grote bijdrage aan de investering willen leveren die nodig is om die plannen te realiseren, dan verwacht de heer Smidt toch niet dat wij niet ons uiterste best zullen om via bedrijfsverplaatsing, ruilverkaveling of anderszins die plannen te realiseren en dan nog het liefst ter plekke waar het plan ook geschreven is? In de commissie hebben wij hierover ook al uitgebreid gediscussieerd. Toen ik het amendement las, was mijn eerste reactie dat het overbodig is, omdat het allemaal al in het stuk staat. Maar na de discussie die hier zo-even over is gevoerd, vind ook ik dat het amendement iets negatiefs heeft. Als het voorgestelde artikel aan het besluit wordt toegevoegd, kan dit worden opgevat als een uitdaging om in eerste instantie maar net te doen of de regels er niet zijn. Daarmee krijgen we een hoop problemen, want we zoeken nu juist binnen de regelgeving. Het is niet dat die regelgeving niet veranderd kan worden, want daar zijn wij zelf baas over, dat doen wij in het gebiedsgerichte beleid ook en dat is ook ons uitgangspunt, maar wij willen niet op voorhand zeggen dat men maar net moet doen of de regelgeving er niet is, alsof het hier een blanco wereld is, want dan laten wij alle projecten die gehonoreerd worden, stranden. Dat is te veel van het goede. De opmerking dat de jury niet aan het POP toetst, is volkomen terecht. Maar dat is ook niet de taak van de jury. De jury toetst aan de criteria van de prijsvraag: doet het iets aan het economisch rendement, doet het iets aan de relatie met de omgeving enzovoorts.

Hoe goed de bedoelingen van de heer Smidt ook zijn - en die bedoelingen, zoals de heer Smidt die net heeft verwoord sporen precies met de mijne en met wat in het stuk staat - maar met dit amendement wordt het paard achter de wagen gespannen, omdat het oproept tot het aandragen van dingen die niet kunnen. Ik ben bang dat we dan meer creativiteit in het hok moeten terugstoppen dan wij kunnen honoreren.

Ik ben het met de heer Jonker eens dat het de sector, en dan vooral de boeren die toekomstgericht bezig zijn, een uitdaging moet zijn hun creativiteit aan te boren. Als zij met goede plannen komen die op onzinnige regelgeving stuiten dan zijn wij mans genoeg om die regelgeving te elimineren, want als het om regelgeving gaat, moet het altijd bij de staten terugkomen.

De heer Sluiter wijst erop dat het om een pilot gaat, waaraan eigenlijk wel een vervolg gegeven moet worden. Ik hoop dat het een vervolg krijgt. Het is niet enkel en alleen een Drentse pilot. Innovatienetwerk en het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV) doen mee en dus wordt ook bekeken hoe het Ministerie van LNV zijn regels of haar vergoedingenstelsel voor bepaalde zaken kan aanpassen. Ik denk dat het wij het niet voor niets doen.

TWEEDE TERMIJN

De heer SMIDT: Mijnheer de voorzitter. Het is niet zo dat wij met ons amendement via slinkse wegen pogen de regelgeving in de breedte onderuit te halen, echt niet. Ik vind het ook jammer dat de heer Van der Schoot mij pakte op het woord "obstakel", het mag ook belemmering genoemd worden.

De heer VAN DER SCHOOT: Het is niet een kwestie van pakken. Ik zeg gewoon wat ik daarbij voel, het is dus mijn interpretatie. Maar ik nodig de heer Smidt uit een ander woord te kiezen.

De heer SMIDT: Ik probeer het in mijn tweede termijn wat om te bouwen. Ik kan daarmee meteen reageren op wat mevrouw Edelenbosch hierover heeft gezegd.

We zitten in Drenthe - ik proef dat ook in het veld - met het beeld dat iedereen wel van alles kan willen, maar dat er toch niets mag. Alleen al de lijst

met criteria - meer dan een half A4'tje - zou mij in eerste instantie niet aanmoedigen om met ideeën te komen.

De heer HARLEMAN: De heer Smidt zegt dat de indruk heerst dat er in Drenthe niets mag. Ik vraag mij dan af waar alle creatieve ideeën die er nu al zijn, vandaan komen. Er zijn op het platteland heel veel boeren en bedrijven die op een heel creatieve manier en binnen de regelgeving goede en economisch verantwoorde oplossingen hebben. Ik vraag mij dan ook af of de heer Smidt eigenlijk wel een idee heeft van wat er hier op het platteland leeft.

De heer SMIDT: Ik ben mij er terdege van bewust dat de agrarische sector ook op dit moment al heel veel vernieuwingen doorvoert, onder andere in het kader van het maatschappelijk verantwoord ondernemen. Maar de criteria die in project zijn genoemd, gaan veel verder dan wat boeren op dit moment doen in het kader van het zich aanpassen aan de vragen van de maatschappij of het onder druk van de economische teruggang zoeken naar alternatieve bedrijfsvormen. De lijst van criteria overziende, is mijn indruk dat het gaat om een vernieuwing die veel verder gaat. Mijn angst is dat op basis van de hoeveelheid criteria en ervaringen vanuit het verleden er niet voldoende ideeën worden opgeroepen. Daarom wil ik een extra aanbod doen. Ik wil de mensen oproepen vrij te denken. En dan kunnen er natuurlijk ideeën naar voren komen die zo in strijd zijn met het POP dat daar niet aan begonnen moet worden, maar het gaat mij vooral om de ideeën die de jury passeren, waarbij de jury dus al heel goed heeft bekeken of die ideeën aan de criteria voldoen. Pas als ideeën de jury gepasseerd en dus zwaar getoetst zijn, dan pas komen in ons voorstel GS aan bod. Mevrouw Edelenbosch zegt in feite ook wel dat dit haar intentie is, maar ik vind dat in het stuk niet terug.

Mevrouw STOEL: Ik kan mij toch echt niet aan de indruk onttrekken dat de heer Smidt nu bezig is een geweldige discussie te voeren, terwijl mijn fractie van mening is dat wij nu maar eens in de praktijk moeten gaan bekijken hoe het uitpakt. De heer Smidt is nu bezig regeltjes bij regeltjes te voegen die andere regeltjes moeten voorkomen, maar laten wij nu eerst afwachten wat de prijsvraag oplevert en de goede dingen steunen.

Ik denk dat het antwoord van mevrouw Edelenbosch voldoende aanleiding geeft om dat allemaal met vertrouwen tegemoet te zien.

Mevrouw EDELENBOSCH: Mijnheer de voorzitter. De heer Smidt roept op om vrij te denken. Wij maken een prachtige, heldere en toegankelijke brochure. Maar als de heer Smidt zegt dat een plan eerst de jury gepasseerd moet hebben dan ben ik bang dat wanneer het amendement wordt aangenomen, er straks misschien vier prijswinnende projecten zijn die ook met de oproep om obstakels te verwijderen niet te realiseren zijn. Daarom lijkt het mij beter met het voorstel zoals het nu voorligt aan de slag te gaan, dus om de maximale ruimte te zoeken om de plannen die door de jury gehonoreerd zijn, te volgen. De heer Smidt zegt deze bedoeling niet in het stuk gelezen te hebben. Ik ben mijn bijdrage begonnen met te zeggen dat het Innovatienetwerk zijn notitie ook heel anders heeft bedoeld dan de heer Smidt die heeft gelezen. Misschien kan de heer Smidt met enige souplesse de stukken lezen, zoals de meerderheid van de staten dat doet.

De heer KUIPER: Voorzitter. Ik heb een vraag over de orde.

Ik heb van de gedeputeerde niet gehoord of het college aanvaarding van het amendement ont-raadt.

De VOORZITTER: Dat is natuurlijk geen vraag over de orde.

Mevrouw EDELENBOSCH: Ik heb dit inderdaad niet zo duidelijk gezegd, maar het lijkt mij toe dat het standpunt van het college wel duidelijk is.

In stemming komt amendement A.

Amendement A wordt met handopsteken verworpen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de leden van de fracties van het CDA, de VVD, de OPD en de OSD, minus de gedeputeerden van die fracties voor aanvaarding van het amendement hebben gestemd, doch de leden van de fracties van de PvdA, GroenLinks, D66, de Ouderenpartij en de ChristenUnie plus de leden van het college daar-tegen.

Vervolgens besluiten de staten zonder hoofdelijke stemming overeenkomstig het voorstel van het college.

3. Het voorstel van gedeputeerde staten van 22 januari 2003, kenmerk 3/6.18/2002002615, Awb-bezwaarschrift Stichting Volksdans Drenthe

(statenstuk 29)

met het op dit punt betrekking hebbende verslag van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie van 19 februari 2003.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten de staten overeenkomstig het voorstel van het college.

4. Het voorstel van gedeputeerde staten van 22 januari 2003, kenmerk 4/6.18/2003000652, en de nadere brief van gedeputeerde staten van 18 februari 2003, Aanpassing regelgeving aan Wet dualisering provinciebestuur

(statenstuk 30)

met het op dit punt betrekking hebbende verslag van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie van 19 februari 2003.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. Gelet op de discussie die over dit statenstuk in de commissie heeft plaatsgevonden, beperk ik mij nu tot één onderdeel van het Reglement van orde, namelijk het draagvlak van het Presidium. In artikel 5 van het Reglement van orde worden het bestaan en de samenstelling van het Presidium geregeld. Wat betreft de samenstelling is gekozen voor de voorzitter en de waarnemend voorzitter van de staten en de voorzitters van de statencommissies. Dat bergt het risico in zich dat het Presidium een smal draagvlak heeft, zeker als het aantal commissies wordt gereduceerd, maar ook eigenlijk in de oude situatie al. Daarmee zou de legitimiteit van dit orgaan ondergraven kunnen worden. Verbreding van de samenstelling van het Presidium is ons inziens daarom gewenst, zonder dat daarbij moet worden teruggegrepen op vertegenwoordiging van alle fracties.

De nieuwe Provinciewet geeft PS de mogelijkheid een waarnemend voorzitter aan te wijzen. Deze heeft volgens artikel 5 van het Reglement van orde zitting in het Presidium. De wet verbiedt niet dat PS ook een tweede waarnemend voorzitter aanwijzen, die eveneens zitting neemt in het Presidium. Ons amendement voorziet in deze mogelijkheid. Het amendement is medeondertekend door de heer Gaasbeek van de OSD en ik wil het nu indienen.

Amendement B

Provinciale staten van Drenthe in vergadering bijeen op 19 maart 2003, ter behandeling van statenstuk 30, inzake Aanpassing regelgeving aan Wet dualisering provinciebestuur;

besluiten:

in het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van provinciale staten, zoals weergegeven in bijlage A van vorengenoemd statenstuk, het volgende te wijzigen:

- 1. in artikel 5, tweede lid wordt na de woorden "de waarnemend voorzitter" toegevoegd, "de tweede waarnemend voorzitter;"*
- 2. artikel 5, derde lid als volgt te laten luiden: "Op de aanwijzing door provinciale staten van de tweede waarnemend voorzitter is artikel 75, eerste lid, laatste volzin van de Provinciewet van overeenkomstige toepassing;"*
- 3. artikel 5, derde lid, te vernummeren tot artikel 5, vierde lid.*

De VOORZITTER: Ik stel vast dat het amendement voldoende is ondersteund en daarom bij de beraadslaging kan worden betrokken.

De heer VAN HEUKELUM: Mijnheer de voorzitter. In de commissievergadering heeft ook mijn fractie gezegd te overwegen met een amendement te komen, maar bij nader inzien hebben wij besloten dit aan de nieuwe staten over te laten en niet over ons graf heen te regeren. Vindt de heer Blanksma het niet zinvol dit amendement in te trekken en deze kwestie over te laten aan de nieuwe staten?

De heer BLANKSMA: De consequentie van die gedachtengang is, dat wij de hele behandeling van dit agendapunt moeten doorschuiven naar de

nieuwe staten. Dus, of we stellen de behandeling van het hele statenstuk uit of bij behandelen het nu, maar dan ook het amendement.

De heer VAN HEUKELUM: Er is wel een verschil, want er moet een Reglement van orde worden vastgesteld. De nieuwe staten kunnen daarin werkende weg wijzigingen aanbrengen.

De VOORZITTER: Ik wil nu even een opmerking van orde maken. Ik zie de logica van de gedachtengang van de heer Blanksma wel, want de Wet dualisering is van kracht. Maar morgen treden de nieuwe staten aan op basis van de Wet dualisering en die nieuwe staten hebben een Reglement van orde nodig. Vandaar dat het stuk vandaag behandeld dient te worden. Wanneer de staten vandaag dit Reglement van orde vaststellen en onderdelen daarvan de nieuwe staten niet zinnen, dan hebben die nieuwe staten natuurlijk altijd de vrijheid om door middel van amendering het reglement aan te passen.

De heer VAN GLANSBEEK: Ik wil naar aanleiding van dit amendement nog een vraag stellen. Kan dat nu?

De VOORZITTER: De heer Gaasbeek had zich al als woordvoerder gemeld en daarom geef ik hem nu eerst het woord. Daarna mag de heer Van Glansbeek zijn vraag stellen.

De heer GAASBEEK: Mijnheer de voorzitter. Mijn bijdrage sluit naadloos aan bij wat u net opmerkte. Ook ik was van mening dat dit statenstuk eigenlijk door de nieuwe staten zou moeten worden behandeld, maar omdat het nu voorligt, wil ik er een drietal opmerkingen over maken. Het is belangrijk dat de grootte van het Presidium niet uitsluitend afhankelijk is van het aantal commissies en dat alle fracties daarin óf aanwezig, óf vertegenwoordigd zijn. Ik wil niet terug naar het oude seniorenconvent, maar een vertegenwoordiging namens een aantal fracties kan ook. Ik steun daarom het amendement van de heer Blanksma.

De heer SCHAAP: Voorzitter. Dit punt is in de commissievergadering ook aan de orde geweest en toen heb ik er al op gewezen dat de staten straks hun eigen vice-voorzitter kiezen. Die zit toch in het Presidium namens de staten, dus

namens alle fracties? Het is aan zowel de grote als aan de kleine fracties om straks met kandidaten te komen en ervoor te zorgen dat een goede vice-voorzitter wordt gekozen, die er namens iedereen zit. De figuur die via het amendement naar voren wordt gebracht is een vertegenwoordiger namens een deel van de staten en dat vind ik doodzonde, want dat was nu juist niet de bedoeling.

De heer GAASBEEK: Ik denk dat het Presidium beter functioneert als daarin een wat groter aantal statenleden zitting heeft, zodat ideeën die in bepaalde fracties leven meer tot hun recht komen. Het lijkt mij heel moeilijk een iemand iedereen te laten vertegenwoordigen. Daarom ook lijkt het voorstel van de heer Blanksma mij beter. Ik kom aan mijn tweede opmerking. Sinds jaar en dag maken diverse kleine fracties, waaronder die van de OSD, bezwaar tegen de sprekervolgorde die zowel in de staten- als in de commissievergaderingen meestal wordt aangehouden. Wij vrezen dat een voorstel om het anders te doen bij de meeste grote fractie geen weerklank vindt, maar wij denken dat in artikel 22 zou moeten staan dat de volgorde door loting wordt bepaald. De heer Ter Beek heeft dat al eens gedaan. Ik kan mij dat nog bijzonder goed herinneren, want - hoe hij het klaar kreeg weet ik niet - precies de omgekeerde volgorde kwam uit de bus en dat was best interessant.

Volgens artikel 6, tweede lid, van de Algemene subsidieverordening had het college tot een bedrag van € 23.000,- aan provinciale middelen de vrije beschikking. Bij hogere bedragen moest vooraf toestemming aan de staten worden gevraagd. Deze grens komt nu te vervallen. Ik denk dat dit geen goede zaak is. Te overwegen valt, af te spreken dat het college vooraf meldt wanneer het voornemens is deze grens te passeren, opdat de staten nog bij kunnen stellen voor het te laat is.

De heer VAN GLANSBEEK: Voorzitter. Mijn vraag aan de heer Blanksma is de volgende. Blijft als er een tweede vice-voorzitter is de kans niet even groot dat het Presidium geen breed draagvlak in de staten heeft? Het wordt een vrije verkiezingen en de kans bestaat natuurlijk dat die tweede vice-voorzitter uit een grote fractie komt. Wordt een Presidium met als leden de voorzitter, een vice-voorzitter en een tweede vice-voorzitter

en mogelijk twee, drie of vier commissievoorzitters, niet wat te groot? Is het dan nog wel nodig er een tweede vice-voorzitter deel van uit te laten maken?

Pleit dit alles er niet voor het aantal commissies op vier te handhaven, omdat dan de kans op een Presidium dat op brede steun kan rekenen, groot is?

Het lijkt mij overigens het beste - op dit punt ben ik het met de heer Van Heukelum eens - deze zaak ook met de nieuwe staten door te spreken.

De heer SWIERSTRA: Mijnheer de voorzitter. U hebt al aangegeven waarom het nodig is, nu de nieuwe wetgeving op 12 maart 2003 van kracht is geworden, op dit moment over te gaan tot de vaststelling van een aantal regelingen. Het is vervolgens aan de nieuwe staten om vooral die zaken die hun materieel samenwerken, hun materieel handelen belichamen, al dan niet te wijzigen. Het zou niet aan de oude staten, laat staan aan het oude college moeten zijn om hierover inhoudelijke discussies te voeren. In die zin is het voorstel om een aantal discussiepunten dat ten tijde van de commissievergadering ter tafel lag naar een volgende vergadering te verschuiven juist, maar wel met inachtneming van het feit dat op dit moment wel een regeling moet worden vastgesteld.

De heer GAASBEEK: Voorzitter. De heer Swierstra geeft aan dat dit voorstel nu behandeld moet worden. Doet hij daarmee geen beroep op de zittende statenleden om wat in de afgelopen periode een struikelblok bleek te zijn, nu te noemen?

De heer SWIERSTRA: Zeker. En het staat de statenleden ook volledig vrij om die ervaring hier en plein public over te dragen. Dat gebeurt ook en daarvan wordt ook verslag gedaan. Ik wijs erop dat in de voorbereiding van de stukken die thans ter tafel liggen, die ervaringen via de werkgroep van mevrouw De Widt alle kansen hebben gehad en daarmee ook behoren tot het gedachtengoed van de nieuwe staten, die op grond daarvan kunnen besluiten vergaande of minder vergaande beslissingen te nemen.

Ik wil op een paar opmerkingen een inhoudelijke reactie geven.

De heer Blanksma pleit er in zijn amendement voor over te gaan tot het introduceren van de

mogelijkheid een tweede waarnemend voorzitter te benoemen. Er is weinig wat zich daartegen verzet, omdat het bij aanvaarding van het amendement geen plicht is maar een recht om die tweede waarnemend voorzitter aan te wijzen. Het benoemen van een tweede waarnemend voorzitter hoeft ook niet te betekenen dat het Presidium wordt uitgebreid, want die tweede waarnemend voorzitter kan gekozen worden uit degenen die volgens het thans geldende systeem zijn voorgedragen. Of dat zo blijft, is mede afhankelijk van het wel of niet instellen van commissies en zo ja, hoeveel. Maar dit kan in de staten aanleiding geven tot een nadere discussie.

De heer VAN GLANSBEEK: Voorzitter. Het amendement van de heer Blanksma gaat niet over de waarnemend voorzitter maar over een tweede waarnemend voorzitter.

De heer SWIERSTRA: Ik neem aan dat de heer Blanksma bedoelt dat de vice-statenvoorzitter waarnemend voorzitter is en dat er in wezen een tweede vice-voorzitter moet komen. Zo interpreteer ik het amendement en daarmee is het probleem van de heer Van Glansbeek opgelost. De argumentatie van de heer Blanksma is dat als het voorstel van het college wordt gevolgd, het Presidium een smal draagvlak kan hebben. Op zich is het geen onjuiste constatering dat dit het geval kan zijn, maar als daaraan de interpretatie wordt gegeven die de heer Gaasbeek daaraan gaf en de suggestie wordt gedaan dat op een andere wijze moet worden voorzien in de vertegenwoordiging van kleine of iets minder grote fracties, dan wijst het college die interpretatie en suggestie af. Het college wil het dan laten bij de door de heer Blanksma genoemde meer technische aanvulling, die het op zich terecht acht.

Ik herhaal nogmaals dat in onze wijze van zien het Presidium een procedureel karakter heeft. De staten kiezen het Presidium via het aanwijzen van commissievoorzitters en het heel expliciet kiezen van de vice-statenvoorzitter en eventueel een waarnemend vice-statenvoorzitter. Daarmee lijkt mij het draagvlak in de staten meer dan voldoende gewaarborgd.

De heer Gaasbeek heeft nu net als in de commissievergadering de sprekersvolgorde ter sprake gebracht. Dat is een zaak die moet worden overgelaten aan de nieuwe staten en de voorzitter. Het Reglement van orde geeft voldoende ruimte - er

staat immers: "De voorzitter verleent de leden het woord in willekeurige volgorde" - om naar de cultuur van deze staten aan die ruimte een goede invulling te geven.

Ook over de besteding van de middelen is in de commissie uitvoerig gediscussieerd en ik blijf bij het standpunt dat het juist niet dualistisch is de bepaling op te nemen dat de staten vooraf gehoord moeten worden of geacht worden te worden gehoord. Het is juist aan het college om binnen de kaders die de staten beleidsmatig en financieel hebben gesteld te besturen en daarover verantwoording af te leggen. Het college heeft vervolgens de plicht tijdig die inlichtingen aan de staten te verstrekken die de staten nodig hebben om hun controletaak en beleidskaderstellende werk op een goede manier uit te voeren. Het is dan ook aan het college om uit te maken welk moment tijdig of ontijdig is en vervolgens is het dan weer aan de staten om het college daarop af te rekenen.

De heer GAASBEEK: Voorzitter. Wat de heer Swierstra nu zegt, impliceert wel dat als het college op een gegeven ogenblik enkele tonnen beschikbaar heeft gesteld voor iets waar de staten het niet mee zijn, het college, om het nu eens hard te zeggen, weggestuurd kan worden.

De heer SWIERSTRA: Ja.

De heer BLANKSMA: Voorzitter. De interpretatie die de heer Swierstra aan ons amendement geeft, dat het hier gaat om een technische oplossing om de samenstelling van het Presidium te verruimen is juist; zo moet het amendement gezien worden en niet anders, want dat is ook wat in het amendement staat. Mag ik dan uit de woorden van de heer Swierstra concluderen dat het college het amendement overneemt? Wij zijn dan meteen af van de discussie over de vraag wanneer over dit amendement een besluit zou moeten worden genomen.

De heer SWIERSTRA: Wat mij betreft wel, maar het is vooral iets van de staten zelf. Maar de opvatting van de leden van het college, die nu nog lid van de staten zijn, is dat dit amendement zou kunnen worden overgenomen.

De VOORZITTER: Materieel heeft de heer Swierstra volstrekt gelijk, maar het college gaat

niet over het Reglement van orde, daar gaan de staten over, zeker in het dualisme.

Als voorzitter van het Presidium en als voorzitter van deze staten wil ik toch wel opgemerkt hebben dat ik praktische voordelen zie in een tweede vice-voorzitter. De staten kunnen zelf wel bedenken welke dat zijn. Maar het is aan de staten om daarover te beslissen.

Met betrekking tot de sprekersvolgorde onderstreep ik nog eens de woorden van de heer Swierstra dat in het Reglement van orde staat dat de voorzitter de leden het woord verleent in willekeurige volgorde. Ik vind dat er ook zo weinig mogelijk geregeld moet worden. Ik noem een voorbeeld uit de praktijk: het kan best zijn dat een fractie verzoekt als eerste over een bepaald onderwerp het woord te mogen voeren, bijvoorbeeld omdat zij een motie of amendement wil indienen. Dan is het gewoon handiger die motie of dat amendement al direct aan het begin van de discussie te hebben, want dan kunnen de volgende sprekers daarop reageren. Ik stel daarom voor de uitdrukking "in willekeurige volgorde" te handhaven en naar bevind van zaken te handelen.

De heer VAN HEUKELUM: Voorzitter. Ik wil toch nog een poging doen om de heer Blanksma het amendement te laten intrekken. Als het amendement vandaag wel in stemming wordt gebracht, zal mijn fractie er tegen stemmen. Het overgrote deel van mijn fractie komt niet in de nieuwe staten terug en ik vind niet dat wij over ons graf heen moeten regeren door te besluiten hoe het Reglement van orde op dit punt moet luiden. Het lijkt mij daarom heel verstandig als de heer Blanksma het amendement intrekt.

De VOORZITTER: Ik wil een poging doen om er toch uit te komen.
Ik stel voor dat het Reglement van orde dat nu voorligt wordt vastgesteld en dat het amendement-Blanksma wordt aangehouden en daarmee van de agenda van vandaag wordt afgevoerd, waarna het op de agenda van de vergadering van morgen kan worden opgevoerd.

De heer BLANKSMA: Ik kan daar heel goed mee leven. Het gaat er puur om dat het mij goed lijkt dat het zo geregeld wordt als in het amendement wordt voorgesteld. Of dat nu vandaag of morgen is of nog een statenvergadering later, maakt mij niet uit.

De VOORZITTER: Dan zal deze voorzitter, de constante factor in het geheel, want zowel voorzitter van de oude als van de nieuwe staten, de nieuwe staten morgen voorstellen het amendement aan de agenda van die dag toe te voegen. Dat lijkt mij een chique oplossing.

De heer ENGELS: Voorzitter. Maar dan toch met de aantekening dat het nu zittende college het amendement overneemt.

De heer SWIERSTRA: De staten hebben mij horen zeggen dat het amendement in die zin wordt overgenomen dat de leden van dit college in hun oude monistische hoedanigheid voor dit amendement zouden hebben gestemd. Ga daar maar eens een scriptie over schrijven.

De VOORZITTER: Ik acht dit onderwerp hiermee voldoende besproken en redelijk dualistisch opgelost.

Ik stel vast dat, omdat amendement B wordt aangehouden, het van de agenda van deze vergadering wordt afgevoerd.

De heer HARLEMAN: Er is nog wel een praktisch probleem: een deel van het nog zittende college is vanaf morgen nog steeds statenlid.

De VOORZITTER: Dank voor deze waardevolle aanvulling. Ik had dat even over het hoofd gezien.

Vervolgens besluiten de staten zonder hoofdelijke stemming overeenkomstig het voorstel van het college.

5. Het voorstel van gedeputeerde staten van 21 januari 2003, kenmerk 3/6.13/2002009621, en de nadere brief van gedeputeerde staten van 5 maart 2003, kenmerk 10/6.18/2003002296, Cultuurtoerisme II

(statenstuk 26)

met het op dit onderwerp betrekking hebbende verslag van de Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit van 17 februari 2003.

De heer GAASBEEK: Mijnheer de voorzitter. De toegezegde brief van 5 maart 2003 vind ik zonder meer teleurstellend. Ik had op een andere brief gehoopt, want in de voorliggende brief wordt in

belangrijke mate voorbijgegaan aan de vele vragen die in de commissievergadering van 17 februari 2003 zijn gesteld.

(Voorzitter: mevrouw De Widt.)

Nieuw is het gegeven dat het Samenwerkingsverband Noord-Nederland(SNN)-bestuur het gevraagde bedrag van ruim € 400.000,-- beschikbaar zal stellen, mits ook de overige subsidies worden binnengehaald. Ik denk dat wij, zeker na wat wij hierover recentelijk hebben gehoord, hierbij het NNBT moeten vergeten en dat is nogal een belangrijke subsidieverlener.

Graag onderschrijf ik wat de heer Engels in de commissievergadering hierover heeft gezegd, namelijk dat dit kwaliteitsarme rapport, inclusief krakkemikkige onderbouwing, nooit zo had mogen passeren en dat het recreatie- en toerismebeleid een structureel zwak onderdeel blijft in het collegebeleid. Ik zou daaraan nog toe willen voegen dat Drenthe beter waard is.

Zaterdag jl. heb ik voor Cassata sprekers gehoord die over dit onderwerp wel wat anders te melden hadden. Ik raad het college daarom aan dit statenstuk terug te nemen en zorg te dragen voor een kwalitatief beter stuk, dat hopelijk de goedkeuring van de nieuwe staten kan krijgen.

De heer VAN DER SCHOOT: Mevrouw de voorzitter. Het ijveren voor een andere sprekersvolgorde kan op een gegeven moment ook tot gevolg hebben dat je jezelf hoort spreken, want een aantal van de door de heer Gaasbeek genoemde zaken heb ik in het verleden ook al eens naar voren gebracht. Ik heb er in de commissie voor gepleit dit stuk terug te nemen, maar te elfder ure is gisteravond onder leiding van de heer Dijks nog een hoorzitting gehouden, waarop wij nader geïnformeerd zijn. Dit laat onverlet dat de tragiek van het onderwerp toch is, dat wij gegevens in uitzicht gesteld krijgen die wij dus nog niet kennen, maar die wel beleidsbepalend zijn met betrekking tot de tekst en de uitvoering. Een statenlid, ook een afscheid nemend statenlid, komt dan in een spagaat te staan, die hij zo lenig mogelijk moet zien op te lossen.

Wij zijn van mening dat het cultuurtoerisme een belangrijke samenhang heeft met het NNBT, voor welk bureau zich een nieuw bestuur en een nieuwe directie heeft aangemeld en dus mag daarvan toch een zeker elan worden verwacht.

In dat kader ben ik geneigd te zeggen dat wat het college nu voorstelt, moet doorgaan. De kritiek die ik in het verleden heb gegeven, handhaaf ik, maar ik geef dit voorstel het voordeel van de twijfel.

De heer WENDT: Mevrouw de voorzitter. Ik wil beginnen met de opmerking dat mijn fractie, ook al behoort zij tot de kleinere fracties, nooit een punt heeft gemaakt van de sprekersvolgorde, want in onze ogen verloopt deze zaak al jaren zeer goed.

Voorzitter. Het cultuurtoerisme moet een manier van denken worden voor alle organisaties en bedrijven in Drenthe, zo lezen wij in bijlage 2 van dit statenstuk, en dus ook voor PS van Drenthe. Wij zijn op weg en die weg is nog lang, gezien dit moeilijk leesbare stuk. Maar die weg mag wat ons betreft niet afgesneden worden, want dan snijden wij onszelf wel zeer in de vingers en doen wij het toerisme geen goed.

Dat er voor dit voorstel een vrij breed draagvlak is, blijkt ook wel uit de ondersteuning die wij hebben ontvangen. Cultuurtoerisme leeft dus al bij tal van organisaties.

Het cultuurtoerisme is ook niet los te koppelen van het NNBT, de vele organisaties in Drenthe en het SNN. Iedere organisatie speelt daarin een eigen rol van betekenis. De brief van 5 maart 2003 van het college verschaft wel wat meer informatie dan het statenstuk. In de brief is sprake van een evaluatie na de tweede fase, maar wat ons betreft vindt die evaluatie al eerder plaats. Zodra er nuttige informatie is, zien wij die graag tegemoet, en niet pas aan het eind van fase 2. Wij zijn van mening dat het gehele traject dient te worden voortgezet. Het zou wenselijk zijn als tussentijds verslag werd gedaan. Wij hopen zo dat het geheim van Drenthe voor velen zichtbaar wordt.

De heer ENGELS: Mevrouw de voorzitter. In de Statencommissie RIM is de evaluatie van het NNBT en het cultuurtoerisme in een programma naar de prullenmand verwezen. Vervolgens hebben wij de brief van 5 maart 2003 gekregen en de kern van die brief is dat GS erkennen dat erop zichzelf behoefte is aan een evaluatie, ook aan een degelijke evaluatie, maar dat die pas wordt gehouden na afloop van het project Cultuurtoerisme II. Waarom dan pas? Dan kan het breder, want dan kan niet alleen getoetst worden aan doelen en resultaten. Wat dat betekent weet ik ook niet, maar het klinkt goed. Het SNN had ook

geen problemen met de subsidieaanvraag en gaat tussentijds zelfs evalueren. Daar zijn wij natuurlijk zeer ontroerd over, maar het ontgaat ons wat daar precies gebeurt. Het derde argument van het college is dat het project Cultuurtoerisme II past in het beleid sinds 1994. Voorzitter. Mijn fractie is van mening - ik wil dat heel duidelijk zeggen - dat PS en GS zo niet met elkaar om moeten gaan. PS hebben een controlerende taak. De meerderheid van de commissie heeft aangegeven het stuk onder de maat te vinden, dat het geen basis kan zijn voor een deugdelijke besluitvorming en GS zetten met wat omtrekkende bewegingen hun voorstel gewoon door, terwijl de gehanteerde argumenten niet voldoen aan de daarvoor geformuleerde criteria.

Voorzitter. Wat ons betreft kan dit zo niet. En opnieuw rijst de vraag of hier nu sprake is van moedwillige politieke arrogantie, puur op machtsdenken gestoeld - ik denk overigens niet dat dit het geval is - of van een gebrek aan gevoel voor politieke verhoudingen. Ik weet het antwoord op die vraag eigenlijk niet. Een ding weet ik wel: op deze manier wil mijn fractie geen verantwoordelijkheid dragen voor stukken, hoe spijtig dat ook is voor een op zichzelf belangwekkend project. Er moet deugdelijk worden bestuurd, dat heeft mijn fractie de afgelopen vier jaar steeds gezegd. Dit betekent dat er voldoende bestuurlijke kwaliteit moet worden geleverd en als dat niet het geval is, gaan wij niet met een statenstuk akkoord.

De heer LANGENKAMP: Mevrouw de voorzitter. Ik ben het grotendeels eens met de voorgaande spreker en ook met enkele van de sprekers daarvoor.

Dit stuk is in de commissie naar de prullenbak verwezen. Er is geen sprake van een goede evaluatie of van een beleidsmatige evaluatie noch van doelgroepenbeleid. Niets van dat alles. Volgens de gedeputeerde had deze afwijzing verregaande consequenties en hij wees erop dat er vanwege de malaise bij het NNBT al vanaf november vertraging is ontstaan en dat de afwijzing van dit stuk opnieuw voor vertraging zou zorgen. Uiteindelijk concludeerde de commissie dat het voorstel alleen met een betere onderbouwing een meerderheid zou kunnen krijgen. Naar ons idee is die betere onderbouwing er niet gekomen, niet in het statenstuk en ook niet in de brief van 5 maart 2003. Er is niet geprobeerd de evaluatie bij te stellen door de cijfers toe te lichten

of in een ander verband te zetten, niets van dit alles, de evaluatie is gewoon weggehaald en nu wordt gezegd dat die evaluatie wel na afloop plaatsvindt. Wij vinden dat een zwakgebod en daardoor worden wij bijna gedwongen tegen dit voorstel te stemmen, iets wat wij eigenlijk helemaal niet willen, want het gaat op zich om een goed project. Het mag niet zo zijn dat door de malaise bij het NNBT het project Cultuurtoerisme strandt. Dat het vertraging oploopt, is al erg genoeg. Wij hebben al vaker gezegd dat de malaise bij het NNBT niet mag leiden tot het niet doorgaan of stranden van projecten. Wij moeten proberen die zaken te scheiden. Wij vinden het uiterst vervelend zonder een evaluatie voor een beslissing te worden geplaatst. Die evaluatie is in november 2000, dus meer dan twee jaar geleden, toegezegd. Er zou geëvalueerd worden na fase 1 - zo heeft de heer Dijks gezegd - om aan de hand daarvan te bekijken hoe fase 2 zou moeten zijn. Er is toen gesproken over een nulmeting, over doelgroepenbeleid. Er zou een begeleidingsgroep komen en die zou op niet al te lange termijn - dat is de enige toezegging die op dit gebied in november 2000 is gedaan; het staat in het verslag van de algemene beschouwingen - met een voortgangsnotitie komen over recreatie en cultuurtoerisme en die nulmeting zou daar een onderdeel van zijn. Wij vinden het dan ook uiterst vervelend dat nu simpelweg wordt gezegd dat wel aan het eind van het traject geëvalueerd wordt. Het verhaal was altijd dat het cultuurtoerisme een duwtje in de rug zou moeten krijgen, omdat de sector het op de een of andere manier zelf niet voor elkaar kreeg. Als het project voorbij is, zou het zodanig door de markt moeten zijn opgepakt, dat men het zelf gaat doen. Het lijkt er nog steeds niet op dat dit gaat gebeuren.

In 2000 hebben wij al gezegd dat dit een prachtig project is, maar dat het heel goed begeleid en geëvalueerd moet worden. Vandaar die begeleidingsgroep. Als er nu tussentijds, omdat er een niet goed onderbouwd rapport van het NNBT ligt, wordt gezegd dat dan maar verder moet worden gegaan zonder die evaluatie, dan is er naar onze mening sprake van een manier van omgaan met de staten door GS die ook het college niet zou moeten willen; dat ben ik met de heer Engels eens. Het is gewoon niet juist om het op deze manier te doen.

Wij hebben gezocht naar een compromis en dat komt erop neer dat wij het college nog de tijd

willen geven, bijvoorbeeld een maand - de vertraging wordt dan vijf in plaats van vier maanden - welke tijd gebruikt moet worden voor een goede evaluatie. Als het NNBT die niet kan houden, moeten onze ambtenaren of de begeleidingsgroep het maar doen. Na die evaluatie kunnen wij het project op een goede en verantwoorde manier doorzetten en dan kunnen de staten zichzelf serieus nemen. Zoals de situatie nu is, moeten wij iets doen met de handen op de rug en de ogen dicht en dat lijkt ons niet goed.

Nog meer vertraging betekent dat het project langer gaat lopen. Vanaf de tijd dat de werkgroep van mevrouw Rensen van start ging, was het altijd: vier jaar, vier projecten. Het worden nu dus vier projecten in vijf jaar. Het lijkt mij helemaal niet onzinnig die mogelijkheid eens goed te bekijken. Dat dit dan meer geld gaat kosten, kan ik mij ook nog voorstellen, maar het cultuurtoerisme is dat wel waard. De discussie daarover willen wij wel aangaan.

De heer PETERS: Mevrouw de voorzitter. Ons wordt gevraagd akkoord te gaan met een bijdrage van € 180.000,- voor het project Cultuurtoerisme II. Om maar gelijk met de deur in huis te vallen: het CDA gaat op grond van de volgende argumenten hiermee akkoord.

Het is een logisch vervolg op Cultuurtoerisme I, waarmee wij ook akkoord zijn gegaan en waarvoor wij ook veel geld beschikbaar hebben gesteld en alhoewel de evaluatie heel erg mager is, hebben wij toch kunnen lezen dat Cultuurtoerisme I aan de gestelde doelen heeft voldaan.

Het tweede argument is, dat het SNN van oordeel is dat...

De heer ENGELS: Mevrouw de voorzitter. Hoe is de heer Peters tot de conclusie gekomen dat Cultuurtoerisme I aan de doelstellingen heeft voldaan? Kan hij dat toelichten?

De heer PETERS: Natuurlijk wil ik dat toelichten. Op pagina 7 van bijlage 1 worden de resultaten van Cultuurtoerisme I genoemd en uit de daar gegeven opsomming blijkt dat aan de doelstellingen is voldaan.

De heer ENGELS: Ik vind dat een heel helder antwoord.

De heer PETERS: Voorzitter. Het tweede argument is dat het SNN van oordeel is dat het project aansluit bij de doelstellingen van het Kompas voor het Noorden. Daarom stelt het SNN ook ruim € 465.000,- beschikbaar.

Het derde argument is dat het goed is voor de ontwikkeling van het toerisme, juist nu in andere sectoren de werkgelegenheid onder grote druk staat.

Ik beveel de gedeputeerde wel aan niet te wachten met de evaluatie tot Cultuurtoerisme II is afgelopen, maar over te gaan tot een tussentijdse evaluatie.

De heer BOMHOF: Mevrouw de voorzitter. De fractie van de VVD heeft zich in de Statencommissie RIM tevreden getoond over de beoogde resultaten van fase 2. Daarnaast had zij wel commentaar op de evaluatie die in het stuk wordt gepresenteerd. Die was teleurstellend en had beter gekund. Wij vonden de evaluatie te beschrijvend.

Wel getuigt de evaluatie van grote betrokkenheid en groot enthousiasme van de betrokken medewerkers en ook laat zij echt wel wat resultaten zien van fase 1. Voor fase 2 wordt een verdubbeling van de resultaten verwacht en daarom is de VVD vrij tevreden over de voorgenomen aanpak. Daar komt nog bij dat er een brief van het bedrijfsleven is gekomen, waarin zowel over de aanpak van fase 2 als over de uitvoerder, het NNBT, het nodige vertrouwen wordt uitgesproken. Dat vinden wij een belangrijk gegeven om de uitvoering van dit belangrijke project, dat tussentijds in tweeën is geknipt, toch doorgang te laten vinden.

Wat ons betreft hoeft met de brede beleidsdevaluatie niet twee jaar gewacht te worden, maar zou die best al over een jaar mogen worden gehouden.

Voorzitter. Al met al zijn wij wel voor dit stuk.

De heer ENGELS: Mevrouw de voorzitter. Heeft de heer Bomhof net als de heer Peters ook de neiging te spreken van een onvoldoende evaluatie, maar haalt hij daar vervolgens wel voldoende argumenten uit om dit stuk toch aan te nemen? Of stemt de VVD om de continuïteit van het project te waarborgen en dus ook zonder dit evaluatierapport, met het voorstel in?

De heer BOMHOF: Ik sta hier met mijn eigen verhaal. Ik put uit dit stuk voldoende informatie die mij tot tevredenheid stemt. Het college legt in zijn brief uit hoe het met de cijfers over 2001 zit en in de brief van het Nationaal Hunebedden Informatiecentrum (NHI) spreken heel veel ondernemers hun geweldige waardering uit voor dit cultuurtoeristisch product en dringen zij aan op voortzetting hiervan. Ook vind ik genoeg informatie in de evaluatie. Er wordt dan wel gezegd dat er niet geëvalueerd is, maar het stuk staat bol van de evaluerende opmerkingen. Het is alleen allemaal wat amateuristisch, getuige de opmerking dat zelfs zwangerschappen hebben plaatsgevonden. Maar uit die evaluatie blijkt wel een grote betrokkenheid en omdat er over twee jaar - en wat ons betreft wat eerder - een grote evaluatie komt, hebben wij al met al voldoende vertrouwen in de aanpak die uit de stukken blijkt.

De heer ENGELS: Ik stel vast dat de heer Bomhof inderdaad een andere argumentatielijijn kiest dan de fractie van het CDA en dat stemt mij in ieder geval tot vreugde.

De heer VAN DER SCHOOT: Voorzitter. Dus de evaluatie van de zwangerschap heeft een rol gespeeld in de besluitvorming binnen de fractie van de VVD?

De heer BOMHOF: De heer Van der Schoot bracht dit punt in de commissie naar voren - tot dan was het mij ontgaan - en omdat de heer Van der Schoot hier vandaag voor het laatst is, wilde ik hem wat eren met het aanhalen van die opmerking.

De heer VAN DER SCHOOT: Weer een hoogtepunt in mijn carrière.

Mevrouw KAMPHUIJS: Mevrouw de voorzitter. De fractie van de PvdA staat positief tegenover het product cultuurtoerisme en zij acht het van groot belang dat Drenthe als provincie met een cultuurhistorisch karakter op de toeristische kaart staat. De kritiek die wij in de commissie uitten, gold dan ook niet zozeer voor het product cultuurtoerisme als wel de kwaliteit van het projectvoorstel. Die kritiek geldt nog steeds.

Het projectvoorstel blijkt echter niet representatief te zijn voor het product cultuurtoerisme. Inmiddels is duidelijk geworden dat de deelnemende organi-

saties zeer tevreden zijn over Cultuurtoerisme I en het doorgaan van Cultuurtoerisme II van groot belang achten. Volgens deze organisaties heeft het project Cultuurtoerisme Drenthe geleid tot uitzonderlijke samenwerking van deelnemende partijen en al in de beginfase gezorgd voor een toenemen van het toerisme. Alle economische indicatoren blijken volgens deze organisaties ruimschoots gehaald te zijn, men is er in geslaagd de promotie goed vorm te geven en ik heb zelf gezien dat de uitgegeven katernen er goed uitzien en van een hoge kwaliteit zijn. De rol van het NNBT wordt hoog gewaardeerd en van groot belang geacht.

De kritiek van de PvdA gold de inhoud en de kwaliteit van het projectvoorstel zonder direct het bestaan van het NNBT te betwisten en het cultuurtoerisme ter discussie te willen stellen. Wat de PvdA betreft kan Cultuurtoerisme II dan ook doorgang vinden.

Wij zijn wel van mening dat toekomstige rapportages en evaluaties van een betere kwaliteit en cijfermatig meer onderbouwd moeten zijn. Het zou wenselijk zijn wanneer deze evaluaties eerder dan op de termijn die in het projectvoorstel is genoemd, ter tafel kwamen.

De VOORZITTER: Dit was uw maidenspeech en ik wil u daarmee van harte gelukwensen.

De heer DIJKS: Mevrouw de voorzitter. Toevallig was de sprekersvolgorde in deze vergadering dezelfde als in de commissie. Er zijn vooral vragen gesteld naar aanleiding van de toelichting in de brief van 5 maart 2003, welke brief is geschreven naar aanleiding van de commissievergadering. De commissie vond de evaluatie onvoldoende, onder meer omdat de daarin genoemde cijfers elkaar tegenspraken. Dat was voor het college aanleiding voor te stellen met een evaluatie te komen na afloop van het totale project. De meetpunten staan vast.

Mijn conclusie uit de bijdragen van de fracties is dat zij prijs stellen op een eerdere rapportage dan na twee jaar. Ik stel voor vast te houden aan een evaluatie na twee jaar, maar na een jaar met een tussenrapportage te komen.

Een van de rode draden in alle bijdragen was de rol van het NNBT. Ik ben blij dat ook de heer Langenkamp het NNBT de kans wil geven het project uit te voeren, hij gebruikte de uitdrukking "het voordeel van de twijfel."

De heer LANGENKAMP: Ik vind dit een verdraaiing van mijn woorden.

De heer DIJKS: Ik heb het dus weer niet goed gehoord.

De heer LANGENKAMP: Ik heb gezegd dat de malaise bij het NNBT niet ten koste mag gaan van het cultuurtoerisme. De uitdrukking "malaise bij het NNBT" is door de gedeputeerde gebruikt. Ik heb dus niet gesproken over nog een kans of iets dergelijks. Ik heb de gedeputeerde zelfs opgeroepen het ambtelijk apparaat de evaluatie te laten doen als het NNBT daartoe zelf niet in staat is.

De heer DIJKS: Het is volstrekt normaal dat de instantie die een project uitvoert, ook de evaluatie opstelt.

De heer LANGENKAMP: Dat weet ik wel, maar als die organisatie dat niet kan...

De heer DIJKS: Dat is niet aan de orde. Het NNBT is uitstekend in staat om een evaluatie te maken. Ik stel voor om tussentijds, dus na een jaar, mede gelet op de betrokkenheid van velen in het toeristisch veld, een rapportage te maken. De betrokkenheid van het Drents Museum, waarover in de commissie even is gesproken, blijkt voldoende uit de brief. Ik zeg die tussenrapportage dus toe.

(Voorzitter: de heer Ter Beek.)

Met de heer Engels zal ik altijd van mening blijven verschillen over wat er in het toeristische veld is gebeurd. Ik kan praten tot ik een ons weeg, maar laten de deskundigen in het veld hun verhaal maar doen.

Ik ben blij dat wij met steun van de meerderheid van de staten de slag kunnen maken om met dit project dat ontzettend veel potentie heeft, nu het nieuwe seizoen voor de deur staat, van start te gaan. Nog een halfjaar wachten is verspilling van kapitaal en menskracht en bovendien kunnen wij de projectleiders niet zeggen dat zij nu even kunnen vertrekken en dat zij over een halfjaar maar terug moeten komen. Dat kan niet. Ik ben blij dat na de toezegging dat er na een jaar een tussenrapportage komt, de meerderheid van de staten met het voorstel instemt en ik hoop dat deze

zomer veel toeristen naar ons mooie Drenthe komen.

TWEEDE TERMIJN

De heer GAASBEEK: Mijnheer de voorzitter. De rol en zeker de financieringspositie van het NNBT blijven in het antwoord van de heer Dijks zeer onduidelijk en dan zeg ik het nog voorzichtig. Maar hetgeen de sprekers in Cassata over dit onderwerp zeiden, heeft mij zo aangesproken dat ik nu meen dat een beter stuk had kunnen worden geschreven. Ik ben geneigd toch akkoord te gaan met het voorstel, omdat het onderwerp waar het over gaat, belangrijk is. Maar het stuk dat nu voorligt, is gewoon een slecht stuk.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. Ik heb reeds gezegd wat ik wilde zeggen.

De heer ENGELS: Voorzitter. De heer Dijks en ik zijn het in ieder geval over een punt eens, namelijk dat wij een verschil van mening hebben. Ik voeg daar nadrukkelijk aan toe dat dat een politiek-zakelijk verschil van mening is. Daar moet in ieder geval geen misverstand over bestaan. Ik stel vast dat het antwoord dat de heer Dijks namens het college heeft gegeven, het probleem dat wij centraal stellen niet oplost. Wij zijn van mening dat PS besluiten moeten nemen op basis van kwalitatief voldoende deugdelijke stukken. Het feit dat nu een tussenrapportage wordt toegezegd, is op zichzelf heel plezierig, maar lost dat probleem niet op. Daarom blijven wij bij ons standpunt dat wij op deze gronden geen instemming kunnen betuigen met dit statenstuk.

De heer BOMHOF: Mijnheer de voorzitter. De fractie van de VVD vindt de stukken voldoende deugdelijk om er mee in te kunnen stemmen.

De heer LANGENKAMP: Voorzitter. Als ik direct na de heer Engels had mogen spreken, had ik het kunnen laten bij de verklaring dat ik "mij bij de vorige spreker aansluit". Hij heeft het uiterst goed verwoord.

De VOORZITTER: Dank u wel, dat kunt u alsnog doen.

De heer LANGENKAMP: Maar - en we zouden GroenLinks niet zijn als er geen "maar" volgde - onze conclusie is een andere.

Ik heb net getracht uit te leggen dat het cultuurtoerisme ons heel dierbaar is en dat wij van mening zijn dat dit project doorgang moet vinden. Wij zijn dan ook, al is het met pijn in het hart en schoorvoetend, ondanks de rol van het stuk dat voorligt, voor verdergaan. Wij zijn namelijk van mening dat er wel degelijk iets moet gebeuren. Maar als de commissie uitspreekt dat het stuk herschreven moet worden en er wordt dan op deze manier overheen gefietst, dan vind ik dat heel erg jammer. Maar, nogmaals, het onderwerp is ons veel te lief om het de put in de praten. Wij willen juist dat het omhoog komt.

De heer DIJKS: Mijnheer de voorzitter. De heer Gaasbeek zegt dat de financiering hem onduidelijk is. Er is sprake van een provinciale bijdrage, een toegezegde SNN-bijdrage en een bijdrage van het NNBT en uit de markt. De bijdrage van het NNBT zit in de exploitatie van het NNBT. Het is dus niet zo dat vanwege de problemen bij het NNBT die bijdrage op de helling is komen te staan. Het is geen twijfelpost.

Ik wil nog even ingaan op de gewetenswroeging van de heer Langenkamp. Eigenlijk is hij tegen dit voorstel, maar toch is hij voor. Maar uiteindelijk is hij er dan gewoon voor. Zeg dan ook eens dat er in Drenthe op het gebied van het cultuurtoerisme een enorme stap is gemaakt en loop dan mee in de optocht en zeg dan niet dat het college er gemakkelijk overheen heeft gefietst, al is Drenthe naast een cultuurprovincie een fietsprovincie. Wij hebben nadrukkelijk een evaluatie over het totale project toegezegd, rekening houdend met de opmerkingen en de staten krijgen tussentijds een kijkje in de keuken. Meer kunnen wij niet doen. En ik krijg dan ook, mede vanwege de signaalwerking daarvan, een volmondig ja op dit voorstel. De inzet moet er zijn voor Drenthe, er een goede zomer van te maken en daarbij moet uitgestraald worden dat er vertrouwen is in de mensen die de kar willen trekken.

Vervolgens besluiten de staten met handopsteken overeenkomstig het voorstel van het college.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de leden van de fractie van D66 tegen het voorstel hebben gestemd.

Ik constateer tot mijn genoegen dat de publieke tribune inmiddels redelijk bezet is. Dat doet mij deugd, want daarmee worden alle beweringen dat de provinciale politiek niet zou leven, weer eens gelogenstraft. Ik heb echter het vermoeden dat een aantal bezoekers met name belangstelling heeft voor het agendapunt dat betrekking heeft op de herhuisvesting van RTV Drenthe. Uit een oogpunt van klantvriendelijkheid deel ik mee dat de behandeling van dat onderwerp pas na de middagpauze zal geschieden. Afgaande op de bij het volgende agendapunt opgegeven spreek tijden, zal de behandeling ervan toch ruim een uur in beslag nemen. Ik ben van zins daarna te schorsen voor de middagpauze.

Ik heb niet de bedoeling de bezoekers van de tribune weg te jagen, integendeel, ze moeten vooral blijven zitten, maar ik heb dit toch even willen medelen.

6. Het voorstel van gedeputeerde staten van 5 maart 2003, kenmerk 10/6.3/2003002141, Positionering Onderzoeksbureau Cultuur, Welzijn en Zorg

(statenstuk 37)

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Mijn eerste opmerking is de volgende en die wil ik op deze laatste vergaderdag van deze staten nog een keer gemaakt hebben.

Die opmerking is dat er in het hele verhaal nog steeds een weeffout zit, namelijk de keuze voor interne positionering. Dat is een voldongen feit, maar het betekent wel dat er nooit sprake zal zijn van een volwaardige onafhankelijkheid van het onderzoeksbureau.

GS hebben de argumentatie van D66 met betrekking tot de vraag wat het bevoegde orgaan is ten aanzien van het onderzoeksbureau overgenomen. En ik wil hier voluit zeggen dat wij dit in het jaarverslag van onze fractie met hoofdletters zullen vermelden. Dat wij dit op de laatste dag van deze zittingsperiode nog mogen meemaken, is natuurlijk een punt van grote vreugde.

Wij hebben aan het stuk nog wel een enkel open eindje geconstateerd. Het eerste betreft de onderbrenging van het bureau in de organisatie, zoals beschreven in het tweede lid van artikel 10 van de verordening. Dat is toch een moeilijk punt. Ik laat hierbij even in het midden of de opvatting van het college dat het onderzoeksbureau bij de griffie

moet worden ondergebracht consistent is of niet. Het lijkt mij eerder de vraag of het al dan niet handig is dat te doen, mede gelet op de opvatting die de griffie daar zelf over heeft. Onze fractie is van mening dat het van belang is dat PS uiteindelijk zoveel mogelijk de touwtjes in handen houden en dat wijst toch in de richting van onderbrenging bij de griffie. Immers, onderbrenging bij de reguliere organisatie impliceert toch dat er in principe, mede vanuit de PO-rol een zekere zeggenschap van GS is en dat geldt te meer wanneer wordt besloten - wat God verhoede - dat het onderzoeksbureau wordt ondergebracht bij CWZ. Dat laatste wekt meteen al de schijn van ongezonde belangenverstrengeling.

Ik wil het college op dit punt daarom de nadrukkelijke vraag stellen of in artikel 10, tweede lid van de verordening onder "ambtelijke organisatie" ook de Statengriffie wordt begrepen. Als dat niet het geval is, moet de verordening op dit punt gearmendeerd worden.

Voorzitter. Ik kom op mijn volgende punt: artikel 2, tweede lid, van de verordening, waarin het gaat om het bijwonen van vergaderingen van de onderzoekscommissie door leden van GS. Mijn fractie meent dat hier een vermenging van verantwoordelijkheden en een zekere beïnvloeding niet kan worden uitgesloten. En omdat nu eenmaal voor het interne traject is gekozen, zal, om met name de rol van GS zoveel mogelijk tot nul terug te brengen, voorkomen moeten worden dat leden van GS de vergaderingen van de onderzoekscommissie bijwonen, al moeten zij uiteraard wel de gelegenheid houden schriftelijk te reageren voorzover de onderwerpen hun portefeuilles betreffen. Ik wil daarom het volgende amendement indienen.

Amendement C

*Provinciale staten van Drenthe in vergadering
bijeen op 19 maart 2003;*

gelezen het voorstel van gedeputeerde staten als bedoeld in statenstuk 37;

gelezen de ontwerp-Verordening bestuurscommissie onderzoeksbureau CWZ;

*besluiten:
de hiervoor bedoelde verordening als volgt gewijzigd vast te stellen:*

artikel 2, tweede lid

Leden van gedeputeerde staten worden in de gelegenheid gesteld schriftelijk op conceptrapportages te reageren voorzover deze hun portefeuille regarder, alvorens deze in de commissie worden behandeld.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat het amendement voldoende is ondersteund en daarom bij de beraadslaging kan worden betrokken.

De heer PRINSEN: Voorzitter. Het is dus de bedoeling dat leden van GS geen vergaderingen van de bestuurscommissie bijwonen?

De heer ENGELS: Dat is juist.

De heer BAAS: Mijnheer de voorzitter. De positionering van het Onderzoeksbureau CWZ is al meermalen punt van discussie geweest. Ging het eerst om de ontvlechting van de onderzoeksfunctie uit de budgetinstellingen, daarna kwam de vraag aan de orde hoe het onderzoeksbureau zodanig kon worden gepositioneerd dat de deskundigheid optimaal kon worden ingezet en de onafhankelijkheid maximaal was gewaarborgd. Een aantal oplossingsrichtingen is de revue gepasseerd.

Het optimaal inzetten van de deskundigheid houdt in dat de eenheid formatief van voldoende omvang moet zijn, dat de medewerkers een kwalitatief goed niveau moeten hebben en dat zij inzetbaar zijn op het hele werkveld van zorg, welzijn en cultuur. Dit alles is van groot belang voor het proces van het vraaggericht sturen, zoals wij dat hier met elkaar hebben afgesproken. Dit vereist een maximale onafhankelijkheid van het bureau. Onafhankelijk, dat wil zeggen dat de opdrachtgevers - in de praktijk zullen dat GS en PS zijn - alleen opdrachtgever zijn. Zij verstrekken via de onderzoeksopdracht de input, het bureau voert de opdracht uit en rapporteert zijn bevindingen aan de opdrachtgever. Wat ons betreft gaat het dus, als er al sprake is van afhankelijkheid, om de relatie opdrachtgever-opdrachtnemer. Er mag geen sprake zijn van beïnvloeding van het resultaat door de opdrachtgever, bijvoorbeeld omdat deze een politiek wenselijke uitkomst wil genereren. Daarin ligt voor ons de onafhankelijkheid en die kan het best gewaarborgd worden door het bureau buiten de provinciale organisatie te plaatsen.

Helaas, de staten zijn op dit punt niet erg consistent geweest. En nu worden wij onthaald op weer een alternatief, maar elk alternatief dat een interne plaatsing inhoudt, biedt onzes inziens onvoldoende waarborgen voor de voorgestelde onafhankelijkheid. Immers, er is en blijft ook in dit voorstel sprake van een positionering binnen de ambtelijke organisatie van de provincie. De medewerkers zijn ambtenaar van de provincie, zij ressorteren hiërarchisch en facilitair onder de directeur-secretaris en daarmee zijn zij afhankelijk van opdrachtgever GS. Mijn fractie blijft deze situatie ongelukkig vinden. De bestuurscommissie wordt immers ook weer benoemd door PS en welke commissieleden worden dan voorgedragen? Worden dat bijvoorbeeld oud-gedeputeerden, personen met een duidelijke politieke binding?

Wij moeten wel verder. Het onderzoeksbureau moet aan de slag kunnen en wat nu voorligt is in ieder geval beter dan wat er lag. Het gaat niet aan de discussie oeverloos te blijven voortzetten, maar wij wilden toch onze argumenten nog eens gezegd hebben. De staten hebben, hoezeer wij dit ook betreuren, gekozen voor de interne variant. Voorzitter. Wij zijn geneigd dit voorstel dan maar als het onvermijdbare te beschouwen en wij willen er dan ook wel akkoord mee gaan, maar dan niet na het stellen van een aantal vragen. Het door de heer Engels ingediende amendement vinden wij een aanzienlijke verbetering van de huidige tekst van artikel 2, tweede lid. Naar onze mening horen GS geen vergaderingen van de bestuurscommissie bij te wonen, want dat zou weer een risico voor ongewenste beïnvloeding betekenen en wij zijn hoe dan ook tegen die beïnvloeding.

Wij zien ook graag dat op enigerlei wijze in de verordening wordt vastgelegd dat als bijvoorbeeld bij de onderzoekers het vermoeden is gerezen dat er sprake is van ongewenste beïnvloeding, dit bij een of ander meldpunt kan worden aangegeven. Zelf denken wij hierbij aan de voorzitter van PS en GS; de Commissaris van de Koningin.

Ook de in de beleidsbrief genoemde argumenten roepen bij ons enige vragen op. Onder punt 1.2 wordt vermeld dat het wenselijk is te bepalen dat leden van PS geen deel kunnen uitmaken van de bestuurscommissie. Wat ons betreft wordt daaraan toegevoegd dat dit ook voor leden van GS geldt. Het verbaast ons dat onder punt 1.3 wordt vermeld dat PS bij de samenstelling van de bestuurscommissie rekening kunnen houden met de gewenste kwaliteiten. Wat ons betreft komt

daar te staan dat zij daar rekening mee móeten houden; anders lopen wij het risico dat de bestuurscommissie onvoldoende kwaliteit heeft.

De heer PRINSEN: Voorzitter. In de verordening staat duidelijk dat leden van GS, PS en de ambtelijke organisatie geen lid kunnen zijn van de commissie.

De heer BAAS: Maar in de beleidsbrief staat dit niet.

De heer PRINSEN: Maar behalve leden van GS en PS zijn er nog meer mensen die geen lid kunnen zijn van de bestuurscommissie, dat staat duidelijk in de verordening.

De heer BAAS: Op het punt van de organisatorische inbedding van het onderzoeksbureau in de ambtelijke organisatie sluiten wij ons aan bij de opmerkingen van de heer Engels.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN: Mijnheer de voorzitter. In statenstuk 33 was sprake van een onderzoeksbureau als onderdeel van de ambtelijke organisatie, waarbij een bestuurscommissie een ontwerponderzoeksprogramma zou opstellen dat door GS werd vastgesteld en waarbij leden van GS en PS als adviseur lid waren van de bestuurscommissie. Van enige onafhankelijkheid van het onderzoeksbureau was dus geen sprake.

In statenstuk 37 is sprake van een bestuurscommissie, waarvan de leden gekozen worden door PS en waarvoor PS het onderzoeksprogramma vaststellen. GS worden in de gelegenheid gesteld aan te geven welke beleidsonderzoeken zij nodig achten voor de uitoefening van hun bestuursbevoegdheden. Verwacht wordt dat PS bij het vaststellen van het onderzoeksplan rekening houden met het advies van GS. De bestuurscommissie mag kijken of het onderzoeksprogramma wel wordt uitgevoerd en is verantwoordelijk voor de kwaliteit en objectiviteit van het onderzoek. Ook hier is de onafhankelijkheid van het onderzoeksbureau ver te zoeken. Voorzitter. De OPD heeft altijd gepleit voor een onderzoeksbureau buiten de provinciale organisatie, omdat dat binnen de optiek van de herijking van het welzijnsbeleid de beste waarborgen biedt voor een onafhankelijk onderzoek. Wij kunnen dan ook niet met dit statenstuk instemmen.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. Als je bezig bent met het opruimen van alle spullen, ga je de notulen nog even langs en dan merk je dat er vele, vele vergaderingen aan dit onderwerp zijn besteed. Ik heb mijn ex-verloofde, oftewel mijn huidige vrouw, dan ook meegedeeld dat de aan dit onderwerp bestede tijd zal worden omgezet in een vakantie met haar.

Er moet sprake zijn van een onafhankelijk bureau. De heer Baas zegt dat de staten op dit punt niet consistent zijn geweest, maar ik herinner mij - en ik constateer dit ook na lezing van alle notulen - dat ikzelf wel altijd consistent ben geweest. Ik heb altijd gepleit voor een onafhankelijk bureau buiten de provinciale organisatie om niet afhankelijk van PS of GS te zijn.

Toch moet ik op deze laatste dag in alle eerlijkheid zeggen - ik wil niet sneu zijn - dat het gehannes met dit bureau mij toch enigszins de keel is gaan uithangen en dat ik daarom mijn naam niet aan dit statenstuk wil verbinden. Waarom niet? Om de doodeenvoudige reden dat er een grote kans is dat een bestuurscommissie die de zal bestaan uit sollicitanten die door PS worden beoordeeld, een grote speelbal wordt. Eigenlijk is mijn voorstel dat we de belastingbetaler deze strop niet moeten opleggen. Voorzitter. Ik zal niet met dit stuk akkoord gaan.

De heer GAASBEEK: Mijnheer de voorzitter. Het vernieuwde statenstuk 37 heeft mij er bijna van overtuigd dat de keuze van 19 juni 2002 voor een intern onderzoeksbureau een verkeerde was. Ook in dit nieuwe statenstuk geven GS er blijk van geen begrip te hebben voor het standpunt van PS dat er een onafhankelijk bureau moet komen. Op alle mogelijke en onmogelijke manieren wordt getracht een vinger in de pap te houden en dat is toch niet de bedoeling. Het gaat er toch niet om dat GS, zoals het in de beleidsbrief staat, moeten aangeven welke beleidsonderzoeken zij nodig achten voor de uitoefening van hun bestuursbevoegdheden? Daar hebben GS een uitgebreid ambtenarenapparaat voor.

Het gaat er mijn inziens om dat er een instrument komt voor PS en dat PS voor de bemensing zorgen. Het provinciaal bestuur, GS dus, stuurt het onderzoeksbureau dus niet aan, dat moeten PS doen (toelichting pagina 37-1). GS hoeven dus ook niet te zorgen voor inbedding van het onderzoeksbureau in zijn beleid.

De heer Engels gebruikte in verband met dit onderzoeksbureau eens de term "aanmodderen". Het is voor de tweede keer vandaag dat ik de heer Engels noem. Vannacht droomde ik dat de heer Engels in het college zat. Het was geen nachtmerrie, want terwijl ik dat droomde, ging de zon op. Artikel 2, tweede lid, waarin staat dat GS de vergaderingen van de commissie kunnen bijwonen, is onjuist. Het is daarom vanzelfsprekend dat ik het amendement van de heer Engels - ik durf zijn naam al bijna niet meer te noemen - graag steun. Het onderzoeksbureau moet onafhankelijk zijn. Daarom klopt ook artikel 11, tweede lid, niet, waarin staat dat het onderzoeksprogramma om advies aan GS moet worden voorgelegd. Als dat advies nodig is, vragen PS daar wel om. Als er, zoals in artikel 10, sprake is van het onderbrengen van een cluster, dan kan dat alleen maar bij de Statengriffie van onze nog te benoemen statengriffier. Zoals het nu luidt, is het statenstuk ook voor mij onaanvaardbaar.

Mevrouw DIRKS: Mijnheer de voorzitter. In de eerste plaats wil ik namens GroenLinks zeggen dat wij blij zijn dat nu een nieuw statenstuk voorligt, waaruit toch blijkt dat het college in de commissievergadering goed heeft geluisterd, vooral toen het ging om de aansturing van het onderzoeksbureau.

Ik wil nog even terughalen wat het standpunt van GroenLinks was en hoe het zich ontwikkeld heeft; dat standpunt was net als het statenstuk niet statisch en heeft zich ontwikkeld. Wij waren en zijn uiteraard - daarin waren wij unaniem - voor een onafhankelijk onderzoeksbureau, maar onafhankelijkheid betekende voor ons niet per se zelfstandig, omdat een klein onderzoeksbureau volgens ons ook heel kwetsbaar is. Wanneer zo'n onderzoeksbureau niet zelfstandig is, moet wel uiterst zorgvuldig worden omgegaan met de plaatsbepaling binnen de interne organisatie om toch die onafhankelijkheid te waarborgen. Wij hebben geïnformeerd hoe het elders is geregeld en ons is gebleken dat als het bij een andere instelling is ondergebracht, dit via een convenant geregeld kan worden. Maar wij hebben nu de mogelijkheid om in de verordening en het onderzoeksstatuut de positie heel goed te regelen. De huisvesting is niet zo belangrijk en zelfs niet wie de formele werkgever is, als de aansturing en de verantwoording maar onafhankelijk zijn.

Daarom moet wel heel goed gekeken worden hoe de stukken in elkaar zitten.

Het vorige statenstuk rammelde naar onze mening dusdanig dat wij daar niet achter konden staan. Nu is het veel duidelijker: het onderzoeksbureau is een beleidsinstrument voor de staten en in het voorliggende stuk komt dit ook beter naar voren, evenals dat de aansturing vanuit de provincie, vanuit welk niveau dan ook, niet inhoudelijk maar procesmatig is.

Vanuit dit oogpunt valt er wel wat te zeggen voor het amendement van D66, waarin wordt geregeld dat de leden van GS niet bij de vergaderingen waarin de inhoudelijke onderzoeken worden besproken, aanwezig zullen zijn. Maar wij vinden de stellingname dat beïnvloeding alleen maar tijdens een vergadering plaats kan vinden, te rigide. Tijdens een vergadering vinden ook communicatie en verduidelijking plaats. Wij moeten wel goed in de gaten houden dat er geen beïnvloeding op inhoud mag zijn, alleen op de procesgang. Wij zijn dan ook blij dat het statenstuk veranderd is. Wij zijn het ook eens met de vragen van D66 over het onderbrengen van het onderzoeksbureau. Ook dat moet heel zorgvuldig gebeuren.

De heer ENGELS: Mevrouw Dirks maakt een onderscheid tussen procesmatige en inhoudelijke aansturing.

Mevrouw DIRKS: Dat doe ik niet, dat staat in het stuk.

De heer ENGELS: Maar mevrouw Dirks haalt het aan. Zij zegt te kunnen accepteren dat leden van het college toch de vergaderingen van de onderzoekscommissie bijwonen, omdat zij ervan uitgaat dat die daarin vanuit hun portefeuille alleen procesmatige opmerkingen maken.

Mevrouw DIRKS: Of vragen ter verduidelijking stellen.

De heer ENGELS: Is dat nu wel in overeenstemming met de realiteit? Ik weet ook wel dat als je een vergadering van de commissie niet bijwoont, je toch invloed kunt uitoefenen, maar je verkleint je marge dan wel. De vraag is of het reëel is te veronderstellen dat gedeputeerden vergaderingen alleen gaan bijwonen om procesmatige opmerkingen te maken, nog los van de vraag welke dat dan zouden kunnen zijn.

Mevrouw DIRKS: Het gaat ook om vragen ter verduidelijking. In artikel 2, tweede lid, staat ook dat zij de vergaderingen kunnen bijwonen. Het gaat er nu om of wij ze verbieden die vergaderingen bij te wonen om op die manier de inhoudelijke beïnvloeding te beperken. Wij zijn van mening dat die inhoudelijke beïnvloeding zo marginaal zal zijn dat dit verbod ons wat rigide voorkomt. Wij zijn het wel met D66 eens dat uiterst zorgvuldig zal moeten worden omgegaan met de inhoudelijke beïnvloeding, maar die vorm van beïnvloeding gebeurt zeker niet alleen bij vergaderingen, want daarvoor zijn tal van mogelijkheden en de leden van GS zijn ervaren genoeg om, zo zij dat willen, juist van die andere mogelijkheden gebruik te maken. Daarvoor zullen zij de vergaderingen niet hoeven gebruiken. Dit is wel een zo belangrijk punt dat het zeker meegenomen moet worden bij de evaluatie. Wij zijn ook blij dat nu nog weer even bij de monitoring wordt genoemd dat er volgens afspraak over twee jaar een evaluatie plaatsvindt. Gelet op de gevoeligheid van het onderwerp zal die evaluatie vooral betrekking hebben op de onafhankelijkheid, de aansturing en de verantwoording. Dit zo zijnde, moeten wij ook niet bang zijn aan de hand van de evaluatie het proces aan te passen.

Wij zijn blij dat nu toch een stuk voorligt op grond waarvan aan het werk kan worden gegaan. Wij hebben begrepen dat de onderzoekers niet in het provinciehuis gehuisvest zijn. Dat vinden wij eigenlijk van ondergeschikt belang, want het gaat om de aansturing, dus om wie de opdrachten voor de onderzoeken geeft. Dan is het niet zo belangrijk of het bureau in het provinciehuis is gehuisvest of daarbuiten.

Ik zal er niet meer bij zijn, maar ik hoop dat het provinciebestuur veel genoeg zal hebben van dit onderzoeksbureau en dat het een ondersteuning zal blijken te zijn van een goed provinciaal welzijnsbeleid.

De heer VAN GLANSBEEK: Mijnheer de voorzitter. Met de positionering van het onderzoeksbureau wordt hopelijk in de laatste vergadering van deze statenperiode een belangrijk onderdeel afgesloten van de op 13 december 2000 vastgestelde Contourennota Welzijn en Zorg, namelijk een onafhankelijk onderzoeksbureau, los van IVOM en STAMM, voor het uitvoeren van periodieke trendanalyses om prestaties en maatschappelijke effecten goed te kunnen meten en, zoals

dat zo mooi heet, om de empirische basis voor het provinciale beleid te versterken.

In de contourennota werd de wenselijkheid uitgesproken om op 1 januari 2002, of zoveel eerder als mogelijk, een onafhankelijk onderzoeksbureau in bedrijf te hebben. Het onderzoeksbureau functioneert al een tijdje, de definitieve positionering houdt de staten al geruime tijd bezig. Bij meerderheid hebben de staten besloten voor een interne positionering en de discussie richt zich op de elementen verantwoording, controle en aansturing als waarborgen voor onafhankelijkheid. In statenstuk 37 wordt voorgesteld de bestuurscommissie door PS te laten instellen. De leden zijn geen lid van GS of PS. Ook hebben GS en PS geen inhoudelijke betrokkenheid bij het onderzoek door de commissie. De commissie stelt een onderzoeksplan op dat met een budget door PS wordt vastgesteld en vervolgens zorgt de commissie met behulp van een cluster van onderzoekers voor uitvoering. Verantwoording geschiedt aan PS en het initiatief tot aansturing in het kader van kaderstelling en controle ligt bij ook PS.

Blijft over de wijze van procesmatige aansturing van het bureau. Bij het bureau is een cluster van onderzoekers/ambtenaren werkzaam. Er zijn twee mogelijkheden om dit cluster onder te brengen: bij de Statengriffie of bij de provinciale ambtelijke organisatie.

De Statengriffie biedt procedurele en administratieve ondersteuning aan PS en houdt zich niet bezig met huisvesting of personele en organisatorische aangelegenheden. Het gaat bij de positionering van het bureau niet om procedureel-administratieve ondersteuning, wel dienen huisvesting en personele en organisatorische aangelegenheden te worden geregeld. Onderbrenging bij de provinciale ambtelijke organisatie ligt dan ook voor de hand.

De vraag is of hiermee de onafhankelijkheid geweld wordt aangedaan en een schijn van beïnvloeding ontstaat. Naar de mening van de fractie van het CDA is de bestuurscommissie verantwoordelijk voor de wetenschappelijke kwaliteit van de producten van het cluster van onderzoekers en het is dan ook zaak in deze commissie goede bestuurders te benoemen om de onafhankelijkheid te garanderen. PS zijn daarbij bepalend, zowel wat betreft de benoeming van de leden als wat betreft het vaststellen van het onderzoeksplan.

Mijn fractie steunt het amendement van D66 dat een verbetering inhoudt. Er moeten geen leden van GS bij de vergaderingen van de commissie aanwezig zijn. Mijn fractie stemt in met statenstuk 37.

De heer VAN HEUKELUM: Mijnheer de voorzitter. Dat ik nu erg gelukkig ben - in de laatste vergadering dat ik lid ben van de staten - over dit onderwerp te moeten spreken, kan ik niet zeggen. Maar goed, het is niet anders.

Voorzitter. In de laatst gehouden vergadering van de Statencommissie CW had ik heel even de flauwe hoop dat mijn fractie met betrekking tot de onafhankelijkheid van het bureau via een omweg toch haar zin zou krijgen. Immers, statenstuk 33 stelde voor de in te stellen bestuurscommissie onder GS te laten ressorteren. PS zouden daar dan wel gebruik van kunnen maken, maar zouden ook met gebruikmaking van hun budgetrecht onafhankelijk onderzoek in kunnen kopen. Mijn gedachte daarbij was dat ik dan toch nog een beetje mijn zin kreeg.

Maar, voorzitter, ik had na vier jaar statenwerk beter moeten en kunnen weten, want ook de collega-statenleden blijken de stukken heel goed te lezen. En dus werd unaniem geconstateerd dat statenstuk 33 niet spoorde met het besluit van 19 juni 2002. Vandaar dat nu statenstuk 37 voorligt. De vraag is of met het nu voorliggende voorstel recht wordt gedaan aan de wens van de staten zoals die is uitgesproken bij de behandeling van de Contourennota herijking CWZ. Onafhankelijkheid was een must, werd toen gezegd. Maar ja, daarna is men hier en daar toch wat gaan zwabberen en dan krijg je dit soort dingen. Voorzitter. Is de in te stellen bestuurscommissie nu echt onafhankelijk? Voor mijn fractie is dat nog maar zeer de vraag. Het hangt af van hoeveel onafhankelijkheid de staten die commissie gunnen. Van Dale definieert onafhankelijk als volgt - en volgens mij is die definitie opgesteld door een liberaal van de oude stempel -: "Van niemand afhankelijk, aan niemand ondergeschikt of onderworpen, in doen en laten door niemand beperkt." Dat geldt misschien voor de rechterlijke macht en voor de voorzitter van deze staten, maar daarmee houdt het volgens mij wel op. Zo onafhankelijk zal ook die nieuwe commissie niet zijn.

De heer WEGGEMANS: Maar wellicht geldt die definitie ook voor de OPD, dat zou de heer Van Heukelum er nog aan toe kunnen voegen.

De heer DE HAAS: Ik dank de heer Weggemans.

De heer VAN HEUKELUM: We zullen moeten afwachten wat de toekomst brengt. Ik kom op de positie van de medewerkers van het bureau. In de toelichting op het statenstuk en de verordening staat dat de medewerkers onder de ambtelijke organisatie zullen vallen. Ook in mijn ogen spoot dit niet met de besluiten van de staten; op dit punt sluit ik mij aan bij de vorige sprekers. Het bureau zou logischerwijs onder de griffie moeten ressorteren, maar daarmee blijft het vallen onder een hiërarchische organisatie. Ik kan mij niet voorstellen dat de medewerkers van dat bureau, of zij nu onder de griffie of onder de directie ressorteren, tegen hun baas zeggen: "Wij zijn onafhankelijk, wij hebben niets met jou te maken, wij gaan onze eigen weg."

De onafhankelijkheid moet zeker voor de commissie gelden, maar ook voor wetenschappelijk onderzoek is volstrekte onafhankelijkheid een *conditio sine qua non*. In mijn ogen wordt die onafhankelijkheid met dit voorstel niet bereikt. Voorzitter. Mijn fractie zal het amendement dat door de fractie van D66 is ingediend zeker steunen. Ik weet niet hoe sterk de voorzitter van het nieuwe commissie is en ik weet niet wie de nieuwe leden van GS worden, maar ik weet wel dat als het nieuwe college van GS over dezelfde verbale kwaliteiten beschikt als het huidige, ik de voorzitter van de commissie veel sterkte moet wensen, want het zou mij niet verbazen als hij regelmatig onder de tafel werd gepraat.

De VOORZITTER: Ik moet u even onderbreken, want het gedroomde GS-lid wil interrumperen.

De heer VAN HEUKELUM: Dan blijven mijn woorden zeker van kracht, laat daar geen misverstand over zijn.

De heer ENGELS: Voorzitter. Ik heb het betoog van de heer Van Heukelum met belangstelling gevolgd en ik ben het inhoudelijk volstrekt met hem eens. Maar moet zijn conclusie dan ook niet zijn dat op het moment dat de staten in meerderheid kozen voor een interne variant, de gewenste onafhankelijkheid niet meer in zicht was?

De heer VAN HEUKELUM: Dat klopt.

De heer ENGELS: En dat betekent dus vervolgens dat alle voorstellen die hierna komen en die wij ook bespreken dat nooit meer kunnen herstellen.

De heer VAN HEUKELUM: Met een variatie op wat mijn moeder vroeger altijd zei: "Een daad van onbedachtzaamheid kan maken dat men jaren schreit." Dat geldt ook nu. Ik verwacht ook niet dat het bureau een succes zal zijn. Er komt over een twee jaar een evaluatie. Ik heb vroeger een tijdlang dominee willen worden en ik zal nu een profetische uitspraak doen: over dit bureau is het laatste woord nog lang niet gezegd.

Voorzitter. Ik moet echter constateren dat een democratische meerderheid van de staten een besluit heeft genomen. Ik was het wel niet met dat besluit eens en ik vind het ook geen verstandig besluit, maar er was een meerderheid voor. Wij zullen het amendement van D66 steunen en ons verder bij dit statenstuk neerleggen.

De heer PRINSEN: Mijnheer de voorzitter. Er is in het verleden en ook vandaag weer al heel veel gezegd over dit onderwerp en ik meen nu dan ook kort te kunnen zijn. De PvdA is de afgelopen periode namelijk wel heel consistent geweest in haar mening over dit onderzoeksbureau. Het zal dan ook niemand verbazen dat wij heel tevreden zijn over het voorstel dat nu voorligt. Dat in tegenstelling tot het voorstel dat voorlag, welk voorstel is besproken in de gezamenlijke vergadering van de Statencommissies CW en BFE. In dat voorstel hadden GS een zeer prominente rol en wij vonden, gelet op eerdere afspraken, dat die rol meer bij PS hoorde.

Wij zijn van mening dat in het voorliggende voorstel de onafhankelijkheid voldoende gegarandeerd is en dat wij hiermee aan de slag kunnen.

Mijn mening over het amendement van D66 is een beetje dubbel: aan de ene kant heb ik er niet zoveel bezwaar tegen, maar aan de andere kant blijkt er weinig vertrouwen richting GS uit, eigenlijk neemt het wantrouwen in GS alleen maar toe. Alsof wanneer GS vergaderingen van de bestuurscommissie bijwonen, dit automatisch beïnvloeding betekent. Maar ik kan mij, gelet op de eerdere discussies, dat wantrouwen wel enigszins voorstellen en daarom heb ik niet zo heel veel bezwaar tegen dit amendement.

De heer GAASBEEK: Ik wil het woord "wantrouwen" niet gebruiken. De heer Prinsen doet hier wat schizofreen over, want hij gebruikt de woorden "onafhankelijk" en "wantrouwen" door elkaar. Er is geen sprake van wantrouwen ten opzichte van GS, maar het is gewoon zo dat GS gewoon niets te maken hebben, niets te zeggen hebben en niets te zoeken moeten hebben bij dat onderzoeksbureau. Het is een bureau van PS. Daarom is het amendement van D66 zuiver.

De heer PRINSEN: Het is een bureau van PS, maar ook GS hebben onderzoekstaken die door dit bureau zullen worden uitgevoerd. Ik kan mij daarom voorstellen dat GS bepaalde zaken in de commissie komen toelichten. Op het moment dat GS niet in de onderzoekscommissie kunnen verschijnen om daar bepaalde zaken toe te lichten...

De heer GAASBEEK: GS kunnen wel uitgenodigd worden om bepaalde zaken te komen toelichten, maar het moet niet zo zijn dat GS a priori bij vergaderingen van de bestuurscommissie aanwezig zijn. Het onderzoeksbureau moet onafhankelijk zijn.

De heer PRINSEN: Daarom heb ik de heer Engels toen hij het amendement indiende ook gevraagd of dit amendement betekent dat GS überhaupt niet aanwezig mochten zijn tijdens de vergaderingen van de bestuurscommissie. Ik lees in dit amendement dat GS nooit aanwezig zullen zijn tijdens vergaderingen van de commissie.

De heer ENGELS: Voor de proceseconomie wil ik nog even een toelichtende opmerking maken. Wat het amendement niet beoogt is voeding te geven aan wantrouwen richting GS. Het beoogt tot een zo consistent mogelijke ontvlechting van bevoegdheden en verantwoordelijkheden te komen om naar buiten toe altijd te kunnen waarborgen dat er geen belangenverstrengeling plaatsvindt. Het amendement beoogt evenmin leden van GS te verbieden ooit in de commissie te komen. Er is in ieder geval een schriftelijk recht om te reageren en uiteraard - maar dat hoeft niet geregeld te worden - kan de onderzoekscommissie GS vragen eens langs te komen om iets toe te lichten, maar het staat nu in de verordening als een recht van GS om op eigen initiatief in de onderzoekscommissie te verschijnen en dat willen wij dus niet. Dát is de strekking van het amendement.

De heer PRINSEN: Dat is een duidelijk verhaal. Als het amendement zo bedoeld is, kan ik mij daarin vinden.

De heer WEGGEMANS: Mijnheer de voorzitter. Na de vorige commissievergadering heeft het college zich afgevraagd hoe het probleem zou kunnen worden opgelost. Het meest zuiver is dit bureau onder te brengen onder artikel 81 van de Provinciewet, waarmee het van PS is. Dat stelt het college in het voorliggende statenstuk dan ook voor.

Ik ben blij dat dit gewaardeerd wordt. D66 zegt hierover zelfs een passage in haar jaarverslag op te nemen. Dat is op zich al interessant, alhoewel - dat moet ik er eerlijk bij zeggen - ik dat jaarverslag nog nooit heb gelezen. Maar het volgende jaarverslag ontvang ik graag.

Het is niet de bedoeling iets af te doen aan de invloed van de staten. Wellicht is er een aantal artikelen waarbij men zich kan afvragen of het niet richting GS gaat, maar zo is het bepaald niet neergezet. De heer Engels zegt dat het allemaal wel erg gericht is op de mogelijkheid van GS om te kunnen beïnvloeden. De heer Van Heukelum betrok daarbij zelfs het verbale vermogen van de leden van GS. Mede gelet op de uitspraken van de verschillende fracties heeft - zo is mijn indruk - het college geen overwegende bezwaren tegen het amendement. Het amendement haalt niet echt iets onderuit. Het amendement is gelukkig ook niet zo stalinistisch bedoeld dat er nooit een lid van het college bij vergaderingen van de commissie aanwezig mag zijn. Ze mogen uitgenodigd worden en dan is het gewoon aan de commissie hoever zij daarmee gaat en wat zij denkt te eigener informatie nodig te hebben. Want daar gaat het om: voorop staat dat de commissie een onafhankelijkheid inbrengt en die ook zelf bewaakt. Ik heb de indruk dat het college het amendement kan overnemen.

Het is niet zo dat GS niets mogen, zoals de heer Gaasbeek wil. Het is een instrument van provinciaal beleid, aangestuurd door GS, maar er zijn uiteraard ...

De heer GAASBEEK: De heer Weggemans heeft niet goed geluisterd. Hij draaft nu door in zijn eigen visie, terwijl ik heb geprobeerd duidelijk te maken dat het een onafhankelijk bureau is. Het is geen kwestie van wantrouwen naar GS, maar GS

moeten niet een optimale vinger in de pap hebben. Daar gaat het om, niet meer en niet minder.

De heer WEGGEMANS: Het bureau is een instrument van het provinciaal beleid. Daarom wordt het intern, zo is door een meerderheid van de staten besloten. Het bureau is dus onafhankelijk maar wel een instrument van provinciaal beleid. Het wordt ook gevoed met opdrachten die het provinciaal beleid raken. Het is niet een bureau waar eenieder zich kan melden om onderzoek te laten doen. Bovendien is onderzoek nodig om een fatsoenlijk beleid te kunnen voeren. Niemand zal dat toch ontkennen. In zo'n geval is het heel plezierig een eigen onderzoeksbureau te hebben, waaraan een eigen invulling kan worden gegeven, maar waarbij de commissie wel onafhankelijk is.

Enkele fracties blijven moeite met deze constructie houden. De heer Gaasbeek zegt voor het amendement te zullen stemmen en, als dat wordt aangenomen, toch ook nog tegen het voorstel. Dat lijkt mij wat moeilijk, want het is: voor het amendement en bij aanvaarding daarvan ook voor het voorstel.

De heer GAASBEEK: Als mijn andere drie bezwaren ook door amendementen worden weggenomen, zal ik voor het stuk stemmen. Dat is toch de logische volgorde?

De heer WEGGEMANS: Het door de heer Engels ingediende amendement is door het college overgenomen en daarom nodig ik de heer Gaasbeek uit vooral voor het voorstel te stemmen. De heren Engels en Baas hebben er nog eens op gewezen dat om de onafhankelijkheid te bewaren het onderzoeksbureau buiten de provinciale organisatie moet worden geplaatst. Het is nog niet duidelijk of het bureau onder de Statengriffie of onder PS moet vallen, maar dan gaat het om de ambtelijke organisatie. De positie van de Statengriffie binnen de ambtelijke organisatie is op dit moment ook nog niet uitgekristalliseerd. De staten krijgen daarover nog een voorstel voorgelegd. De medewerkers van het onderzoeksbureau hebben natuurlijk wel de rechtspositie van de provincie, maar hetzelfde geldt voor de medewerkers van de Statengriffie. Nu worden wel de termen administratie van GS en Statengriffie gebruikt. Maar de positionering van het bureau is helder: de staten sturen aan en daarmee is er sowieso een

rol voor de Statengriffie. Hoe het verder allemaal ingebed wordt en wat voor voorstel er dan komt, is aan de nieuwe staten voorbehouden.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Toen ik nog geen kandidaat-gedeputeerde was, had ik de slechte gedachte dat artikel 10, tweede lid, wel eens zou kunnen betekenen dat "ambtelijke organisatie" moest worden geïnterpreteerd als zijnde exclusief de Statengriffie. Intussen denk ik daar heel anders over en als kandidaat-gedeputeerde zie ik opeens ook mogelijkheden om toch in die onderzoekscommissie te moeten verschijnen. Ik wil nu weten of de Statengriffie, gelet op de interpretatie die de heer Weggemans aan artikel 10, tweede lid, geeft, blijvend tot de mogelijkheden voor situering van het onderzoeksbureau hoort.

De heer WEGGEMANS: Ik kan die vraag met een volmondig "ja" beantwoorden.

De heer VAN DER SCHOOT: Ik hoor nu over een gedroomde gedeputeerde. Wellicht kan die droom werkelijkheid worden wanneer D66 de hakken onder de schoenen vandaan haalt en die onder de zolen plaatst; dan krijgt ook die partij het gevoel dat het bergopwaarts gaat.

De heer WEGGEMANS: De heer Baas sprak over een meldpunt voor de medewerkers van het onderzoeksbureau, waar zij heen kunnen wanneer zij iets moeten vastleggen wat zij per se niet willen. Binnen de ambtelijke organisatie heeft een ambtenaar altijd mogelijkheden om ergens heen te gaan. Wij hebben een vertrouwenscommissie, er is altijd wel een chef, dan is er nog de Statengriffie en ten slotte is er nog de voorzitter. Daar hoeft dus niet apart iets voor georganiseerd te worden. Het is een heel natuurlijk proces binnen de ambtelijke organisatie dat daar waar het knelt, gesprekken worden gevoerd en oplossingen worden gevonden. Ik zal dus niet voorstellen exclusief voor dit onderzoeksbureau een meldpunt op te richten.

Ik heb begrepen dat GroenLinks iets minder enthousiast is over het amendement dan de andere fracties.

Mevrouw DIRKS: Wij zijn niet minder enthousiast, maar ik ben blij met de toelichting van D66. Wij zagen in het amendement een verbod en dat vinden wij te ver gaan. Uit de toelichting blijkt nu

duidelijk dat ook bij aanvaarding van het amendement het mogelijk blijft dat leden van GS bij vergaderingen van de commissie aanwezig zijn, maar natuurlijk ook anderen. Onafhankelijkheid betekent namelijk niet alleen onafhankelijk van GS maar ook van organisaties. De commissie zou ook een organisatie uit kunnen nodigen. Het gaat erom wie bepaalt wie bij de vergaderingen aanwezig mogen zijn. Duidelijk is dat de commissie dat bepaalt en dat GS de vergaderingen niet te pas en te onpas kunnen bijwonen.

De heer NIJENBRINKS: Ook bij GroenLinks gaat nu de zon op, begrijp ik.

Mevrouw DIRKS: Wij zijn een zonnige partij.

De heer WEGGEMANS: Het college hecht eraan te zeggen dat dit onderzoeksbureau ook onafhankelijk is van de duale staten.

TWEEDE TERMIJN

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Ik begrijp dat het college het amendement overneemt en dat het door heel veel fracties, misschien wel alle, wordt gesteund. Ik heb ook begrepen dat het in artikel 10, tweede lid, gaat om de provinciale ambtelijke organisatie inclusief de griffie. Wat mij betreft is daarmee de weg vrij om heel snel tot een besluit te komen.

De heer BAAS: Mijnheer de voorzitter. De beantwoording door het college heeft ons wel tevreden gesteld. Wij zijn blij dat iedereen het amendement steunt. Ondanks het feit dat de begrippen "intern" en "onafhankelijk" moeilijk te verenigen zijn, zullen wij in dit stadium het voorliggende voorstel steunen.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN: Mijnheer de voorzitter. Wij steunen het stuk niet.

De heer VAN DER SCHOOT: Voorzitter. Ik heb reeds gezegd het stuk niet te willen aannemen. Ik blijf bij dit standpunt, ondanks het overnemen door het college van het amendement.

De heer GAASBEEK: Ik had vier bezwaren en slechts een daarvan is weggenomen. Ik blijf daarom negatief.

De VOORZITTER: Aangezien het college het amendement voorkomend op het stuk met de letter C heeft overgenomen, waarmee het deel uitmaakt van statenstuk 37, zal hierover niet meer worden gestemd.

Vervolgens besluiten de staten met handopsteken overeenkomstig het voorstel van het college.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat de leden van de fracties van de OPD, de Ouderenpartij en de OSD tegen het voorstel hebben gestemd.

Ik stel de staten voor agendapunt H.1, het initiatiefvoorstel Plan tot behoud van de grutto nu in behandeling te nemen.

De heer HORNSTRA: Voorzitter. Ik begrijp dit verzoek en ik zou het ook wel willen inwilligen, ware het niet dat een aantal organisaties te kennen heeft gegeven de behandeling hiervan te willen bijwonen. Zij rekenen op behandeling op een later tijdstip. Ik wil een ander voorstel doen: laten wij nu de A-stukken behandelen.

De VOORZITTER: Daar verdienen we geen tijd mee, want die worden met een hamerklap afgedaan. Maar ik stel ze nu toch aan de orde.

8. Het voorstel van gedeputeerde staten van 13 januari 2003, kenmerk 2/6.2/200201074, Startnotitie vrijwillige milieueffectrapportage Roden/Leek-A7

(statenstuk 18)

9. Het voorstel van gedeputeerde staten van 21 januari 2003, kenmerk 3/6.12/2003000386, Herstel vaarverbindingen Zuidlaardermeer - Oost-Groningen

(statenstuk 25)

10. Het voorstel van gedeputeerde staten van 22 januari 2003, kenmerk 4/6.1/2003000382, project Omzien naar ontwikkeling; perspectieven voor Veenhuizen

(statenstuk 31)

met het op deze punten betrekking hebbende verslag van de Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit van 17 februari 2003.

11. Het voorstel van gedeputeerde staten van 20 januari 2003, kenmerk 3/6.24/2002009798, Artists in residence

(statenstuk 22)

met het op dit punt betrekking hebbende verslag van de Statencommissie Cultuur en Welzijn van 12 februari 2003.

12. Het voorstel van gedeputeerde staten van 20 januari 2003, kenmerk 3/6.14/2003000392, Project MaSTERplan Roden

(statenstuk 24)

13. Het voorstel van gedeputeerde staten van 21 januari 2003, kenmerk 3/6.11/2002011392, Glasexpertisecentrum Nederland te Hoogeveen

(statenstuk 27)

14. Het voorstel van gedeputeerde staten van 22 januari 2003, kenmerk 4/6.20/2002007633, Benoeming plaatsvervangend lid externe Awb-bezwaarschriftencommissie

(statenstuk 28)

15. Het voorstel van gedeputeerde staten van 23 januari 2003, kenmerk 4/6.9/2003000639, Regional Framework Operation Hanse Passage

(statenstuk 32)

16. Het voorstel van gedeputeerde staten van 20 januari 2003, kenmerk 3/6.21/2003000401, 1^e wijziging provinciale begroting 2003

(statenstuk 21)

met het op deze punten betrekking hebbende verslag van de Statencommissie Bestuur,

Financiën en Economie van 19 februari 2003.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten de staten telkens overeenkomstig het voorstel van het college.

17. Het voorstel van gedeputeerde staten van 26 februari 2003, kenmerk 9/6.1/2003001913, Evaluatie Samenwerkingsverband Noord-Nederland/wijziging Gemeenschappelijke regeling Samenwerkingsverband Noord-Nederland

(statenstuk 36)

met het op dit punt betrekking hebbende verslag van de Interprovinciale Statencommissie Noord-Nederland van 18 februari 2003.

De heer GAASBEEK: Mijnheer de voorzitter. Op pagina 9 van het statenstuk staat dat het Algemeen Bestuur (AB) zal bestaan uit een vertegenwoordiger uit alle fracties in de staten. Betekent dit een koerswijziging ten opzichte van de huidige situatie? De OSD is nu niet in de Ipsc vertegenwoordigd, omdat haar fractie niet uit ten minste drie leden bestaat.

De heer WEGGEMANS: De heer Gaasbeek heeft gelijk: er is sprake van een kleine koerswijziging. Er zal wel sprake zijn van een evenredige vertegenwoordiging, maar die begint er nu mee dat alle fracties vertegenwoordigd zijn. In die zin is zal elke eenmansfractie in welke staten ook, zitting hebben in het AB.

De heer GAASBEEK: Prima.

Vervolgens besluiten de staten zonder hoofdelijke stemming overeenkomstig het voorstel van het college.

De VOORZITTER: Ik nodig de statenleden uit zich naar het voorplein te begeven, alwaar een groepsfoto zal worden gemaakt. Ik schors de vergadering.

(Schorsing van 11.52 tot 13.30 uur.)

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

7. Het voorstel van gedeputeerde staten van 4 februari 2003, kenmerk 6/6.14/2003001276, en de nadere brief van gedeputeerde staten van 6 maart 2003, kenmerk 10/4.1/2003002343, Herhuisvesting RTV Drenthe

(statenstuk 35)

met het op dit punt betrekking hebbende verslag van de gezamenlijke vergadering van de Statencommissies Cultuur en Welzijn en Bestuur, Financiën en Economie van 19 februari 2003.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Voor de fractie van de PvdA is de noodzaak van herhuisvesting van RTV Drenthe boven elke twijfel verheven. De huidige huisvesting voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd. Alles onder een dak zal ook de efficiency en de kwaliteit van het werk in positieve zin beïnvloeden.

Al in 1999 hebben de staten besloten het gebouw van de voormalige HBS te bestemmen als nieuw onderkomen voor de omroep, een keuze waaraan uiteindelijk ook de gemeente Assen heeft meegewerkt. Het was een keuze voor het toekennen van een publieke functie aan een monumentaal gebouw. Dat een verbouwing van een monument tot een omroepbedrijf een duurdere oplossing is dan het bouwen van een nieuw pand op een industrieterrein was en is voor ons duidelijk.

Voorzitter. Het college stelt voor € 1,1 miljoen ter beschikking te stellen als gift en een bedrag van € 7,1 miljoen als rentedragende lening. Dat is veel geld en dat heeft de tongen in Drenthe wel losgemaakt.

Tijdens de gecombineerde commissievergadering van 19 februari 2003 zijn alle argumenten voor of tegen op tafel gekomen. Over blijft de aanvullende informatie die nadien is verstrekt door het Actiecomité Stop RTV Drenthe Nu! Met name het rapport Drijfzand in Drenthe zou moeten aantonen dat het voorstel van GS op alle fronten ondeugdelijk is en het nemen van een besluit onverantwoord. Mede naar aanleiding van de reactie van GS van 6 maart 2003 op dit rapport en de beantwoording van de schriftelijke vragen van de heer Harleman is mijn fractie ervan overtuigd geraakt dat het voorstel van GS niet op drijfzand is gebaseerd.

De heer HARLEMAN: De heer Schaap weet toch dat toen het rapport Drijfzand in Drenthe werd geschreven, de auteurs niet over alle stukken de beschikking hadden? Daar houdt hij toch wel rekening mee bij het uitspreken van zijn oordeel?

De heer SCHAAP: Daar houd ik allemaal rekening mee.

Voorzitter. Wij vinden het stuk van GS voldoende solide om er de staten vandaag een besluit over te laten nemen. En dit terwijl toch ook de fractie van de PvdA grote waarde hecht aan de financiële deugdelijkheid van besluiten.

De politieke afweging is naar onze mening terug te voeren tot een paar vragen.

1. Is het de staten van Drenthe waard € 1,1 miljoen te investeren in de kwaliteit van de regionale publieke omroep?
2. Is er voldoende vertrouwen in het financiële reilen en zeilen van RTV Drenthe dat de lening van € 7,1 miljoen in 25 jaar wordt terugbetaald, inclusief de verschuldigde rente?

Het antwoord van mijn fractie op de eerste vraag is: "ja." De argumenten daarvoor zijn inmiddels diverse keren gegeven.

Het antwoord op de tweede vraag lijkt meer omstreden te zijn. In een gesprek met het eerder genoemde actiecomité bleek ons dat met name de aflossingscapaciteit in de komende jaren in twijfel werd getrokken. De fractie van de PvdA heeft daarom alle informatie met betrekking tot de financiën nog eens tegen het licht gehouden, zij heeft zich nogmaals goed laten informeren door ingewijden en mede daardoor is zij tot de conclusie gekomen dat de voorgestelde financiering deugdelijk is en dat RTV Drenthe in de toekomst aan haar verplichtingen moet kunnen voldoen. Dit is voor de PvdA-fractie overigens een hard punt. Nu de zorgplicht voor de regionale omroepen onder provinciale verantwoordelijkheid is gekomen, hebben wij geen behoefte aan een zorgenkindje. Wij willen een volwassen en kwalitatief hoogstaand regionaal omroepbedrijf. Wij willen RTV Drenthe een goede start geven, maar dan onverbiddelijk volgens de regels die ook voor andere budgetinstellingen gelden. RTV Drenthe zal vanaf nu de eigen broek moeten ophouden. De budgetten voor de komende jaren zijn door de staten vastgesteld. Tegenvallers zijn, net als bij andere instellingen, dus voor RTV Drenthe. De besluitvorming om te komen tot nieuwe huisves-

ting van RTV Drenthe is al jaren onderweg. In een gesprek met de Welters stelt deze dat het voorstel dat nu op tafel ligt "absoluut haalbaar is" en het een zeer aanvaardbare oplossing te vinden.

Tevens blijkt ook het Commissariaat voor de Media geen problemen te hebben met dit voorstel en niet te vrezen voor de aantasting van het budget voor de programmering.

Wij gaan ervan uit dat de staten vandaag een positief besluit nemen en niet nieuwe vertragingen veroorzaken. Dat zou namelijk ten koste gaan van gemeenschapsgeld en is ook onverantwoord ten opzichte van het bedrijf en zijn medewerkers.

Mevrouw SCHIPPER: Voorzitter. Ik wil de heer Schaap een vraag stellen. Hij heeft in het begin van zijn verhaal gezegd dat de keuze voor een monument inhoudt dat de kosten wel wat hoger mogen zijn. Kan hij aangeven of de limiet daarvan dan onbeperkt is?

De heer SCHAAP: Uiteraard kunnen de kosten niet onbeperkt stijgen. De limiet is misschien nu al wel bereikt. Wat ons betreft is wat nu voorligt een acceptabel en verdedigbaar bedrag.

Mevrouw SCHIPPER: Het is dus misschien.

De heer SCHAAP: Misschien voor de VVD niet, maar voor ons wel.

Mevrouw SCHIPPER: Mijnheer de voorzitter. Ik wil mij bij voorbaat verontschuldigen voor mijn wat moeizame geluid, dat wordt veroorzaakt door een verkoudheid.

Ik wil beginnen met een persoonlijke opmerking. Toen ik in 1995 hier mijn maidenspeech hield, ging die over TV Drenthe. Het ontstaan van TV Drenthe was aan de orde. Ik constateerde toen dat het terwille van de effectiviteit wellicht beter zou zijn dat Radio Drenthe en TV Drenthe samen gingen. Het zou mij en mijn fractie veel waard zijn als wij nu volmondig ja konden zeggen tegen een gezamenlijke huisvesting van die beide organisaties: RTV Drenthe in een gebouw. Ik zeg "veel waard" en dat meent mijn fractie ook oprecht. Wij zijn bereid te investeren in de herhuisvesting. Maar de hele procedure, gestart in 1999, vertoont veel schoonheidsfouten. Toen moest met pek en kokend teer de beschikbaarstelling van f 1,8 miljoen geregeld worden. Wij hebben ons toen door naar wij meenden valide

argumenten laten overtuigen dat nieuwbouw op een andere plaats uiteindelijk net zo duur zou zijn als de verbouw van het monument. Het is treurig achteraf te moeten constateren dat de besluitvorming van toen echt gebaseerd was op onvoldoende informatie. En daarmee heeft het vertrouwen dat volksvertegenwoordigers moeten kunnen hebben in de degelijkheid van de informatie een forse deuk oplopen.

Ik wil ook een opmerking maken over de informatievoorziening over dit onderwerp tot nu toe. Wij zijn van mening dat de provincie nodeloos discussies over zich afroept als er een gerechtelijke procedure voor nodig is om de inzage in stukken af te dwingen. Het wekt de schijn - ik heb dit ook in de commissie gezegd - dat er iets te verbergen valt.

Ik kom aan een kanttekening bij de financiële kant van het huidige voorstel. Wij hebben ons licht nog eens laten schijnen over de beschikbare stukken en de vele informatie die wij in tweede instantie nog hebben gekregen. Wij hebben die informatie globaal door financieel deskundigen laten toetsen en op de grote lijnen zijn er grote overeenkomsten tussen onze waarnemingen en die van SOBI. Ook wij hebben zorgen over de aflossingscapaciteit van RTV Drenthe en wij willen daar graag informatie over. Ik heb er echter geen behoefte aan op dit moment alle punten die in de commissievergadering al aan de orde zijn geweest, weer bijlangs te lopen, maar de conclusie dat het hele financieringsplaatje optimistisch is weergegeven - en dan druk ik mij zo voorzichtig mogelijk uit - lijkt mij gerechtvaardigd. Ook het college deelt kennelijk onze bezorgdheid over het in de hand houden van de kosten, want het heeft het nodig geacht nauw toezicht op de organisatie te houden.

RTV Drenthe roept deze hele discussie uiteindelijk over zichzelf af, omdat wij geen inzicht in de financiële positie van RTV Drenthe in de komende jaren kunnen krijgen. Er is immers geen meerjarrenbegroting, geen businessplan.

Deze staten hebben al eens eerder stukken teruggestuurd, omdat het daarin aan noodzakelijke informatie ontbrak. Maar daarbij ging het wel steeds om een veel geringer bedrag.

Mijnheer de voorzitter. De VVD vindt de bestuurlijke onwil om een andere locatie zelfs maar te overwegen, onbegrijpelijk. Dat is en blijft voor ons niet te bevatten. Als op een gegeven moment van verschillende kanten het duidelijk advies komt niet op de ingeslagen weg van de verbouwing van het

monument door te gaan en dat je dan de keuze niet wilt heroverwegen, vinden wij onbegrijpelijk.

De heer SCHAAP: Voorzitter. Heeft de VVD-fractie zich gerealiseerd wat de consequenties zijn wanneer de staten van Drenthe vandaag besluiten toch nog maar weer eens een onderzoekje te doen naar alternatieven? Realiseert de VVD zich welke gevolgen dat heeft voor de hele gang van zaken?

Mevrouw SCHIPPER: Maar de heer Schaap hoort mij daar toch ook helemaal niet om vragen?

De heer SCHAAP: Mevrouw Schipper zegt het onbegrijpelijk te vinden dat dit onderzoek er niet is.

Mevrouw SCHIPPER: Toen er in juni 2002 en wellicht al eerder duidelijke signalen kwamen dat het beter was niet op deze weg door te gaan, had actie moeten worden ondernomen. Dat is niet gebeurd en daar maak ik een opmerking over. Goedkoper kunnen bouwen voor € 1,2 miljoen is toch niet niets? Die mogelijkheid mag zelfs niet genegeerd worden. Wij vinden dat gesubsidieerde organisaties en overheden heel nadrukkelijk moeten bekijken hoe zij de middelen zo effectief mogelijk kunnen besteden. Mijnheer de voorzitter. In januari heeft de fractie van de VVD in het vragenhalfuurtje bezorgd gevraagd of er geen onomkeerbaar proces aan de gang was. Wij wisten toen niet dat die weg al geruime tijd daarvoor willens en wetens was ingeslagen.

De heer ZOMER: Mijnheer de voorzitter. In de discussie over de herhuisvesting van RTV Drenthe hebben wij de volgende vertrekpunten genomen.

In Drenthe is een publieke regionale omroep wenselijk en wel om drie redenen:

- het culturele belang, zeker bij de huidige schaalvergroting, lees Europeanisering;
- de nieuwsvoorziening. Ik roep in herinnering dat wij nog maar een de gehele provincie dekkend dagblad hebben;
- RTV Drenthe is onze calamiteitenzender.

Onze tweede uitgangspunt is dat bij de start van RTV Drenthe als budgetinstelling voor de provincie Drenthe met een schone lei moet worden

begonnen. Met andere woorden: er moet helderheid zijn over de financiële positie, wij moeten het eens zijn over de grondslagen van bekostiging en de controle daarop moet transparant zijn.

Ons derde uitgangspunt is dat RTV Drenthe goed gehuisvest moet worden. Wij zijn van mening - wij hebben dat in 1999 ook gezegd - dat het gebouw van de HBS daarvoor een goede optie is en de meerderheid van de staten heeft destijds besloten met die optie akkoord te gaan. De kapitaallasten moeten draaglijk zijn en de terugbetaalverplichting van de lening haalbaar.

De heer HARLEMAN: Maar dat hebben de staten vier jaar geleden toch niet besloten? Zij hebben toen besloten eenmalig een maximaal bedrag beschikbaar te stellen.

De heer ZOMER: Dat bedrag was bedoeld voor de verbouwing van de HBS. De gemeente Assen zou het gebouw beschikbaar stellen en de provincie zou geld beschikbaar stellen; die twee zaken vormden toen een ondeelbare eenheid. Wij brengen de hele discussie nu terug tot twee vragen.

- Is de voorgestelde herfinanciering financieel haalbaar?
- Kan aan de leenverplichtingen die RTV Drenthe ten opzichte van de provincie aangaat, redelijkerwijs worden voldaan?

Telkens als het onderwerp bekostiging van RTV Drenthe aan de orde was - wij doen dit ook als het om grote bedragen voor andere doelen gaat - hebben wij voor duidelijkheid en helderheid gepleit, waarbij wij telkens het woord "integraal" hebben gebruikt. Dit is onder andere gebeurd in de bekende motie die wij op 13 november 2002 hebben ingediend en die door de staten is aangenomen. Het college heeft naar ons idee met dat gegeven veel te weinig gedaan. De door gedeputeerde Weggemans met de mond beleden transparantie ging gepaard met het mondjesmaat geven van informatie en beslist ook niet meer dan gevraagd werd. Het gevolg is dat wij op dit moment beschikken over wat fragmentarische informatie. En als het college met op de achtergrond RTV Drenthe de signalen serieus had opgepakt, dan hadden er nu een vastgestelde jaarrekening gelegen en een meerjarenbegroting, waarin de gevolgen van de voorgenomen investering waren doorberekend. En als ik spreek over een jaarrekening dan bedoel ik een jaarrekening

volgens de oude Wet op de jaarrekeningen, zoals die nu is geïncorporeerd in het Burgerlijk Wetboek. Wij moeten het nu met minder doen, helaas. Maar onze intentie is nog steeds positief en wij hebben gezocht naar voldoende informatie en voldoende draagvlak om toch een positieve beslissing over het voorliggende voorstel te kunnen nemen.

Alvorens wij ons definitieve standpunt over het voorstel bepalen, willen wij graag een klip en klaar antwoord op de volgende vragen.

In de stukken staat dat RTV Drenthe zelf € 2,9 miljoen beschikbaar heeft voor de investering. Ons is bekend dat een pand nog moet worden verkocht. Zijn de andere middelen liquide, met andere woorden: kan er ook werkelijk betaald worden?

De heer HARLEMAN: De heer Welters noemt in zijn stukken hogere bedragen die RTV Drenthe beschikbaar zou hebben. Doelt de heer Zomer daarop?

De heer ZOMER: Daar doel ik niet op. Er wordt een sluitende financiering van de investering voorgesteld met een eigen inbreng van RTV Drenthe van € 2,9 miljoen en ik wil nu gewoon weten of dat bedrag - en dan mag ook nog rekening worden gehouden met de op handen zijnde verkoop van het pand - liquide is en niet zit in apparatuur of debiteuren. Uiteindelijk moet er contant afgerekend worden, daar gaat het om.

De heer HARLEMAN: Maar de heer Zomer weet dat de heer Welters heeft berekend dat RTV Drenthe € 3,7 miljoen beschikbaar heeft?

De heer ZOMER: Het is heel plezierig om wat achter de hand te hebben, want in de bouw zijn er ook wel eens tegenvallers.

De heer HARLEMAN: Maar als de heer Zomer de stukken heeft gelezen, weet hij toch dat dit bedrag er is? Dat moet dan toch geen verrassing voor hem zijn?

De heer ZOMER: Ik zeg toch niet dat ik het niet weet?

De heer ENGELS: Maar waarom wil de heer

Zomer dan een klip en klaar antwoord hebben, wat doet hij als dit antwoord niet klip en klaar is en wie maakt eigenlijk uit of het klip en klaar is? Misschien vinden wij het antwoord wel niet klip en klaar en gaat de fractie van het CDA toch akkoord.

De heer ZOMER: Of het antwoord klip en klaar is, maakt de fractie van het CDA bij de bepaling van haar stellingname zelf wel uit.

De heer ENGELS: Op de klassieke wijze.

Mevrouw SCHIPPER: Mijnheer de voorzitter. Wat mij in die opstelling zo verbaast, is dat de heer Zomer in de vorige commissievergadering klip en klaar voor dit voorstel was. Nu stelt hij voorwaarden en dat deed hij in de radio-uitzending van vanochtend ook. Maar interessant is natuurlijk te weten of wat de heer Zomer zo royaal in de commissievergadering zei, nu wordt teruggenomen.

De heer ZOMER: Ik neem helemaal niets terug. Ik kreeg ook een fax van mevrouw Schipper en daaruit bleek dat anderen het beter oppakken dan zij. In de commissievergadering heb ik ook gezegd dat wij een heel positieve intentie hebben ten opzichte van deze herhuisvesting. Door de pers is dat prima overgenomen, maar kennelijk valt het kwartje niet bij mevrouw Schipper. Wij zijn nog steeds positief, maar aan de andere kant hebben wij als Drentse staten ook een verantwoordelijkheid voor de besteding van middelen die de burgers bij elkaar brengen. Daarom ook wil ik aan die besteding duidelijke voorwaarden stellen.

Mevrouw SCHIPPER: De eerste zin die de heer Zomer in de commissievergadering uitsprak was: "Wij zijn voor."

De heer ZOMER: Nee, dat is niet juist. Mevrouw Schipper moet het verslag maar eens lezen. Mevrouw Schipper legt mij die woorden telkens in de mond, maar de eerste zin het verslag luidt: "De heer ZOMER staat positief tegenover dit voorstel." Dat staat in het verslag. Ik heb dat mevrouw Schipper ook al eerder uitgelegd.

De heer NIJENBRINKS: Dan wil ik de band nog wel eens afluisteren. De heer Zomer is nadrukkelijk met de stellingname begonnen, dat zijn fractie

voor was. Daarnaast kwam er een heel verhaal over allerlei vragen die de fractie nog had.

De heer ZOMER: Wat ik in de commissievergadering heb gezegd, is uitstekend in het verslag verwoord. Als de VVD het met mijn woorden niet eens was, had zij het bij de vaststelling van het verslag moeten zeggen.

De heer ENGELS: Ik wil nog even interrumpen, maar ik wacht even op de voorzitter.

De VOORZITTER: Ik zat in het verslag te kijken.

De heer ENGELS: Ik doe dat niet, want dat verslag is nog niet vastgesteld.

De heer VOORZITTER: Het is inderdaad nog niet formeel vastgesteld.

De heer ENGELS: Ik wil mevrouw Schipper even wat helpen en dat doe ik nu niet voor het eerst. De heer Zomer zeg dat het kwartje alleen bij mevrouw Schipper niet valt, maar ik moet constateren dat het kwartje van het CDA ook bij andere fracties niet is gevallen. Als voorbeeld hiervan noem ik dat de fractievoorzitter van het CDA in de commissie heeft gezegd, dat de fractie inderdaad een positieve grondhouding heeft en dat er niet te veel meer gesproken moest worden over de financiële aspecten. En vervolgens gaat de fractie van het CDA op dit punt all out. In die zin zaait het CDA vrijwel continu verwarring over zijn houding.

De heer ZOMER: Toen mijn fractievoorzitter in de commissievergadering sprak, was ik daar niet bij.

De heer ENGELS: Ja sorry hoor, ik weet dat het verslag nog niet is vastgesteld, maar zonder dat weten wij allemaal dat de heren Holman en Zomer er beiden waren.

De heer ZOMER: Ik dacht dat de heer Engels op een andere commissievergadering duidde. De tweede vraag waarop ik graag antwoord wil, is de volgende. Aanvankelijk was door RTV Drenthe een voorlopig tekort becijferd in 2002 van afgerond € 300.000,--. Door een optische actie is dat negatieve resultaat weggewerkt en is een deel van de kosten aangemerkt als voorbereidingskosten voor de herhuisvesting. Moet dat bedrag van € 300.000,-- nu opgeteld worden bij het be-

drag van € 11,1 miljoen, of is het misschien al afgetrokken van de € 2,9 miljoen die nu nog beschikbaar is? Mijn derde vraag heeft betrekking op de mogelijkheid dat de debiteur RTV Drenthe, of een andere stichting die het geld ontvangt, het bedrag terugbetaalt. Bij de brief van 6 maart 2003 is een berekening gevoegd van aflossingscapaciteit en afschrijvingen. Ik heb het idee dat de software wat te langzaam wordt afgeschreven. Mijn vraag is echter of dit een stuk van GS is dat wordt geïncorporeerd in de voorwaarden voor de lening, is het misschien een berekening van RTV Drenthe, waarin zij aangeeft deze bedragen te kunnen terugbetalen en dat zij zich daaraan conformeert of is dit slechts een rekenoefening? Dat ik deze vragen stel, betekent niet dat wij geen vertrouwen hebben in de raad van toezicht en in de directie, maar financieren doe je niet op een goede naam of op blauwe ogen, maar op basis van een goed onderbouwd financieel voorstel. Voordat wij een definitieve beslissing nemen, willen wij graag antwoord op onze vragen hebben.

De heer HARLEMAN: Mijnheer de voorzitter. Ik ga beginnen aan een soort van omgekeerde maidenspeech en voor mij betekent dit dat ik geïnterrupteerd móet worden. Ik nodig iedereen dan ook uit dat maar te doen.

Mijn fractieleden beschikken over alle stukken die voor dit agendapunt relevant zijn en ik heb ze ook uitgedaagd niet uitsluitend af te gaan op hun woordvoerder, maar ook kritisch te luisteren naar wat anderen in deze statenvergadering naar voren brengen, opdat zij elk een zelfstandig oordeel kunnen vormen; het onderwerp is daarvoor belangrijk genoeg. Ik kan dan ook nog niet voorspellen hoe de GroenLinks-fractie zal stemmen. Het is sterk afhankelijk van de argumenten die over tafel komen. Ik ben ook blij met de twijfel die het CDA tentoonspreidt en ik denk dat wij in een gezamenlijk gesprek met uitwisseling van argumenten best ergens komen.

De heer SCHAAP: Is dit een vooraankondiging dat de fractie van GroenLinks zich straks versplintert in drie afzonderlijke fracties?

De heer HARLEMAN: Iedereen mag mijn woorden interpreteren zo hijzelf wil. Het gaat erom dat GroenLinks - wij hebben dit al vaker tentoon gespreid - de verantwoording van het besluit bij ieder fractielid afzonderlijk legt en niet bij de

fractie. Vooral als een of twee stemmen meer zal betekenen dat een heel ander besluit wordt genomen, is het uitermate belangrijk dat ieder statenlid ervan doordrongen is dat hij staat voor de besluiten die hij neemt en dat hij daar ook individueel op kan worden aangesproken.

Voorzitter. De heer Engels heeft in de commissie het college uitdrukkelijk gevraagd nog te reageren op mijn opmerking in de commissie. Het college heeft dit ook toegezegd, maar dat niet gedaan. Dat betekent dat ik hetgeen ik in de commissie heb verteld, nu als vaststaand aanneem.

Ik wil twee elementen bij dit voorstel betrekken. Het eerste is de rol van RTV Drenthe zelf. De staten hebben in 1999 een tamelijk helder besluit genomen: RTV Drenthe kreeg € 813.000,- en van de gemeente Assen kreeg het voor niks een gebouw. Daar moest RTV Drenthe het mee doen. Ik kan mij voorstellen dat het voor een bedrijf heel prettig is te weten waar het aan toe is. Er is toen ook duidelijk gezegd dat deze gift eenmalig en maximaal was en dat er dus geen cent bij zou komen. Als dan RTV Drenthe het plan later aanpast, waardoor de uitvoering ervan duurder wordt, of constateert dat het rapport waarvoor het zelf heeft gezorgd, niet klopt dan is dat toch een beetje de verantwoordelijkheid van RTV Drenthe zelf. Ik kan mij dan ook niet voorstellen dat er enige reden voor RTV Drenthe is om vervolgens weer bij de provincie aan te kloppen. Want wat krijgen wij dan straks? Het hunebeddenmuseum, het Van Gogh-huis of de kunsttuleen komen ook nog eens langs als het allemaal tegenvalt. Wij gaan nu natuurlijk wel een precedent scheppen en wij moeten wel de verantwoordelijkheid leggen waar die ligt en die ligt in dit geval bij RTV Drenthe. Die organisatie wist vanaf 1999 precies waar zij aan toe was. Er is geen enkele reden om te veronderstellen dat de staten daar toentertijd onduidelijk over zijn geweest.

Voorzitter. Ik heb gisteren de uitzending van Drents Diep gezien. Het was een goede, evenwichtige uitzending en daarmee wil ik de medewerkers van RTV Drenthe complimenteren, want het is voor hen toch een moeilijk onderwerp. Zij kunnen er niets aan doen dat de heer Lange niet echt antwoord geeft, niet met een duidelijk verhaal komt, maar een compliment voor de medewerkers van RTV Drenthe is wel op zijn plaats. Wij hebben kunnen constateren dat het bestuur van RTV Drenthe in ieder geval heel slordig is in zijn

registratie van hoe de verantwoordelijkheden binnen RTV Drenthe nu precies liggen.

Voorzitter. Ik kom dan aan de rol van het college. Het college was in januari 2002 op de hoogte van het feit dat de kosten aanzienlijk hoger zouden zijn dan in 1999 was voorzien. In juni kwam het rapport-Welters en in antwoord op een vraag van mij zei het college dat de heer Welters een kei in zijn vak is. Welters zegt twee dingen: het is te duur, houdt ermee op en het verhaal over apparatuur moet niet vermengd worden met de huisvesting, dat verhaal moet pas aan de orde komen op het moment dat er sprake is van een meerjarenexploitatie. De vraag is nu waarom het college, als de heer Welters dan toch zo goed is, dit dan juist niet doet. Vervolgens kwam er nog een brief van de PvdA-staatssecretaris Van der Ploeg waarin staat dat het verstandig is het besluit nog eens te heroverwegen, omdat het eigenlijk helemaal niet kan.

De heer ZOMER: Net als in de commissievergadering wil de heer Harleman een onderscheid maken tussen de investering in het gebouw en de investering in apparatuur. Daar is niets mis mee, maar ik snap niet waarom over die investering in apparatuur niet nu gesproken moet worden, maar pas bij een meerjarenbegroting. Als er geïnvesteerd moet worden dan moet het toch nu gebeuren? Dat heeft gevolgen voor de meerjarenbegroting. Het lijkt mij dat de investeringen en de exploitatie niet uit elkaar gehaald kunnen worden.

De heer HARLEMAN: Ik constateer alleen maar dat door het college, RTV Drenthe of wie dan ook een zeer deskundig onafhankelijk adviseur is aangetrokken, die dit zegt. Mijn vraag aan het college is waarom het dit dan niet doet. Als toch al vaststaat wat zal worden gedaan, hoeft geen onafhankelijk advies te worden gevraagd. Ik ga er een beetje vanuit dat die Welters weet waarover hij het heeft en dan verwacht ik eigenlijk dat het college zijn advies opvolgt. De heer Zomer moet daarom eigenlijk het college vragen waarom het niet doet wat Welters heeft geadviseerd.

De heer WEGGEMANS: De heer Harleman wil graag geïnterrumpeerd worden en dat doe ik dan ook maar. Wil hij het advies van Welters dan naadloos overnemen? De heer Welters zei ook dat het probleem is opgelost wanneer de provincie

à fonds perdu een bedrag van € 4 miljoen of € 5 miljoen geeft. Vindt hij dat ook een zinnig advies van de heer Welters?

De heer HARLEMAN: Dat staat in het volgende rapport.

De heer WEGGEMANS: En daar komt de heer Harleman nog op?

De heer HARLEMAN: Er is nog een tweede rapport-Welters, maar ik sprak over het eerste rapport, waarin staat dat wij er maar mee op moeten houden.

De heer WEGGEMANS: Dat rapport was gericht aan RTV Drenthe en geschreven op instigatie van het commissariaat. De heer Harleman kan GS er niet van beschuldigen dat zij op dat moment de heer Welters de grote deskundige vonden. Dat inzicht is bij ons pas later doorgebroken.

Mevrouw SCHIPPER: Voorzitter. Er zit natuurlijk wel een volgorde in die twee antwoorden. Het eerste is: houdt er mee op, en als wij dat niet doen, komt het tweede antwoord.

De heer WEGGEMANS: Dat tweede antwoord was dat de provincie à fonds perdu een bedrag van € 4 miljoen of € 5 miljoen zou moeten geven. Het college stelt de staten niet voor dat te doen.

Mevrouw SCHIPPER: Maar het eerste rapport was natuurlijk essentiëler. Als het eerste rapport zou zijn opgevolgd, was het tweede niet nodig geweest.

De heer HARLEMAN: Het tweede rapport is natuurlijk beïnvloed door de opdracht die Welters kreeg. In tegenstelling tot zijn advies wilde de provincie toch doorgaan en Welters moest nu aangeven wat het risico zou zijn. Het antwoord van Welters was dat de provincie het geld maar zou moeten geven, omdat dan het risico voor RTV Drenthe minimaal zou zijn. Dat lijkt mij logisch.

De heer WEGGEMANS: Dan zijn wij het redelijk eens.

De heer HARLEMAN: Wij zijn het hier helemaal niet over eens. Mijn conclusie is dat het college

zich dus niets heeft aangetrokken van een advies dat het niet goed uitkwam. Op het moment dat een advies het college wel goed uitkomt, is de heer Welters opeens zó'n adviseur en wordt er met diens deskundigheid geschermd. Maar het tweede advies is beïnvloed door het feit dat het college het eerste advies heeft genegeerd. Daar kan het college toch niet omheen? Maar het is ook voor de heer Weggemans vandaag de laatste keer en daarom is hij misschien wat gemakkelijker.

In november hebben we de exploitatie voor de komende jaren min of meer besproken, in ieder geval de begroting voor 2003 en toen mompelde het college wel dat er wellicht problemen waren rond de huisvesting, maar het heeft toen niets over de orde van grootte van die problemen gezegd. Op dit punt is het college naar de staten toe ernstig tekortgeschoten. Het doet allemaal een beetje denken aan de gang van zaken rond het NNBT, maar in dit geval heeft het college een jaar lang achter de kiezen gehouden wat hier gaande was. Burgers die informatie wilden, moesten naar de rechter stappen om die informatie te krijgen, terwijl ik op grond van de stukken zo kan zien dat er eigenlijk niets geheimzinnigs aan is.

De conclusie van GroenLinks is dan ook dat het college op dit punt een zeer zwakke beurt heeft gemaakt en dat daardoor een jaar is verloren; tijd die nuttig had kunnen worden besteed om voor de huisvesting van RTV Drenthe een goede oplossing te vinden. Iedereen is het erover eens dat er voor die huisvesting een goede oplossing moet komen, maar door toedoen van het college en voor een deel ook van RTV Drenthe zelf is gewoon een jaar verloren gegaan. Maar gelukkig heeft het college in de commissie gezegd dat de staten nog alle vrijheid hebben om anders te beslissen en dat nog best naar alternatieven kan worden gezocht.

Ik heb in de commissie geconstateerd - en dat is nu dan een vaststaand feit - dat het college nogal slordig is in zijn weergave van de stukken. Cijfers kloppen niet en er worden dingen vergeten. Zo herhaalt het college in de brief van 6 maart 2003 dat het tekort over 2002 veroorzaakt is door de kosten voor de herhuisvesting, terwijl iedereen kan zien dat dit niet zo is. Het is toevallig hetzelfde bedrag, maar wij weten ook dat van de drie ton twee ton begroot was. Het verschil van een ton verklaart daarom nooit het tekort op de jaarreke-

ning van drie ton. Het college is in zijn berichtgeving dus nogal slordig en de uitleg van de cijfers is nogal bijzonder.

Op grond van de jaarrekening en het aflossingsoverzicht hebben wij grote twijfels over de liquiditeit van RTV Drenthe als zij dit bedrag moet terugbetalen.

De fractie van de PvdA stelt zich hard op. Het is de laatste keer en vanaf nu moet RTV Drenthe de eigen broek ophouden. Op grond van de cijfers die nu bekend zijn, kan de conclusie alleen maar zijn dat RTV Drenthe op een faillissement afstevent. De PvdA moet dit weten. Daarom zeggen wij dat het beter is de zaak nu nog even goed te bekijken en ervoor te zorgen dat RTV Drenthe goede uitzendingen kan blijven maken vanuit een goed gebouw en met goede journalisten. Dat willen wij bereiken. Wij willen niet door RTV Drenthe nu een lening te geven, over een aantal jaren voor de keuze staan er geld bij te doen of RTV Drenthe over de kop te laten gaan. Die keuze heeft de PvdA nu kennelijk al wel gemaakt.

Mijn voorstel aan de staten is dan ook, mede omdat het college heeft gezegd dat daar nog ruimte voor is, nu te zeggen wat nu voorligt niet te willen, omdat de cijfers te onduidelijk zijn, mede omdat de meerjarenexploitatiecijfers nog niet bekend zijn en het college te verzoeken over enige tijd met een ander voorstel te komen. Ik doe een beroep op alle statenleden om hierover individueel een beslissing te nemen.

De heer NIJENBRINKS: Voorzitter. De heer Harleman adviseert het college dit stuk terug te nemen en over enige tijd met een nieuw voorstel te komen. Moet het college dan ook de keus voor de herhuisvesting heroverwegen?

De heer HARLEMAN: Uiteraard. Alle alternatieven mogen erin zitten, als die maar financieel haalbaar zijn en leiden tot een beter RTV Drenthe.

De heer WEGGEMANS: Mag het ook duurder zijn?

De heer HARLEMAN: Omdat ik er nu al aan twijfel of RTV Drenthe dit überhaupt kan opbrengen, lijkt het mij niet verstandig met een plan te komen waarvan de uitvoering duurder is.

De heer SCHAAP: De gift kan iets verhoogd worden; dan is het probleem toch ook opgelost.

Wat de heer Harleman zou moeten doen, is aangeven wat hij wil en wat het kost. Dát doet hij niet. Hij richt zich volledig op de financiële situatie en daarover verschillen de staten aardig van mening, maar wat GroenLinks zou moeten doen is zeggen: hier staan wij, dit willen wij en dit hebben wij ervoor over. Als dat dan niet kan, kan GroenLinks zeggen niet mee te doen, dat is het goed recht van die fractie. Maar de heer Harleman voert nu een boekhoudkundige discussie zonder enige politieke inhoud.

De heer HARLEMAN: Ik ben mijn verhaal begonnen met een uitleg van de eigen rol van RTV Drenthe. De staten hebben het besluit genomen dat RTV Drenthe € 813.000,- plus een gebouw krijgt en dat ze het daarmee moet doen. Dát hebben de staten besloten, ook de PvdA. Er moeten dan wel heel bijzondere redenen zijn waarom RTV Drenthe nu bij ons terugkomt met de mededeling dat er nog € 8 miljoen bij moet. Die redenen zie ik niet direct en daarom zie ik geen reden om af te wijken van het besluit dat de staten hebben genomen. Het is dat bedrag, RTV Drenthe weet waaraan ze toe is en binnen die marge moeten de plannen ontwikkeld worden. RTV Drenthe weet al vier jaar dat het niet meer bij ons terug kan komen. Het is allemaal zo helder als wat.

De heer WEGGEMANS: Waarom zegt de heer Harleman niet dat RTV Drenthe nog om € 1 miljoen komt? Het voorstel van het college is RTV Drenthe € 1 miljoen te geven. De rest is een lening, een lening die ook door een ander had kunnen worden verstrekt, omdat die in de exploitatie is verwerkt. De heer Harleman suggereert nu dat wij € 8 miljoen geven. Daarom ook vroeg ik of het alternatief duurder mag zijn, maar op die vraag krijg ik geen antwoord.

De heer HARLEMAN: Ik zei dat het onverstandig is te komen met een plan waarvan de uitvoering duurder is.

Mijn conclusie is dat het aflossingsoverzicht niet realistisch is. Ik wijs er alleen maar op dat na zeven jaar apparatuur moet worden vervangen, terwijl de afschrijving daarop wordt gebruikt voor de aflossing. Op deze manier kan RTV Drenthe alleen maar doorgaan als de staten over vier, vijf of zes jaar weer € 4 miljoen lenen. De heer Weggemans is op het gebied van de financiën

deskundig genoeg om te weten waar ik het over heb.

De heer WEGGEMANS: Is lenen op zich een foute activiteit als die lening netjes wordt terugbetaald en ook nog rente opbrengt? Is dat bedrijfseconomisch gezien een foute activiteit? Ik kan mij dat niet zo goed voorstellen. Natuurlijk moeten wij zo gunstig mogelijk uitlenen, maar zelfs de provincie heeft een lening uitstaan, waarover keurig rente wordt betaald en waarop keurig wordt afgelost. Op die manier gaat er helemaal niets fout.

De heer HARLEMAN: Ik wil niet verzanden in een discussie over allerlei cijfers. Maar op grond van de overzichten die nu voorliggen kan ik voorspellen dat RTV Drenthe over zes jaar als er apparatuur moet worden vervangen een nieuwe lening nodig heeft. Dit aflossingsoverzicht schept dus een duidelijk probleem. Ik hoop dat het de heer Weggemans nu duidelijk is, anders wil ik het hem straks nog wel eens uitleggen, wanneer wij beiden alle tijd hebben.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. D66 heeft in de commissie aangegeven voor een goede huisvesting van RTV Drenthe te zijn - het is altijd goed om duidelijk te beginnen - ook als het gaat om de keuze voor de oude HBS en ook als daarvoor extra investeringen nodig zijn. Wij zijn van mening dat een representatieve huisvesting kan bijdragen aan de kwaliteit van de programmering. Een, als gevolg van een dergelijke huisvesting te zware last op de exploitatie, zou dat effect overigens weer teniet kunnen doen. Het is dus van belang dat deze kwestie met name ook voor de langere termijn financieel helder geregeld is. Om die reden vroeg mijn fractie in de commissie nadere informatie ter onderbouwing van het voorstel van het college. Mede als gevolg van de door de actiegroep aangeleverde informatie rezen vragen over met name de kwaliteit en ook de validiteit van de uitgangspunten en de berekeningen. Het college heeft bij brief van 6 maart 2003 nadere informatie verstrekt en in relatie daarmee zijn ook de schriftelijke vragen van GroenLinks beantwoord; ik laat even in het midden hoe, want daar gaat GroenLinks over. Mijn fractie is tot de conclusie gekomen dat er op veel punten meer duidelijkheid is verschaft.

Maar wat blijft er nog over?

D66 is blijven steken in de financiële opzet en vooral de consequenties daarvan. Wij blijven met de vraag zitten of er in het verhaal geen kunstgrepen zitten waarvan wij later de wrange vruchten zullen moeten plukken. Het gaat dan bijvoorbeeld om het omgaan met de aflossing en de rente. Aflossingen blijven inderdaad buiten de exploitatie, maar moeten natuurlijk wel betaald worden. Het afschrijvingsschema bijvoorbeeld is dermate ruim genomen dat de hogere rentelasten toch in de exploitatie doorwerken. En het hanteren van een irreële of al te theoretische rente is in feite het geven van een extra subsidie. Naar ons idee wordt er in de berekeningen überhaupt wat nonchalant met de rente omgegaan. Onze aarzelingen over de soliditeit van de financiële onderbouwing zijn sinds gisteren versterkt door de via de e-mail ontvangen post van een accountant en van SOBI. Het overheersende beeld is dat er een te optimistische voorstelling wordt gegeven van de situatie. Ook zij plaatsen vraagtekens bij de rente en aflossing, de afschrijvingsmethodiek, de tekorten op de verkoop van goederen en het BTW-risico. Zij wijzen verder op rekenkundige onjuistheden, het optisch wegmasseren van tussentijdse tekorten en dergelijke. Daar komt dan nog bij - ik ga nu even buiten het financiële kader - dat er nieuwe twijfel wordt gezaaid over de onafhankelijkheid van Welters en wordt gezegd dat zijn inschrijving bij de Kamer van Koophandel nog steeds niet goed is geregeld. Belangrijk is ook de vraag naar de noodzaak van Europees aanbesteden en uit een heel andere bron ben ik op de vraag gekomen of het bedrag van € 1,1 miljoen van de provincie uiteindelijk een schenking of een subsidie is. Dat heeft nogal wat juridische consequenties.

Samengevat: D66 kan er eigenlijk niet omheen dat er onvoldoende zekerheid is met betrekking tot het financiële traject. Het betekent onzekerheid over de exploitatie van RTV Drenthe, eigenlijk dus ook over de liquiditeit van RTV Drenthe en een risico van mogelijk aanvullende financiering vanuit de provincie in de loop van het proces. Ons voorstel is dan ook vandaag geen besluit te nemen over dit dossier en eerst een nader en onafhankelijk financieel en juridisch advies te vragen over de nog overgebleven onzekerheden en risico's. Voor de goede orde: voor een geclausuleerd besluit als

geopperd door het CDA en via de e-mail binnengekomen, voelen wij niet. Dat voorstel komt nu weer precies neer op het klassieke palingbetoog dat wij al kennen.

Wij hebben zo langzamerhand de indruk dat het perspectief van dit dossier is gaan schuiven. Het gaat niet meer alleen om de huisvesting van RTV Drenthe, want die moet er komen, maar veeleer om de geloofwaardigheid en betrouwbaarheid van het provinciebestuur. En niet voor het eerst in de afgelopen statenperiode stuiten wij op het probleem van de kwaliteit van de besluitvorming. Het gaat dan om zowel de politieke aansturing als de ambtelijke toetsing van voorstellen en dossiers. Op dit punt - mijn fractie heeft dit vier jaar lang gezegd en volgehouden en ik zeg het vandaag ook weer - ligt er een heel zware verantwoordelijkheid voor de gekozen staten als het gaat om het invullen van hun controlerende rol. Dat is zeer bepalend voor ons standpunt hierover vandaag geen besluit te nemen.

Het gaat, zo heb ik begrepen, de actiegroep om een verantwoorde besteding van publieke middelen en daar is D66 het mee eens. De actiegroep heeft zich getooid met de naam Stop RTV Drenthe Nu!, maar daarvan kan natuurlijk geen sprake zijn. Misschien was het ook beter geweest als de groep zich Stop GS Drenthe Nu! had genoemd. Dat zou wel iets helderder zijn geweest.

De heer WENDT: Mijnheer de voorzitter. In de commissievergadering heeft mijn fractie reeds aangegeven grote moeite te hebben met dit statenstuk. Wij hebben een financieel overzicht gekregen waar geen mens vrolijk van wordt. Het bedrag dat enige jaren geleden nog maximaal f 1,8 miljoen was, is wel erg veel hoger geworden.

Dat tijdens een proces de kosten nogal eens toenemen, is algemeen bekend. We zaten echter naar onze mening nog zo vroeg in het proces van verhuizing dat het zeer zeker de moeite waard was geweest en nog steeds is om naar alternatieven uit te kijken, zeker als je al enige maanden, zelfs ruim een jaar, weet hebt van de situatie rond het pand aan de Beilerstraat en de diverse vernietigende rapporten die het vorige jaar geschreven zijn. Dat dit niet is gedaan, niet door het bestuur en ook niet door het college, is een vreemde zaak. Het doet de gedachte opkomen dat er door de diverse geledingen gewoon van het begin af aan vanuit is gegaan dat dit pand uitsluitend, maar dan

ook uitsluitend, voor deze bestemming beschikbaar is gekomen.

Voorzitter. Onze moeite met dit voorstel heeft niets, maar dan ook niets te maken met het niet mee willen werken aan nieuwe huisvesting voor RTV Drenthe. Nieuwe huisvesting en nieuwe apparatuur zijn bitter noodzakelijk, maar niet tegen elke prijs. Ook de provinciale verantwoordelijk wordt door ons volledig onderschreven.

Wij willen het college dankzeggen voor de brief van 6 maart 2003. Op pagina 1 van die brief staat al dat er met RTV Drenthe nog afspraken moeten worden gemaakt over de aflossing van de verstrekte lening. Er is dus opnieuw sprake van een onzekere factor die ons in de toekomst zeer waarschijnlijk zal gaan opbreken.

Op pagina 2 van de brief staat dat nieuwbouw een besparing oplevert van ongeveer € 1,3 miljoen, in onze ogen bepaald geen bedrag waarmee lichtvaardig moet worden omgegaan.

Voorzitter. Een serieus overwogen alternatief was dus veel en veel voordeliger geweest. Dit voorstel is ook volgens de deskundigen een te dure oplossing. Alle fouten uit het verleden kunnen nu ongestraft worden weggepoetst met miljoenen van de Drentse burgers.

Voorzitter. Alles heeft veel weg van het boek Kathedralen en luchtkastelen over de omroep in Hilversum. Ik citeer uit een boekbeschrijving in "de Volkskrant" van 9 januari 2003. "Elke omroep heeft zijn eigen bouwfilosofie. De studie moest een volmaakte uitdrukking zijn van een geloofsopvatting. Onmogelijk om dat aan buitenstaanders uit te leggen." De rode draad in het verhaal in het boek van Arno Weltens en anderen is dat een omroepgebouw nooit echt af is. Ze waren al achterhaald als ze voltooid waren. Er werd eindeloos aan- en bijgebouwd. De studio's moesten de volmaakte uitdrukking zijn van de geloofsopvatting, maar tegelijkertijd functioneel. Ze hadden iets van een kerk met gelovigen, maar ook van een clubhuis met fans. "Schoon was de omgeving waarin we ons feest vierden, zonnig en zomers het stralende weer en vol geestdrift waren onze harten toen we optrokken langs ons gebouw", aldus een VARA-verslag. De gebouwen waren niet alleen bestemd voor hun leden, ze werden ook door hen gebouwd. De omroepen begonnen allemaal in oude villa's, maar binnen de kortste keren werden de binnenterreinen volgebouwd. Buurtbewoners komen nu pas in protest tegen de schaalvergro-

ting, de verkeersoverlast en de aantasting van de natuur en het dorpskarakter.

Voorzitter. Waarom dit lange verhaal? Omdat er geen betere leermeester is dan de historie. Dat het college niet bereid is in ons denken mee te gaan, ach, het zij het vergeven. Maar dat het college het verleden niet als leermeester accepteert, is eigenlijk onvergeeflijk.

Voorzitter. Over de financiële kant van de zaak zijn al genoeg vragen gesteld. Wij, de fractie van de ChristenUnie, kunnen niet met dit voorstel instemmen. Het is te duur, te eenzijdig geconcentreerd geweest op een pand en, zo leren wij uit de geschiedenis van de omroep, een oplossing zonder toekomstvisie. Op deze wijze zullen PS van Drenthe niet klaar zijn met de gebouwsituatie van RTV Drenthe en dat kunnen zij de belastingbetalers niet aandoen.

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. In de commissievergadering heb ik reeds gezegd dat de OPD RTV Drenthe een warm hart toedraagt. Dat is ook vandaag het geval en dat zal in de toekomst het geval blijven.

Wat is nu het punt waarop de OPD een motie heeft gebaseerd? RTV Drenthe is rampenzender en wij dienen ervoor te zorgen dat het geen rampenzender wordt. Wij hebben de taak en de plicht te zorgen voor continuïteit van RTV Drenthe. De voorstellen die nu voorliggen zijn voor ons geen garantie dat dit in de toekomst het geval zal blijven.

Voorzitter. Er is reeds veel gezegd en ik beperk mij er daarom toe het standpunt van de OPD te verwoorden in een motie, die ik nu graag wil voorlezen.

Motie D

De staten van Drenthe, in vergadering bijeen op 19 maart 2003, ter behandeling van statenstuk 35, Herhuisvesting RTV Drenthe,

overwegende:

- *dat de thans voorgestelde lokatie voor huisvesting, geen goede lokatie is, omdat met name ook de parkeergelegenheid onvoldoende is en dat de voorgestelde voorzieningen daarvoor veel te kostbaar zijn;*
- *dat een schenking van € 1,1 miljoen niet gewenst wordt, omdat er een precedent wordt geschept;*

- *dat de ingebrachte argumenten, nader te noemen de analyse bijlagen, van Stop RTV-Drenthe nu!, relevant zijn;*

besluiten:

- a. *het college op te dragen statenstuk 35 terug te nemen;*
- b. *het college op te dragen, om RTV Drenthe te ondersteunen bij het zoeken naar een geschikte lokatie in de omgeving, bijvoorbeeld een industrieterrein;*
- c. *het college op te dragen RTV Drenthe mee te delen, dat:*
 1. *een zakelijke financiering bij een bank dient te worden gezocht voor herhuisvesting;*
 2. *bereidheid bestaat om voor een aanvullende financiering een borgstelling te leveren tot een nader overeen te komen bedrag;*
 3. *van een schenking geen sprake kan zijn;*
 4. *alle geldelijke gegevens middels accountantsrapporten en alle andere relevante gegevens voorhanden dienen te zijn;*
 5. *sprake dient te zijn van een duidelijke rechtspersoon;*

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat de motie voldoende is ondersteund en daarom bij de beraadslaging kan worden betrokken.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. Wordt iemand nog als vriend van RTV Drenthe beschouwd als hij zegt dat de huisvesting van RTV Drenthe in het gebouw van de HBS reeds is geaccordeerd? Dat stond en dat staat en of wij het wel of niet leuk vinden, die pap is gemorst. Dat zijn wij met elkaar overeengekomen en wij hebben daarvoor f 1,8 miljoen ter beschikking gesteld. Maar, blijf ik een vriend van RTV Drenthe als ik ook zeg dat RTV Drenthe grote sprongen maakt met een lege buidel - het zogenaamde kangoeroemodel - want er is onvoldoende geld. Maar goed, daar voorzien wij in. Wij hebben destijds een bedrag van f 1,8 miljoen verstrekt en dat onder de voorwaarde dat er geen lijken meer uit de kast zouden komen en toen reeds hadden wij daarover enige twijfel. Ben je ook een vriend van RTV Drenthe als je constateert dat lening, aflossing en exploitatie

RTV Drenthe wel eens voor grote problemen kunnen stellen, c.q. in grote problemen kunnen houden? Ik zou bijna zeggen: "We weten niet waar we heengaan, maar we hopen er wel als eersten te zijn." En dat is op zijn minst toch ook wel een beetje slordig.

Het is ook slordig van het college dat wanneer het weet dat voor een schenking van € 1.091.000,-- bij de Ouderenpartij geen draagvlak bestaat, het dit bedrag toch meeneemt in de lening en de oplossing die het voorlegt mede daarop baseert. Daarmee zou echter de betaling van rente en aflossing geheel onmogelijk worden, nog los van eventuele bankgaranties terzake.

Ben je een vriend van RTV Drenthe als je adviseert niet tegelijkertijd met de verbouwing ook de totale financiering van de vervanging van de apparatuur mee te nemen, omdat splitsing en fasering in die vervanging misschien spreiding in de lastendruk betekent, hetgeen de exploitatiekosten aanvaardbaarder maakt? Ben je ook geen vriend als je pleit voor een lagere rente en desnoods een langere leningsduur over een groter leenbedrag om RTV Drenthe te helpen?

Ben je geen vriend van RTV Drenthe als je het gevoel hebt dat achter de schermen over financiële overschrijdingen is gesproken, zonder dat PS afdoende en tussentijds zijn geïnformeerd? Tijdens werkbezoeken is ons gebleken dat er geweldige kostenbesparingen waren te halen door het doortrekken van de kabels van de huidige gebouwen naar het gebouw van de rijks-HBS. Wij horen daar nu niets meer over. Zijn die kabels weg, of wordt het nu allemaal draadloos geregeld? Hoe dan ook, het is een beetje vreemd. Ben ik geen vriend van RTV Drenthe als ik memoreer dat een schenking van € 1.091.000,-- wonderlijk overkomt als GS nog niet eens weten aan welke rechtspersoon en welke werkwijze daarbij het meest geschikt is? In antwoord op een vraag van mij hierover antwoordde de gedeputeerde dat dit bedrag bestemd was voor de immateriële activa. Een voorbeeld van immateriële activa is goodwill. Gaan we op basis daarvan geld lenen? Van vier stichtingen, de Stichting Omroep Drenthe, de Stichting TV Drenthe, de Stichting Media-reclame Drenthe en de Stichting Vastgoed Drenthe, is de heer Staal directeur. Ik noem dat een staal-constructie van grote orde.

Overigens, eerlijk is eerlijk, ik twijfel niet aan de integriteit en de deskundigheid van de heer Staal - ik ken hem daar veel te goed voor en ik waar-

deer hem zeer - maar toch vraag ik in alle eerlijkheid of hij met vier stichtingen niet te veel hooi op zijn vork laadt en of hij en de Raad van Toezicht vanuit een oogpunt van spreiding, verantwoordelijkheid en controle daar eigenlijk wel gelukkig mee kunnen zijn. Met andere woorden: hierover zullen nadere afspraken moeten worden gemaakt en die afspraken kennen PS in feite niet. En dus kennen wij ook de condities niet op basis waarvan controle en transparantie in feite zullen worden afgedwongen. Ik vind dit een verwerpelijke werkwijze. Soms, als ik via de radio de melding van een bepaalde treinvertraging hoor, denk ik wel eens aan GS: weer een storing in de bovenleiding. Ik begrijp het niet.

Kortom, de Drentse Ouderenpartij acht het in het Drentse belang, als ik mij die woordspeling mag veroorloven, dat ons als staten een geheel bedrag zonder nadere schenkingen als rekeneenheid voor de aflossingsverplichting wordt voorgelegd om ook zuiver te staan ten opzichte van andere instellingen in welzijnsland die wij hebben willen financieren.

De heer HARLEMAN: De heer Van der Schoot heeft in de commissievergadering hetzelfde verhaal gehouden en toen heb ik hem gevraagd of hij wel voor het voorstel zou zijn als het gehele bedrag een lening werd. Hij liet toen doorschemeren dat eigenlijk ook maar niets te vinden.

De heer VAN DER SCHOOT: De heer Harleman is niet alleen financieel deskundig maar ook haastig. Ik kom nu namelijk tot mijn conclusie. Er zou een ontbinding van de door mij genoemde staal-constructie moeten plaatsvinden en als de actuele condities met betrekking tot controle en transparantie eensluidend werden voorgelegd dan zouden wij daar iets mee kunnen doen. Maar zolang dat niet is gebeurd - en dit is het antwoord op de vraag van de heer Harleman - moeten wij onze accordering aan dit voorstel onthouden.

De heer GAASBEEK: Mijnheer de voorzitter. Ik wil mijn bijdrage beginnen met de mededeling dat ik hier spreek namens de OSD en dus niet namens Drents Belang/DOP, welke partij vanaf morgen in deze staten zal participeren. Vanaf morgen zal de heer Kloos Drents Belang/DOP vertegenwoordigen, maar ik kan nu al zeggen dat die partij grote problemen heeft met de voorgestelde financiering

van RTV Drenthe. Die partij is van mening dat de financiering van RTV Drenthe gevonden moet worden in de private sfeer, bijvoorbeeld bij een bank. Die partij en de OSD delen de positieve inzet ten aanzien van RTV Drenthe; wij zijn, om met de woorden van de heer Van der Schoot te spreken, vrienden van RTV Drenthe.

Maar als ik dan toch vandaag een beslissing moet nemen, doe ik dat op grond van de volgende overwegingen. Het zijn er negen en dus kan men niet zeggen dat er niet goed over nagedacht is.

1. Reeds in 1999 hebben PS zich akkoord verklaard met de herhuisvesting in de oude HBS. De ondergrondse parkeergarage, waarvan nu sprake is, is er later bijgekomen en mijn eerste vraag aan de gedeputeerde is of het alleen maar een garage betreft.
2. Op 11 september 2002 heeft de voorzitter van de Raad van Toezicht, de heer Herman Lange, onze commissie tijdens een werkbezoek aan RTV Drenthe de problematiek duidelijk uit de doeken gedaan, in het bijzonder de problematiek met betrekking tot de apparatuur.
3. Ik probeer een vergelijking te maken. Het Drents Museum heeft zich als budgetinstelling voortreffelijk ontwikkeld volgens de vooraf gemaakte afspraken. Ik zou niet weten waarom RTV Drenthe dat ook niet zou kunnen; ik baseer mij hierbij op de voorliggende gegevens.
4. Jaren geleden - degenen die toen al statenlid waren, herinneren het zich ongetwijfeld - vormde de apparatuur van RTV Drenthe ook al een groot probleem. Toen zaten de staten met bezuinigingsproblemen; ik wijs in dit verband op de toen gehanteerde kaasschaafmethode en toen heeft het Energie-Distributiebedrijf voor Oost- en Noord-Nederland (EDON) ons geholpen. Wij moeten niet vergeten dat op de huidige exploitatierekening van RTV Drenthe een hoog bedrag staat voor verouderde apparatuur.
5. Als er jaarlijks ruim € 140.000,- aan rente van RTV Drenthe wordt ontvagen, is de constante waarde daarvan na 25 jaar volgens de geldende annuïteitsberekening al meer dan € 7 miljoen.

De heer HARLEMAN: De heer Gaasbeek en ik hebben hier al eerder over gesproken en toen heb ik hem gezegd dat het heel onverstandig was

ervan uit te gaan dat op die manier € 7 miljoen kan worden terugverdiend. Wat de heer Gaasbeek nu zegt, klopt van geen kant.

De heer GAASBEEK: Wij hebben hierover gesproken en de heer Harleman vindt dit geen leuk onderwerp maar het is een van de facetten die ik hier graag wil noemen, omdat ik zeker weet dat het juist is.

De heer HARLEMAN: Ik adviseer de heer Gaasbeek dan om nu een bedrag van € 7 miljoen op de bank te zetten. Hij moet over vijftien jaar dan maar eens kijken hoe hoog het bedrag is geworden.

De heer GAASBEEK: Ik ga niet praten over hoe winst van het geld kan worden gemaakt, ik praat over de voorliggende kwestie.

6. Hoewel de provincie geen vastgoedhandelaar moet zijn, is er toch wel een hypotheekrecht.
7. De provincie heeft een toezichthoudende verantwoordelijkheid, zoals onder punt 1.9 in de beleidsbrief terecht en duidelijk is opgemerkt. Voor mij houdt dit in dat per kwartaal wordt gecontroleerd dat de afspraken die nu worden gemaakt, worden nageleefd. In de brief van 6 maart 2003 geeft het college aan dat er gedurende de belangrijke periode 2003-2007 sprake is van een solide en sluitende financiering voor herhuisvesting en vervanging van apparatuur. De aanwezige reserve wordt daarbij buiten beschouwing gelaten.
8. Het geconsolideerde resultaatoverzicht van 2002 laat weliswaar een tekort van € 300.000,- zien, maar een nog hoger bedrag, namelijk ruim € 300.000,- is nu reeds gebruikt ter voorbereiding van de herhuisvesting.
9. Dat men de afschrijving en de aflossingsbedragen eerst parallel laat lopen, is een extra zekerheid. De mogelijk te ontvangen matchingbedragen zijn alleen maar meevallers, die via het Provinciefonds rechtstreeks aan de provincie toekomen.

Voorzitter. De OSD mag tot de voorstemmers van dit statenstuk worden beschouwd, waarmee ik het college meegeef met mijn opmerkingen goed rekening te houden.

De heer WEGGEMANS: Mijnheer de voorzitter. Als ik alle fracties goed beluisterd heb, staat iedereen voor een goede huisvesting voor RTV Drenthe, dat is dus geen omstreden punt. Ik heb ook heel goed begrepen dat men vindt dat de beide villa's, hoewel er enige nostalgie aan zit, verlaten mogen worden. Het gaat nu om de keuze van de staten ten aanzien van de nieuwe huisvesting en de noodzakelijke investeringen in de apparatuur, zowel voor de radio, waar op zich wel geld voor is, als voor de tv, waar geen geld voor is. Mevrouw Schipper en de heer Gaasbeek hebben al even naar het EDON-verhaal verwezen. Groningen, Drenthe en Overijssel kregen toen zomaar, zonder dat het die provincies geld kostte, regionale televisie. Uiteraard moesten de burgers wel wat bijleggen.

Mevrouw SCHIPPER: Voorzitter. Ik roep even ter herinnering wat wij daarover in 1995 hebben gezegd: wurgcontract!

De heer WEGGEMANS: Daar was ik bijna aan toe. Dat contract is indertijd met open ogen niet door de provincies, maar wel door de regionale omroepen gesloten. EDON had daar groot belang bij, omdat het op die manier dacht met de kabel dieper in het landelijk gebied te kunnen penetreren, wat veel klanten zou opleveren. Dat is mislukt en het is een wurgcontract gebleken en met de naweën daarvan hebben wij nu nog te maken als het gaat om de vervanging van de apparatuur. En dat is wat nu mede voorligt, maar het gaat vooral om de herhuisvesting.

De geschiedenis is bekend. In 1999 hebben de staten voor de rijks-HBS gekozen, het monument in Assen, terwijl zij ook toen al wisten dat dit niet de goedkoopste oplossing zou zijn.

De heer HARLEMAN: De gedeputeerde weet natuurlijk dat de staten niet voor niets het bedrag gemaximeerd hebben.

De heer WEGGEMANS: Dat is toen heel bewust gedaan.

De heer HARLEMAN: Wij wisten dat het duur zou worden, maar de staten hebben besloten daar maximaal een bepaald bedrag in te steken.

De heer WEGGEMANS: Ik heb ook alleen nog

maar gezegd dat toen voor de rijks-HBS is gekozen.

Mevrouw SCHIPPER: Maar in die afweging. Die volgorde moet dus ook aangehouden worden.

De heer WEGGEMANS: Ik was juist doende aan te geven dat de provincie Drenthe destijds niet verantwoordelijk was voor de exploitatie van RTV Drenthe. In het rapport-Veldkamp en in de plannen die toen voorlagen zat een hypothecaire lening met een last van f 300.000,-- en over hoe dat bedrag van f 300.000,-- gedekt was, is toen in het geheel niet gesproken. Dat was ook niet nodig, want dat was een zaak tussen RTV Drenthe en het Commissariaat voor de Media. Maar om nu te zeggen dat alles toen keurig gedekt was... Ik durf daarvoor geen hand in het vuur te steken. Dat punt was toen ook niet aan de orde, er was slechts een maximale subsidie aan de orde van de staten van Drenthe. Inmiddels ziet het landschap er anders uit. De provincie is sinds twee jaar verantwoordelijk, heeft zorgplicht gekregen voor RTV Drenthe. Er is in de Tweede Kamer een politieke discussie geweest, aangezet door het IPO, niet door de regionale omroepen, want die waren er in het geheel niet voor dat de provincies voor hen verantwoordelijk werden. De omroepen voelden zich zeer comfortabel bij het Commissariaat voor de Media, er kwam nog eens wat geld en zij kregen nog wel eens wat en de problemen werden steeds opgelost. Die situatie duurde totdat er bezuinigingen kwamen en het accres nul werd. Toen gingen de regionale omroepen ook heel anders denken.

De wet is nog niet ingegaan, die gaat wellicht - Den Haag is wat in de war - in op 1 januari 2004, terwijl het de bedoeling was dat die wet op 1 januari 2003 zou ingaan. Onze actie was gebaseerd op het feit dat de provincie Drenthe verantwoordelijk zou zijn, zorgplicht zou hebben voor RTV Drenthe ingaande 1 januari 2003. Dat betekent dat er in 2002 vanuit dit college verhoogde activiteit was, want de staten zouden toch wensen dat de provinciale verantwoordelijkheid financieel goed geregeld was. Er waren twee problemen. Het eerste was de herhuisvesting. Op dat moment was dat nog niet de verantwoordelijkheid van de provincie Drenthe, maar het probleem was er wel. Het andere probleem betrof de exploitatie over 2002. Toen was er sprake van een nul-accres van het commissariaat en daarmee kwam

RTV Drenthe niet uit. Het college van GS liet weten wel verantwoordelijk te willen zijn en de staten ook voor te willen leggen wat de jaarlijkse exploitatiesubsidie zou moeten zijn, maar dan alleen op basis van een volledig transparant verhaal, dus begroting en rekening. Wij wilden weten waarover wij het hadden en daarom hebben wij - en de staten kunnen het slap vinden en de heer Engels kan wel zeggen dat het college het allemaal niet kan - daar drie à vier maanden de tijd voor genomen. RTV Drenthe was geen verantwoording aan de provincie schuldig en wij hadden die tijd nodig om voldoende grip op de materie te krijgen. Dat hoeft RTV Drenthe niet verweten te worden, het kan ook best dat het college veel te streng is en anders opereert dan het Commissariaat voor de Media, maar wij hebben meteen gezegd dat RTV Drenthe dan een budgetinstelling zou worden. Voor budgetinstellingen hanteert de provincie heldere voorwaarden.

Mevrouw SCHIPPER: Voorzitter. De heer Weggemans spreekt over verantwoordelijkheid van de provincie en over zorgplicht. Volgens mij strekt die zorgplicht zich uit tot de exploitatie en het budget van RTV Drenthe en niet tot de huisvesting.

De heer WEGGEMANS: Ik sprak ook nog steeds over de exploitatie.

Mevrouw SCHIPPER: Maar de gedeputeerde noemde net de verantwoordelijkheid voor de huisvesting.

De heer WEGGEMANS: Een onderdeel van die zorgplicht is een verantwoorde huisvesting hebben de staten in 1999 gezegd toen zij f 1,8 miljoen beschikbaar stelden. Dat was een medeverantwoordelijkheid van de provincie, waartegen de staten - mevrouw Schipper kan dit niet ontkennen - heel bewust "ja" hebben gezegd. De staten verklaarden zich mede verantwoordelijk voor een goede huisvesting.

In de zomer van 2002 deden zich tegelijkertijd enkele ontwikkelingen voor. De rekening 2002 bleek niet sluitend te maken. Het was niet duidelijk hoe de provincie de begroting voor 2003 zou kunnen goedkeuren - er was voor 2003 wel een begroting gemaakt, maar de bedragen daarin waren veel te hoog - en er was het probleem van de huisvesting. In de statenvergadering van

november 2002 is het exploitatieprobleem opgelost. Toen was sprake van € 6,7 miljoen in 2003, dus niet in 2002, en dat bedrag was € 475.000,-- lager dan RTV Drenthe vroeg. Het college heeft wat RTV Drenthe vroeg niet goedgekeurd. Uit de goedgekeurde beschikking 2003 blijkt nu dan ook dat RTV Drenthe € 475.000,-- heeft bezuinigd. Ik geef de heer Harleman toe dat de € 300.000,-- die in 2002 is gevonden een beetje een kunstgreep is geweest, maar die kunstgreep is wel structureel opgelost door ten opzichte van de ingediende begroting 2003 een bezuiniging van € 475.000,-- af te dwingen. Dat is wel meer dan het tekort van € 300.000,--, maar het moest ook meer zijn, want er was een te hoog salarisniveau aangehouden.

De heer HARLEMAN: In wezen zegt de gedeputeerde nu dat het antwoord dat het tekort over 2002 veroorzaakt was door de extra uitgaven voor de herhuisvesting, onjuist was. Ik neem daar kennis van.

De heer WEGGEMANS: Ik kom nu op de uitvoering van de motie die was ingediend door de fracties van het CDA en de VVD.

De heer HARLEMAN: Voorzitter. Ik stel een vraag en nu zegt het college dat ...

De heer WEGGEMANS: Het antwoord komt. In de motie stond dat RTV Drenthe een goede start zou moeten maken, een start zonder schulden en dat betekende dat het jaar 2002 fatsoenlijk moest worden afgesloten. Dat hebben we gedaan. We hebben dus niet gezegd dat er over 2002 een tekort was van € 300.000,-- - ik ben het overigens met de heer Harlemans eens dat dit tekort er wel was in de exploitatie - omdat er in dat jaar eenzelfde bedrag was uitgegeven - de rekeningen daarvan zijn aanwezig - ten behoeve van de herhuisvesting. Van de provincie had die uitgave niet gedaan mogen worden, maar het Commissariaat voor de Media heeft die uitgave wel toegestaan.

De heer HARLEMAN: De gedeputeerde gaat er nu omheen draaien. Het college heeft ons per brief laten weten dat het tekort veroorzaakt is door extra uitgaven voor de huisvesting. De gedeputeerde zegt nu dat dit niet zo is.

De heer WEGGEMANS: Het tekort is veroorzaakt door heel veel zaken. Het tekort is opgelost door

het tekort van € 300.000,-- onderdeel te laten zijn van het bedrag dat nu voorligt voor de herhuisvesting. Dat bedrag is niet alleen uitgegeven, maar zelfs ook gedekt en daarmee kan, uitgaande van een start zonder schulden vanuit 2002 in 2003, gezegd worden dat die € 300.000,-- weg is. Dát is het antwoord.

De heer HARLEMAN: Even voor alle helderheid: het antwoord van het college was dus onjuist.

De heer WEGGEMANS: De heer Harleman zegt steeds dat het onjuist is, maar het is maar...

De heer HARLEMAN: De gedeputeerde zegt namelijk zelf dat het tekort niet is veroorzaakt door hogere lasten.

De heer WEGGEMANS: Wij hebben in het geheel niet uitgesplitst waardoor het tekort veroorzaakt is. Wij hebben wel geconstateerd dat er een tekort op de rekening was en wij hebben geconstateerd dat er een uitgave is gedaan voor de herhuisvesting, die nu weer opnieuw gedekt is. Ik kan de staten nu dan ook zeggen - en daar ging het in de motie om - dat de lei op 1 januari 2004 schoon is.

Mevrouw SCHIPPER: Voorzitter. De gedeputeerde schildert een traject in de tijd en hij is daarmee nu in januari 2003 beland. Maar wij missen nu bijvoorbeeld nog de zomer van 2002, waarin zo duidelijke signalen ...

De heer WEGGEMANS: Ik ben nog steeds bij de exploitatie en bij de afsluiting van 2002. Er moesten twee zaken geregeld worden voor het college iets kon met de vraag van RTV Drenthe hoe de huisvestingsproblematiek zou kunnen worden opgelost. Wij kunnen onmogelijk het traject van betaling aan een huisvesting ingaan terwijl niet bekend is hoe er betaald gaat worden. Natuurlijk kan wel de suggestie van de heer Welters worden gevolgd, die erop neerkomt dat wanneer wij voldoende geld geven de kwestie zal zijn opgelost.

Mevrouw SCHIPPER: Nu slaat de gedeputeerde weer wat over. Waar het ons om gaat is de besluitvorming die heeft plaatsgevonden toen er duidelijke signalen kwamen dat hiermee niet moest worden doorgedaan. En die signalen kwamen er in 2002.

De heer WEGGEMANS: Ik ben ook nog steeds in 2002. Het college heeft niet tegen RTV Drenthe gezegd dat het duurder zou worden en dat de reden daarvan vooral het monumentale van het gebouw was. Dat duurder worden is veroorzaakt door heel veel factoren, waarvan het monument een onderdeel was. Van het college hebben de staten daarover niets gehoord, zij hebben nu wel helder in beeld dat het duurder is en dat daaraan allerlei oorzaken ten grondslag liggen. De staten kunnen wel zegen dat zij dit liever in juni hadden geweten, maar toen wist het college het ook allemaal nog niet, want de officiële brief is pas in november binnengekomen. Wij waren niet dagelijks bezig met RTV Drenthe, die behoefte had het college ook geenszins. Wij waren niet verantwoordelijk voor het uitstel van de wet, maar op een gegeven moment hebben wij de zaak maar naar ons toegetrokken, omdat de huisvesting van RTV Drenthe een nijpend verhaal werd. Natuurlijk kan de huisvesting ook op andere wijze gefinancierd worden. RTV Drenthe had ook naar de bank kunnen gaan om het geld te lenen, zoals de heer Van der Schoot suggereerde.

De heer VAN DER SCHOOT: Ik sprak over een bankgarantie.

De heer WEGGEMANS: De heer Van de Schoot weet ook dat een bank geen geld leent aan ongewisse zaken als radio- en televisiebedrijven en in dat geval was zeker de vraag gekomen om garantstelling door de provincie.

In de commissie heb ik al gezegd dat huisvesting in de oude rijks-HBS kostenverhogend is. Ik heb een bedrag van € 1,2 miljoen genoemd, maar het gaat niet alleen om de HBS, het gaat om meer dingen.

De heer NIJENBRINKS: Voorzitter. De heer Weggemans komt met allemaal cijfers, maar wat mij nu...

De heer WEGGEMANS: Ja, het gaat over geld.

De heer NIJENBRINKS: Ik vind dat ook prima, maar een ding was toch absoluut helder, namelijk dat er grote tekorten zouden ontstaan ten opzichte van de plannen die er lagen. Die tekorten hadden voor een belangrijk deel met de huisvesting te maken. Ik spreek dus niet over de apparatuur maar alleen over de huisvesting.

De heer WEGGEMANS: Maar die tekorten hadden niet alleen te maken met het monument zijn van het gebouw.

De heer NIJENBRINKS: Wat mij en met mij vele Drentse burgers, nu zo bijzonder intrigeert en bijzonder verbaast is dat helemaal niet wordt overwogen om te zien naar een andere vorm van huisvesting. Dat wekt de indruk dat de keuze gemaakt is en dat daarvan niet meer wordt afgestapt, al moet de financiering linksom of rechtsom geregeld worden.

De heer WEGGEMANS: Het is nog veel interessanter. RTV Drenthe koos zeer bewust voor het vasthouden aan de rijks-HBS en het college vindt deze locatie, mede gelet op de uitspraak van de staten, nog steeds zeer verantwoord. Het is het goed recht van de heer Nijenbrinks te zeggen het bedrag van € 1,2 miljoen dat dit meer kost hier niet voor over te hebben - niemand zal zeggen dat hij voor moet stemmen - en ik geef toe dat het een hoog bedrag is, maar de locatie is dat bedrag wel waard, mede omdat de gemeente Assen destijds voor € 1,- dit gebouw voor deze bestemming heeft afgestaan. Er is ook een helder overleg geweest met de omgeving.

De heer NIJENBRINKS: Ik stel vast dat het college ondanks de verschrikkelijk hoog oplopende kosten geen enkele andere huisvesting ook maar heeft willen overwegen. Het college heeft dit categorisch niet gewild.

De heer WEGGEMANS: Voor de bedragen die Veldkamp destijds heeft berekend en die zijn afgezet tegen de kosten voor een locatie op een industrieterrein, is ook niets te krijgen. Er zijn vergelijkingen gemaakt met de nieuwbouw in Flevoland en in Limburg en de bedragen die daar berekend zijn lopen ongeveer in de pas met de prijs per m² die de HBS kost. Het gaat niet meer om het verhaal uit 1999 dat het probleem is opgelost als er op het industrieterrein gebouwd gaan worden. Ik geef het gelijk toe: het college is blijven kiezen voor de HBS, het vindt dit een uitstekende locatie en vindt ook dat RTV Drenthe deze locatie middenin Assen verdient. De staten mogen er anders over denken en dan moeten zij vooral tegen het voorstel stemmen, maar het college houdt vast aan zijn voorstel. Op 13 november 2003 heb ik gezegd dat de huisvesting apart aan

de orde komt, dat met die huisvesting heel veel geld is gemoeid en dat fracties die denken dat op dit punt niets meer behoeft te worden gedaan, dat wel uit hun hoofd kunnen zetten. Ook toen is de volgende dag niet een verzoek tot interpellatie bij de voorzitter binnengekomen. Ik doe helemaal geen poging om de staten hun gelijk te ontnemen als zij zeggen dat het college wel verrekke laat met zijn voorstel is geweest, maar ik wijs er wel op dat het college aan zijn bewust gemaakte keuze heeft vastgehouden.

De heer HARLEMAN: Voorzitter. Toen de gedeputeerde dit in de vergadering van 13 november 2003 zei, wist hij exact om welke bedragen het ging.

De heer WEGGEMANS: Neen, die kende ik niet.

De heer HARLEMAN: In de commissievergadering heb ik geconstateerd en de gedeputeerde heeft dit na veel moeite ook toegegeven, dat hij in januari 2002 hiervan al op de hoogte was.

De heer WEGGEMANS: Wij wisten om welke investeringsbedragen het ging, maar voor november hadden wij geen inzicht in hoe die bedragen gedekt zouden moeten worden. Als provincie hebben wij er veel minder mee te maken als het via het Commissariaat voor de Media wordt geregeld; hoe duur RTV Drenthe zou gaan zitten, was niet onze zorg. Wij wisten op dat moment dat in de meerjarenbegroting een bedrag van € 6,7 miljoen zat plus het accres voor de jaren 2003 enzovoorts. Met dit subsidiebedrag, met de kostprijs voor de investering in het gebouw en apparatuur, is het college aan het werk gegaan en heeft het Veldkamp en Triplan ingeschakeld. Het college heeft alle stukken, omdat die gevoelige gegevens bevatten, voor de staten ter vertrouwelijke inzage gelegd en toen om openbaarmaking van die gegevens werd gevraagd hebben wij op onze wijze de Wet openbaarheid van bestuur (WOB) geïnterpreteerd en bepaalde stukken beschikbaar gesteld. De rechter heeft geoordeeld dat wij de WOB anders hadden kunnen interpreteren en nu is nog slechts een stuk over de apparatuur niet openbaar, omdat alle apparatuur er nog moet komen.

Wat nu voorligt ten aanzien van de verbouwing is de inschrijfprijs van een aannemer die bereid is om als de gunning wordt verstrekt, het karwei voor

dat bedrag te klaren. Het is in ieder geval voor het college - en ik hoop ook voor de staten - een geruststellende gedachte dat er op dat punt geen sprake van overschrijding is. Ik houd van krap begroten en de staten houden niet van overschrijdingen. Royaal begroten en dan altijd binnen het bedrag blijven, is geen kunst; krap begroten en er dan nog iets bij moeten vragen, is financieel gezien beter, maar politiek vaak onhaalbaar. Maar in dit geval heeft de aannemer de garantie afgegeven dat, mits hij de gunning krijgt, wat in het bestek staat gebouwd kan worden voor het bedrag dat er nu voor staat. Dat bedrag staat ook in de stukken. Dat bedrag kan openbaar zijn, want er is niet nog een aannemer.

Dat geldt niet voor de apparatuur. Op dat punt is er nog enige ongewisheid, maar wij hebben een taakstellend bedrag neergezet en daar zal het bij blijven. Met betrekking tot de apparatuur heeft iedereen zo zijn wensen, maar wij hebben daar een bedrag bij neergezet en dat bedrag is het dan. Als RTV Drenthe het allemaal anders en duurder wil dan zal het daar zelf voor moeten zorgen, dan gaan ze maar op de bedeltoer of fondsen aanschrijven, of naar de nieuwe staten. Dat mag allemaal. RTV Drenthe mag ook met nieuwe verhalen komen, maar die zijn niet aan het huidige college besteed en wellicht ook niet aan deze staten, maar omdat de helft van het huidige aantal statenleden vertrekt, kan er in de toekomst nog van alles gebeuren.

Het bedrag van € 2,9 miljoen is liquide. SOBI heeft berekend - de heer Harleman wees daar terecht op - dat er € 3,7 miljoen aan liquide middelen is.

De heer HARLEMAN: Dat bedrag komt niet van SOBI maar van de heer Welters.

De heer WEGGEMANS: Er is er een reserve van € 800.000,-- in kas. Die reserve moet er van het Commissariaat voor de Media in ieder geval zijn tot de wet er is. Of wij daarna nog van mening zijn dat die reserve in kas moet zijn, opdat ook bij een calamiteit nog programma's kunnen worden gemaakt, is een andere vraag. Er is dus liquide geld, maar daar mag niet aangekomen worden.

De heer HARLEMAN: De heer Weggemans weet toch dat in het rapport van Welters staat dat RTV Drenthe een groter eigen vermogen heeft en het dat het verantwoord is daarvan € 3,7 miljoen

te besteden aan herhuisvesting? Zelfs daarna heeft RTV Drenthe dan nog wat in kas.

De heer WEGGEMANS: Maar dat kan vervluchtigd zijn als gevolg van afvloeiingsregelingen of weet ik veel, maar dat maakt mij allemaal ook niets uit, want wij spreken over een liquide bedrag van € 2,9 miljoen terwijl er daarnaast nog € 800.000,-- in reserve is. Het gaat om het concrete geld en niet om wat Welters heeft opgeschreven.

De heer HARLEMAN: Welters is wel een onafhankelijk adviseur die door de overheid is aangezocht. Hij zegt dat als RTV Drenthe € 3,7 miljoen in de herhuisvesting steekt, er voldoende liquide middelen overblijven om de rest te betalen. Dat zeg ik allemaal niet, dat zegt de adviseur van de overheid.

De heer WEGGEMANS: In het statenstuk gaat het om een bedrag à fonds perdu van € 1.091.000,-- en met het bedrag van ruim € 800.000,-- dat in 1999 beschikbaar is gesteld, komt het totaal op € 1,9 miljoen. Wij wensen geen verkeerde signalen af te geven.

De heer Zomer noemde het voorlopig tekort van € 300.000,--. Het is een kwestie van boekhouden, maar het tekort is nu weg. Per 1 januari 2003 is het tekort nul. Het tekort is dus niet van het eigen vermogen afgegaan. Het bedrag zit in de herhuisvesting.

Ik kom op de terugbetaling, een redelijk lastig onderwerp.

Mevrouw SCHIPPER: Voorzitter. Mag ik in de duale gedachtengang, waarmee wij al redelijk hebben geoefend, nu de fractie van het CDA een vraag stellen?

De heer WEGGEMANS: Dat geeft mij even rust.

Mevrouw SCHIPPER: Het CDA heeft net een fantastisch helder antwoord van de gedeputeerde gekregen, maar was dit nu wel het klip en klare antwoord dat het CDA zo graag wilde hebben?

De VOORZITTER: Ook zonder duaal bezig te zijn, mogen de fracties elkaar vragen stellen.

De heer ZOMER: Wat voor ons veel essentiëler is, is dat het bedrag van € 2,9 miljoen er nog is en

dat dat bedrag onderdeel is van het financieringsplaatje.

De heer WEGGEMANS: In het tweede rapport van Welters is het eigen vermogen gecorrigeerd tot het bedrag waarover wij nu spreken. Een mens kan wel in de war raken van alle rapporten, maar wij hebben de staten een fatsoenlijk voorstel voorgelegd. Het college van GS heeft, dit in tegenstelling tot wat de heer Engels meent, de staten een bijzonder fatsoenlijk en goed onderbouwd voorstel voorgelegd. Het voorstel is na veel overleg met RTV Drenthe totstandgekomen en het is op het eind ook gedekt.

Ik kom nu bij iets, wat inderdaad lastig is dat ook van mij enige gewenning vergde: hoe kan worden afgeschreven op een forse lening die in de exploitatie niet te vinden is. Daar is een bedrijfskundig verhaal bij te houden. Het gaat om een organisatie die wel commercieel kan werken, die moet zorgen voor de eigen bedrijfsvoering, die moet zorgen voor liquide middelen, maar die ook een lening en dus ook een afschrijving aan kan. Er is uiteraard serieus gesproken over het niet aflossen. Een journalist van het Dagblad van het Noorden had al een keer opgevangen dat daarvan sprake zou zijn en heeft daar al eens iets over geschreven. Zoiets had gekund, maar dat is het niet geworden, want het was niet nodig dat de lening aflossingsvrij zou zijn. Als het college het, om uit de problemen te komen, nodig had gevonden dat de lening aflossingsvrij zou zijn, had het dit de staten wel voorgelegd. Maar het was niet nodig: RTV Drenthe kan aflossen. Er kan afgelost worden met een aflossingsschema als er voldoende liquide middelen zijn en die zijn er, mede door de forse maar wel reële afschrijving. Over het schema wordt nog met RTV Drenthe overlegd en het kan dus nog wel anders worden, omdat ook wij van mening zijn dat RTV Drenthe op een verantwoorde manier moet kunnen investeren in vervanging. Ons uitgangspunt is dat het niet nodig is dat door deze lening de vermogenspositie van RTV Drenthe verbetert. RTV Drenthe vraagt dit dan misschien wel, maar het college vindt dit niet nodig. RTV Drenthe kan aflossen, want op de balans hoeft niet een heel groot vermogen te staan. Wij wensen dat er in 25 jaar wordt afgelost. De rente is 4% en degene die geen vertrouwen heeft in de rentebetaling, heeft geen vertrouwen in de vastgestelde begroting van RTV Drenthe van

€ 6,7 miljoen. De te betalen rente is daarin opgenomen.

Het opzeggen van Kálanos is pas in het tweede rapport van Welters zichtbaar geworden. Over een punt hebben wij wel met RTV Drenthe gediscussieerd: gaan zij 15 of 10 mensen in dienst nemen? Wij hebben gezegd dat het met 10 mensen moet kunnen. Die besparing gaf weer mogelijkheden voor de lening en voor de rentebetaling. Het staat allemaal in de stukken: bezuinigingen aan de ene kant en uitgaven aan de andere kant. Dan is de uitkomst zelfs een plus van € 137.625,--. Daarmee heeft RTV Drenthe in ieder geval een buffertje en is er de mogelijkheid anders met de liquide middelen en het aflossingsschema om te gaan.

Alle angsten in de staten en bij de Drentse burgers dat het allemaal anders wordt en dat er helemaal niets goeds is te melden, dat er miljoenen tekort zijn, worden niet door onze cijfers onderbouwd. RTV Drenthe heeft te zorgen voor een sluitende begroting. Om ervoor te zorgen dat ook het nieuwe college geen angsten behoeft te hebben, zal per kwartaal een overzicht van de stand van zaken worden verstrekt. En als het nodig is, sturen wij onze eigen accountant erop af om helder te krijgen hoe het zit. De bedrijfsvoering hoort aan de dan gepresenteerde cijfers aangepast te worden. En dat is het dan. Iedereen die vindt dat het anders moet, moet daarvoor nu met voorstellen komen. De heer Harleman zegt dat het allemaal goedkoper kan, maar ik wijs erop dat nú besluitvorming nodig is.

De heer HARLEMAN: Ik baseer mijn opvatting op een statenbesluit uit 1999, terwijl het college zijn vrijgevigheid nergens op baseert.

De heer WEGGEMANS: Als dit de mening van de heer Harleman is, moet hij vooral tegen het voorstel stemmen.

De VOORZITTER: Ik heb de indruk dat er behoefte is aan een schorsing. Ik schors de vergadering.

(Schorsing van 15.06 tot 15.26 uur.)

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Ik geef het woord aan de heer Weggemans, die namens het college nog een oordeel dient te geven over de door de OPD ingediende motie.

De heer WEGGEMANS: Mijnheer de voorzitter. Het onder a. genoemde besluit het college op te dragen statenstuk 35 terug te nemen, is voor het college niet aanvaardbaar. Daarmee zijn de andere in de motie genoemde punten ook niet meer interessant.

TWEEDE TERMIJN

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Uitgaande van hetgeen ik in eerste termijn naar voren heb gebracht, hoef ik nu alleen nog maar een oordeel te geven over de motie van de OPD. Het mag duidelijk zijn dat wij die motie niet zullen steunen.

Mevrouw SCHIPPER: Mijnheer de voorzitter. Er is uitvoerig en heftig over dit onderwerp gediscussieerd.

Wij wijzen de motie van de OPD om een aantal redenen af. Wij hebben iets voor RTV Drenthe over en wij menen dat de provincie daarin een rol kan spelen. Waar het ons om gaat - ik heb dat in een aantal sessies duidelijk proberen te maken - is het verantwoord besteden van publieke middelen en de besluitvorming daaromtrent. De PvdA heeft gezegd dat het voor haar duidelijk is dat de provincie voor een monument en de relatie met de omroep extra geld over mag hebben, namelijk € 1,2 miljoen. Wij vinden dat als op tijd de verantwoordelijkheid was genomen die te bezien, er heel goede alternatieven zouden zijn geweest. Ik heb gezegd dat ik de mening van mijn fractie verwoord en ik moet nu meedelen dat een minderheid van mijn fractie wel met het voorstel van GS zal instemmen. De leden die die minderheid vormen, zijn van mening dat het voorstel van GS gedegen is onderbouwd. Bovendien achten zijn verwerping van het voorstel van GS niet wenselijk omdat het volstrekt onduidelijk is wat de gevolgen hiervan zullen zijn. Het stopzetten van het ingezette traject zal, aldus die minderheid, leiden tot een zodanige vertraging dat de consequenties daarvan niet zijn te overzien en dit acht die minderheid onverantwoord. Die minderheid wordt onder meer gevormd door de leden van het college. Zij hebben zich met de andere collegeleden ervoor ingezet het huidige voorstel voor te leggen. De minderheid wordt gecompleteerd door de heer Van Heukelum.

De heer ZOMER: Mijnheer de voorzitter. De drie vragen die wij aan het college hebben gesteld, zijn wat ons betreft voldoende beantwoord. Wij hebben de overtuiging gekregen dat er nu voldoende liquiditeiten zijn om alles te kunnen betalen. Wij zijn ook blij met de mededeling van de heer Weggemans dat de drie ton uit de exploitatie van 2002 al is inbegrepen in het investeringsbedrag van € 11,1 miljoen. Wij hadden al geconstateerd - en die constatering is nu bevestigd - dat het terugbetalen van de lening zonder problemen mogelijk is en dat bij herinvestering in apparatuur in de toekomst weer geld moet worden geleend, achten wij normaal.

Wij zijn van mening dat de besluitvorming niet langer moet worden uitgesteld. Er is nu lang genoeg over gesproken en er moet nu duidelijkheid komen, met name ook voor het personeel, dat nog steeds in een afgekeurd gebouw moet werken.

Wij zijn gerustgesteld door de mededeling van het college dat de vinger aan de pols wordt gehouden door middel van kwartaalrapportages. Wij gaan op grond van al deze argumenten akkoord met het voorstel en wij zullen dan ook tegen de motie van de OPD stemmen.

De heer HARLEMAN: Mijnheer de voorzitter. Ik ben wat extra gespannen omdat mijn vriendin nu op de publieke tribune zit. Ik moet mij daarom nu netjes gedragen en dat ben ik niet gewend.

De VOORZITTER: Dan vind ik het jammer dat uw vriendin de afgelopen vier jaar niet iedere vergadering aanwezig was.

De heer HARLEMAN: Aangezien ik ervan uitga dat GroenLinks in het college komt, kan zij de komende vier jaar die fout nog herstellen. Voorzitter. Het is een moeilijke discussie; als het om de cijfers gaat, zie ik dat iedereen het moeilijk gaat vinden. Dat was al zo in de commissie en eigenlijk moeten wij daarom niet meer over die cijfers praten. Maar als ik de gedeputeerde dan wat hoor zeggen, dan gaan mijn gedachten terug naar alle stukken en dan ontstaat er automatisch toch weer een discussie. Ik denk dat het beter is de discussie over hoe er betaald moet worden bij RTV Drenthe te laten - die instelling is daar ook verantwoordelijk voor - en ons bezig te houden met de vraag of het verantwoord is om met deze constructie RTV Drenthe op weg te helpen naar

een nieuw gebouw. Gelet op de onduidelijkheid in de discussie en de onduidelijkheid in de antwoorden van het college - zo blijkt nu dat het tekort van drie ton over 2002 niet veroorzaakt is door extra uitgaven voor de huisvesting - blijven wij grote twijfels houden over de juistheid van de gegevens die wij hebben ontvangen. Soms weet ik niet eens of wat ikzelf zegt wel klopt. Daarom lijkt mijn fractie dat uitstel van de beslissing nodig is. In de commissie heeft het college aangegeven dat dit uitstel wel degelijk mogelijk is. Het is beter dat de staten er nog wat meer tijd voor nemen, want het gaat wel om een aanzienlijk bedrag.

We zijn nu met de laatste vergadering van deze statenperiode bezig en PvdA en CDA denken misschien dat zij in de nieuw staten een nog grotere meerderheid hebben en dat is een reden te meer om de besluitvorming uit te stellen.

GroenLinks zal de door de OPD ingediende motie niet steunen, omdat in die motie van alles en nog wat bij elkaar wordt gegooid, waardoor het allemaal nog veel onduidelijker wordt. D66 zal straks mede namens ons een motie indienen waar wij ons wel in kunnen vinden.

Het voordeel van een fractie die de discussie kritisch volgt, is dat tijdens een schorsing uitgebreid met de woordvoerder wordt gepraat. Het resultaat van die bespreking is dat mijn fractie eventueel wel bereid is RTV Drenthe een bedrag van € 1,2 miljoen te schenken, maar zij wil de beslissing over de lening uitstellen. De fractie wil er nog eens goed over nadenken of een lening nu wel de juiste manier is om RTV Drenthe uit de brand te helpen.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Ik kan eigenlijk heel kort zijn. De fractie van D66 zit op hetzelfde spoor als GroenLinks. Uit de discussie is ons onvoldoende duidelijk geworden dat, als het gaat om het financiële traject en de inkadering daarvan en vooral de gevolgen voor de exploitatie van RTV Drenthe, het allemaal goed afloopt. In eerste termijn heb ik al aangegeven dat mijn fractie om die reden van mening is dat de besluitvorming en dus ook het statenstuk moet worden aangehouden. Het intrekken van het statenstuk is wat ons betreft niet aan de orde. Maar als het wordt aangehouden, is er tijd voor een goed, onafhankelijk financieel advies en kan worden uitgezocht of de gegevens die ons door SOBI en allerlei accountants zijn aangeleverd, wel kloppen. Als dat allemaal is gebeurd, kunnen wij een goed

gemotiveerd en deugdelijk besluit nemen. Om dit te bereiken heb ik een motie opgesteld, maar alvorens die voor te lezen wil ik nog melden dat mijn fractie de motie van de OPD niet zal steunen, omdat daar elementen in zitten waar wij helemaal geen voorstander van zijn. Wij zeggen niet dat de nu gekozen locatie geen goede is, wij zeggen niet dat de schenking niet gewenst is en wij vinden ook niet dat het stuk moet worden teruggenomen. Ik dien dan nu mede namens de fractie van GroenLinks onze motie in.

Motie E

De provinciale staten van Drenthe, in vergadering bijeen op 19 maart 2003;

gehoord de beraadslaging over statenstuk 35, Herhuisvesting RTV Drenthe;

van oordeel dat er op dit moment onvoldoende duidelijkheid bestaat over de juistheid van de in het geding zijnde cijfers;

besluiten:

statenstuk 35 aan te houden en gedeputeerde staten op te dragen nader onafhankelijk advies in te winnen over de nog overgebleven financiële en juridische onzekerheden;

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat de motie voldoende is ondersteund en daarom bij de beraadslaging kan worden betrokken.

De heer WENDT: Mijnheer de voorzitter. Ook onze bijdrage zal vrij kort zijn. In 1999 zijn wij op basis van de gegevens van toen akkoord gegaan met de keuze voor deze locatie. De heer Weggemans zei in zijn antwoord op een gegeven moment dat het hem ook niet uitmaakt. Die indruk hadden wij al en mede daarom is er ook niet naar alternatieven gezocht. Ons maakt het wel uit. De financiële onduidelijkheid blijft en er zijn nu al diverse interpretaties, laat staan als we op weg gaan. Om die redenen durven wij deze zaak niet voor onze verantwoording te nemen. Het is leuk meegenomen dat de Drentse burgers die mening delen.

Voorzitter. Wij zullen de motie van de OPD niet steunen.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. Ik heb altijd een probleem gehad en dat probleem wil ik op deze laatste dag van mijn statenlidmaatschap toch nog maar even melden: ik vind de heer Weggemans een ontzettend aardige man. Dat is een probleem, want in alle acht jaren van mijn statenlidmaatschap heb ik wel veel geroepen, maar ik moet ook concluderen dat de heer Weggemans daar nooit naar heeft geluisterd. De heer Weggemans heeft gezegd na het gedeputeerdeschap het eerste halfjaar niets te willen doen, maar ik weet een uitstekend beroep voor hem na dat halfjaar: kelder worden. Kelters reageren ook nooit op wat je roept.

De fractie van de Ouderenpartij constateert geen antwoord te hebben gekregen op haar vraag over het wel of niet in de calculatie meenemen van de schenking. Wij hebben dus ook geen antwoord gekregen op onze suggestie om bijvoorbeeld de leningsduur te verlengen en dan eventueel aan de rente te sleutelen om RTV Drenthe te helpen. De opmerkingen over de meerjaren begroting en het ontbreken van het businessplan, de afspraken over de leningen, die in feite nog moeten worden gemaakt plus de opmerkingen over de ongewisheid van de apparatuur maken het voorstel toch wel drijfzand, om dit woord maar even over te nemen.

Het uitstellen van de beslissing heeft inderdaad geweldige consequenties, maar het voorstel om dit besluit aan te houden en een andere gedeputeerde, die dat horecadiploma niet heeft gehaald, de zaak te laten behandelen leidt wellicht tot een beantwoording van alle vragen.

Ik zal de motie van de OPD niet steunen, omdat de statenleden in 1999 bij hun volle verstand waren toen zij zeiden dat de HBS bestemd moest worden voor de hogere broadcasting system. Dat moet dan ook gebeuren. Dat willen wij zo houden, ongeacht de consequenties. Maar diep nadenken nadat dat besluit eenmaal was genomen, heeft mij op de vraag gebracht of misschien ook rekening moet worden gehouden met de apparatuur. Het is net als bij een auto: je kunt de leidingen voor de stereoinstallatie wel aanleggen, maar daarmee heb je nog geen geld om die installatie aan te schaffen. Maar dat is allemaal niet overwogen en dus: "Ober, dan maar over een halfjaar."

De heer GAASBEEK: Mijnheer de voorzitter. Ik dank de gedeputeerde voor zijn beantwoording. Hij heeft veel meer verteld dan ik vroeg en hij

heeft in feite dus niets aan mijn bijdrage veranderd. Ik was, ben en blij voorstander van het voorstel. Ik zal de moties die door de fracties van de OPD en D66 zijn ingediend, niet steunen.

De heer WEGGEMANS: Mijnheer de voorzitter. Vrijwilliger worden in de voetbalkantine, dat lijkt mij wel wat voor de periode vanaf september.

De heer VAN DER SCHOOT: Dan vrees ik dat als de wedstrijd is gewonnen, de consumptie pas na een halfjaar komt.

De heer WEGGEMANS: Er wordt toch teveel gedronken en dus kunnen de spelers best even wachten, dat is niet zo verkeerd.

Met betrekking tot de moties wil ik opmerken dat het college nadrukkelijk niet voor uitstel van de besluitvorming kiest. Er is een aantal redenen om de knoop nu door te hakken.

De heren Harleman en Engels zijn van mening dat er nog heel veel uitgezocht kan worden - dat kan inderdaad - en dat de nieuwe gegevens een ander licht op het voorstel kunnen werpen. Het college houdt vol dat nu een heel deugdelijk verhaal voorligt met een deugdelijke financiering, die heel goed is doorgerekend. Dit verhaal heeft de instemming van zowel de raad van toezicht als de directie en wellicht ook van de medewerkers. Het is een haalbaar verhaal en het is belangrijk dat op dit moment een besluit wordt genomen, opdat snelheid kan worden gemaakt in de uitvoering van iets waarover nu toch al heel lang gediscussieerd wordt.

De heer HARLEMAN: De bedoeling van het uitstel is ook een beetje om de tijd te hebben om te doen wat het college tot nu toe verzuimd heeft te doen, namelijk om te bekijken of er ook redelijke alternatieven zijn. Wij weten toch allemaal dat het voorliggende verhaal eigenlijk niet haalbaar is.

De heer WEGGEMANS: De heer Harleman zei het niet te veel over het geld te willen hebben, terwijl hij het eigenlijk alleen maar over het geld heeft, want hij is nog eens teruggekomen op het tekort van € 300.000,- over 2002, terwijl ik heb aangegeven dat er richting 2003 door RTV Drenthe € 475.000,- bezuinigd is. Het probleem van 2002 is daarmee opgelost. Zo zijn heel veel maatregelen aan de orde geweest en hier-

over is ook aan de staten gerapporteerd. Alles kan natuurlijk onderzocht worden, maar wat het college betreft werpen al die onderzoeken geen ander licht op het geheel. Wij zijn in onze ogen ook redelijk streng in het financiële beleid ten aanzien van RTV Drenthe. Het is geen vriendelijk voorstel in de zin van dat RTV Drenthe nergens verantwoordelijk voor is en wel subsidie krijgt. Dat is per se niet aan de orde. RTV Drenthe zorgt voor de betaling van rente en aflossing en zorgt per kwartaal voor een sluitende begroting.

Het college acht hiermee zoveel zekerheden ingebouwd, dat het het heel onverstandig vindt de besluitvorming uit te stellen.

De heer Van der Schoot zegt dat ik niet op zijn bijdrage heb gereageerd. Hij kan ervan uitgaan dat het college het besluit goed uitvoert. Bij het bepalen van de vraag of de provincie een schenking of een subsidie geeft, wordt gekeken naar de consequenties daarvan voor de ontvanger, bijvoorbeeld in de sfeer van de belasting. Wij zoeken de meest voordelige vorm. Daarom staat in het besluit ook niet wie de schenking krijgt, wel ten behoeve waarvan die schenking is. De rest wordt nog nader uitgezocht. Hetzelfde geldt voor de stichtingen waarvan in de brief van 6 maart 2003 sprake is. De staten kunnen ervan uitgaan dat het college, welk college er ook zit, statenbesluiten uitvoert en dat op een heel verstandige manier doet, ten gunste van al hetgeen daar annex mee is. Twijfel bij de staten aan wat het college doet, kan gezond zijn, maar die twijfel kan ook tot enige overdrijving leiden.

Mevrouw SCHIPPER: Mijnheer de voorzitter. Ik heb nog een vraag aan D66 over de motie. D66 wil duidelijkheid over de in het geding zijnde cijfers. Is D66 van mening dat wanneer het stuk wordt aangehouden, alle aspecten van de besluitvorming nog eens tegen het licht gehouden moeten worden?

De heer ENGELS: Op zichzelf genomen is dat niet de strekking van de motie, maar het effect van de motie kan zijn dat de besluitvorming wordt aangehouden en wie ben ik om enige hypotheek te leggen op het stemgedrag van de nieuwe statenfracties. Maar op dit moment gaat het ons er puur om volstrekte helderheid te krijgen over de deugdelijkheid en juistheid van de cijfers. Als de motie wordt aangenomen, betekent dit dat het besluit wordt aangehouden. Als dan uiteindelijk

besluitvorming moet plaatsvinden zal dit gebeuren op basis van een integrale afweging waarbij iedere fractie haar eigen plan kan trekken. Maar het is niet de intentie van de motie om het na die deugdelijke onderbouwing ergens anders naartoe te sturen.

Aan de orde is de stemming over motie D.

Motie D wordt met handopsteken verworpen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de leden van de fractie van de OPD voor aanvaarding van de motie hebben gestemd, doch alle overige leden daartegen.

Aan de orde is de stemming over motie E.

Motie E wordt met handopsteken verworpen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de leden van de fracties van D66, de VVD, GroenLinks en de Ouderenpartij voor aanvaarding van de motie hebben gestemd, doch de overige leden daartegen.

Aan de orde is de stemming over statenstuk 35.

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. De OPD gaat niet akkoord met statenstuk 35. Wij hebben kennisgenomen van de analysebijlagen van de actiegroep Stop RTV Drenthe nu! Wij kunnen geen verantwoordelijkheid nemen voor een besluit, zelfs al is dat besluit op democratische wijze totstandgekomen, als vooraf al zo duidelijk is dat verwijtbare gevolgen kunnen ontstaan. Door middel van deze verklaring vrijwaren de leden van de fractie van de OPD zich voor alle eventueel later ontstane persoonlijke aansprakelijkheden.

Statenstuk 35 wordt met 28 tegen 22 stemmen aangenomen.

Voor aanvaarding van het statenstuk hebben gestemd de leden Van Heukelum, Klein Nulent, mevrouw Edelenbosch, De Vries, Zomer, mevrouw De Vries, mevrouw Mellink, mevrouw Westerkamp, Peters, Van Glansbeek, Jonker, Swierstra, mevrouw Ceelen, Prinsen, Gaasbeek, Haak, Weggemans, mevrouw Stoel, Dijks, Schaap, mevrouw Brink, mevrouw Goudriaan,

mevrouw Huisman, Hornstra, Boer, Holman, mevrouw Kamphuijs en mevrouw Van Dommelen. Tegen aanvaarding van het voorstel hebben gestemd de leden Benning, De Haas, mevrouw Nieuwenhuizen, mevrouw Schipper, Bomhof, Blanksma, Kuiper, Harleman, mevrouw Dirks, Langenkamp, Van der Schoot, Ietswaart, Engels, Baas, mevrouw Kempe, Sluiter, Wendt, mevrouw Remmelts, Fonk, mevrouw De Widt, Nijenbrinks en Smidt.

H. Voorstel provinciale staten

1. Het initiatiefvoorstel van de statenleden H.R. Hornstra en mevrouw H.G. Stoel-Snater van 3 maart 2003, inzake Plan tot behoud van de grutto

De heer SMIDT: Mijnheer de voorzitter. Ik wil beginnen met een citaat uit het verslag van de commissievergadering van 10 februari 2003. "De heer HORNSTRA denkt dat iedereen nog een beetje moet wennen aan het duale systeem, maar meent niet dat van hem mag worden verwacht dat hij een beleidsbrief schrijft."

Blijkbaar went het toch sneller dan de heer Hornstra dacht, want de eerste beleidsbrief van statenleden ligt er inmiddels.

(Voorzitter: mevrouw De Widt.)

Het is alleen jammer dat die beleidsbrief in de commissievergadering nog niet voorhanden was, want dat noopt mij tot het stellen van een paar vragen.

De voorgestelde bijdrage is relatief gering. In het stuk wordt aangegeven dat andere partijen zouden kunnen bijdragen in de financiering. Ik ben benieuwd aan welke partijen dan wordt gedacht. Kan het plan operationeel zijn voor het komende broedseizoen?

Voortzetting van het project Vrijwillige weidevogelcoördinatie zou afhankelijk zijn van de medewerking van het Ministerie van LNV en van het college. Is bekend of het ministerie bereid is die medewerking te verlenen? Om de haalbaarheid van dit plan te kunnen beoordelen, is het nodig te weten hoe het college hierover denkt. Vooruitlopend hierop stelt de fractie van de VVD vast dat de opzet van het plan haar aanstaat. De voorwaarden van de potentiële deelnemers dat er niet wordt begrensd is ingevuld, de aanbeveling aan-

sluiting te zoeken bij bestaande projecten van de Stichting BoerenNatuur is een goede optie en daarmee kan voldoende flexibiliteit aan de uitvoering worden gegeven.

De heer JONKER: Mevrouw de voorzitter. Het is vandaag om allerlei redenen een historische dag, maar vooral omdat wij vandaag een uniek stuk behandelen, een stuk door statenleden gemaakt. Het stuk is ook uniek omdat daarin wordt voorgesteld af te wijken van de bestaande regels. De fractie van het CDA vindt het een goed voorstel, want de grutto verdient onze steun. Het verheugt ons zeer dat dit statenstuk er nu is en wij zullen er voorstemmen.

De heer DE HAAS: Mevrouw de voorzitter. De OPD heeft de weidevogelbescherming hoog in het vaandel. Van primair belang is het scheppen van voorwaarden om de weidevogels tot broeden te brengen en er daarna voor te zorgen dat de vogels de gelegenheid hebben hun jongen groot te brengen.

Om alleen de grutto er uit te lichten, lijkt ons niet zinvol. Het gaat om de weidevogels in het algemeen. Als de predatie niet aanzienlijk wordt verstoord, is het dweilen met de kraan open. De natuur is een eenheid van flora en fauna en beheer door natuurbeschermingsorganisaties heeft er tot nog toe niet toe geleid dat de diversiteit aan wildsoorten toenam. In vele gebieden is de wildstand met grote sprongen achteruitgegaan. Is er iets aan te doen om die wildsoorten weer in aantal te doen toenemen? Ja, dat kan, maar dan zal het beleid om moeten. Het beschermen van de laatste kornhoen had geen enkele zin meer, het beschermen van de laatste koppel patrijzen evenmin.

Als de overpredatie niet wordt beteugeld, verdwijnen niet alleen de weidevogels maar nog veel meer bodembroeders. Grondeigenaren, grondgebruikers, allerhande natuurbeschermingsorganisaties en overheden, jagers en boeren zullen de handen ineen moeten slaan en de geldelijke middelen bij elkaar moeten leggen om de juiste dingen te doen.

Een project starten dat later maar moet zien de andere gelden te genereren, heeft in onze optiek geen enkele zin. Slechts wanneer er een plan komt om in een groter gebied de voorwaarden te scheppen en het proces gedegen te bewaken, kan op termijn een goed resultaat worden bereikt.

Onderzoek doen om bevestigd te krijgen wat vele echte natuurmensen allang weten, heeft geen enkele zin en dat achten wij dan ook overbodig. Voorzitter. Er moet praktisch gewerkt worden. Het voorstel dat nu voorligt is, alle goede bedoelingen ten spijt, gedoemd geen resultaat te hebben. Als er al een resultaatje wordt geboekt, zal dit van korte duur zijn en nauwelijks invloed hebben op de zo broodnodige continuïteit. Het geheel van weidevogelbescherming dient in een veel groter kader te worden geplaatst. Niet alleen de grutto verdient de aandacht, maar alle bodembroeders. Als de stand weer heel goed op peil is, kan predatie op goede schaal rustig worden aanvaard. Maar zoals het nu gaat, is het dweilen met de kraan open. Dat vindt de OPD zinloos. Daarom zullen wij dit voorstel afwijzen. Ik hoop aan de ene kant wel dat het voorstel door anderen wordt gesteund, maar aan de andere kant is onze mening dat bij aanvaarding van dit voorstel voor het duurste vossenvoedsel van het jaar wordt gezorgd.

De heer GAASBEEK: Mevrouw de voorzitter. Ik heb veel waardering voor het initiatief van mevrouw Stoel en de heer Hornstra. Ik hoop dat dit voorstel voor de vrijwilligers een extra stimulans is om de Drentse weide levend te houden. Ik wens ze veel succes.

Mevrouw KEMPE: Mevrouw de voorzitter. Wij gaan in principe akkoord met het voorstel, dat wij heel sympathiek vinden. Wij hebben nog wel een enkele vraag. Is er ook overleg geweest met de weidevogelbeschermers en de landbouwers en kunnen die met dit project ook uit de voeten? Hebben de indieners er enig idee van waar de "andere middelen" vandaan moeten komen?

De heer HORNSTRA: Mevrouw de voorzitter. Na de climax van RTV Drenthe en de onrust naar de rust van de Drentse weilanden. Bij het vorige voorstel ging het om een heel groot bedrag, het gaat nu om een heel klein bedrag.

(Voorzitter: de heer Ter Beek.)

De indruk is gewekt dat dit het eerste duale voorstel is, maar dat moet ik tegenspreken, want ik heb samen met een aantal andere statenleden het voorstel Drenthe 2030-plus al eerder mogen indienen. Er ontstaat dus al enige ervaring.

Ik wil toch nog even ingaan op het duale karakter. De ambtenaren mevrouw Rozema en de heren Grotenhuis en Liebe hebben ons bij het maken van dit stuk steun verleend. Statenleden die zelf voorstellen willen indienen, zullen merken dat steun van de ambtenaren onontbeerlijk is om tot een aardig en goed voorstel te komen.

Ik zal niet herhalen hoe de procedure precies is geweest, maar met dank aan de heer Smidt van de VVD sta ik hier nu, omdat hij van mening was dat wanneer wij kritiek hadden op het college, wij zelf maar met een voorstel zouden moeten komen. Die handschoen hebben wij opgepakt. Wij hebben geprobeerd een voorstel te formuleren dat recht doet aan het verzoek en het enthousiasme van de weidevogelorganisaties. Wij hebben gemeend rekening te moeten houden met bezwaren tegen meer begrenzing en wij wilden voorkomen dat allerlei doelmatigheidstoetsen op de plannen zouden worden losgelaten en dat de vraag werd gesteld of überhaupt wel aan de eisen zou kunnen worden voldaan. Ons uitgangspunt was te proberen de huidige vogelstand te beschermen en waar mogelijk uit te breiden. Wij hebben inderdaad contact gehad met de weidevogelorganisaties. Zij staan achter dit plan. Zij hadden graag gezien dat om meer geld werd gevraagd, maar dat is niet ongebruikelijk. Wij hebben gemeend het voorstel zoals het nu luidt te moeten formuleren en de organisaties de uitdaging voor te leggen het bedrag als startkapitaal te zien om daarmee andere middelen te genereren. In het stuk wordt de Stichting BoerenNatuur genoemd, maar ook andere organisaties en fondsen als het Prins Bernhardfonds en particuliere ondernemingen die in de sfeer van de landbouw werkzaam zijn - Welkoop of ACM - zouden zich gestimuleerd kunnen voelen een bijdrage te leveren. De heer Smidt vraagt of GS met het voorliggende verhaal instemmen. Die vraag moet hij aan het college stellen.

De vraag of het ministerie bereid is mee te werken, kan ik niet beantwoorden.

De heer De Haas betreft uitdrukkelijk de predatie in zijn opmerkingen. Ik zou haast zeggen dat de heer De Haas jacht maakt op de grutto, maar dat is ongetwijfeld niet zijn bedoeling. Wij hebben gemeend met dit beperkte voorstel een eerste aanzet te geven om te bekijken wat er te redden valt. De heer De Haas weet net zo goed als ik dat de problematiek veel en veel ingewikkelder is. Die problematiek is bij de behandeling van de Flora-

en Faunawet besproken en de heer De Haas weet ook dat bepaalde zaken anders lopen dan wij toen hebben voorzien. Ik wijs in dit verband op de vos. Voorzitter. Ik hoop met dit antwoord te hebben aangegeven wat ons idee is. Wij hopen met dit voorstel flexibiliteit te bereiken en ons eerste oogmerk is om de weidevogelstand en dan in het bijzonder de gruttopopulatie te behouden, te beschermen en waar mogelijk uit te breiden.

Mevrouw EDELENBOSCH: Mijnheer de voorzitter. Er is in de staten een breed draagvlak voor dit initiatief.

Ik wil op twee punten ingaan.

Het project Vrijwillige weidevogelcoördinatie loopt aan het eind van dit jaar af.

Wij zullen het initiatief nemen om te bekijken hoe dit kan worden voortgezet. Als de staten besluiten dit voorstel te aanvaarden, zal het wat het college betreft om een pilot gaan. Verder zal het college op grond van principes tegen het stuk stemmen. Wij gaan namelijk nogal eens naar de rechter op het moment dat de vrijwilligheid van onze natuurontwikkeling in het geding is. Als er bezwaar wordt gemaakt tegen de begrenzings in ons gebiedsplan, houden wij vol dat het geen schaduwwerking heeft. Dit project draagt in zich dat de angst voor schaduwwerking van begrenzing, waarbij gebruikgemaakt wordt van het programma beheer, wordt erkend. Het college zal echter con amore de afwerking van de verslagen en dergelijke verzorgen. Als het voorstel wordt aangenomen, kan het al voor dit broedseizoen gelden. Ik ben heel benieuwd welke afspraken de weidevogelbeschermers en de boeren dan maken over de maaidatum. Ik ga ervan uit dat wij die gegevens wel bij de evaluatie na drie jaar of misschien al na een jaar boven tafel krijgen.

De heer De Haas heeft met name aangegeven waarom hij het niet met het voorstel eens is en ik voel mij op dit moment niet geroepen daarop een weerwoord te geven.

TWEEDE TERMIJN

De heer SMIDT: Mijnheer de voorzitter. Ik wil nog even ingaan op de schaduwwerking van de begrenzing. Ik weet dat in het verleden altijd is gezegd dat het natuurbeheer zoals dat is uitgedragen door de provincie Drenthe en zoals dat is vormgegeven in begrenzingsplannen op vrijwillige basis geschiedt en geen schaduwwerking kent.

Ik heb laatst een bijeenkomst bijgewoond waarop een wijziging van een begrenzingsplan aan de orde was en toen werd door mensen van de Dienst Landelijk Gebied (DLG) in antwoord op de vraag of er ook sprake was van schaduwwerking gezegd niet meer gezegd dat hiervan geen sprake zou zijn. Is de DLG eigenstandig tot een ander inzicht gekomen of zijn hierover afspraken gemaakt?

Mevrouw EDELENBOSCH: DLG is een beleidsarme dienst, maar het gaat te ver nu diep op dit onderwerp in te gaan. Wij houden vol dat de begrenzing voor natuur vrijwillig is, maar er is meermalen naar voren gebracht dat met de begrenzing van 250 m ambivalent omgegaan wordt en het kan zijn dat die opmerking daar een relatie mee heeft. Maar wat dit project betreft zou ik die opmerking maar niet omarmen. DLG hoort er rekening mee te houden dat begrenzing geen schaduwwerking heeft.

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. De handschoen die mevrouw Edelenbosch werpt om in een later stadium hierover te discussiëren, pak ik graag op.

De heer HORNSTRA: Mijnheer de voorzitter. Ik ben blij dat dit voorstel op brede steun kan rekenen. Het gaat erom dat wij hier heel vaak met elkaar spreken over regelgeving en dat allerlei plannen door die regelgeving heel moeilijk worden gemaakt. Wij hebben nu geprobeerd een voorstel te doen, waarbij de inhoud en niet de regelgeving centraal staat.

Vervolgens besluiten de staten met handopsteken overeenkomstig het voorstel.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de leden van het college en de fractie van de OPD tegen aanvaarding van het voorstel hebben gestemd doch de overige leden daarvoor.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Wat betekent deze uitslag voor de positie van kandidaat-gedeputeerden?

De VOORZITTER: Ach, dromen zijn zo vaak bedrog.

I. Formele beëindiging en overdracht van werkzaamheden van de Werkgroep Drenthe Duaal

De VOORZITTER: Ik geef graag het woord aan de voorzitter van de Werkgroep Drenthe Duaal, mevrouw De Widt.

Mevrouw DE WIDT: Mijnheer de voorzitter, leden van de staten. Evalueer de provincie-van-de-toekomst, evalueer Zeegse, zo luidde in april 2001 in het kort de opdracht aan de ESVNNB, de Evaluatiegroep statenlid-van-nu, nader bekeken. De leden van de werkgroep werden aangezocht tegen de achtergrond van het profiel van het duale statenlid: creatief, kritisch, actief, onafhankelijk en vooral ook praktisch, met oog voor vernieuwing en voor verdere cultuurverandering. Was er dan een algemeen gevoel van een groot probleem? Nee, wel was er de wens alle instrumenten te benutten om de provinciale politiek aantrekkelijker en meer zichtbaar te maken, met als uitgangspunt dat het niet om de vorm gaat, maar om de inhoud en dat de staten het natuurlijk zelf moeten doen.

De werkgroep was er om op te frissen en aan te jagen. Opfrissen en aanjagen. Ik herinner bijvoorbeeld aan de enquête als opwarmer voor de startbijeenkomst van het project op 3 oktober 2001. Tijdens die bijeenkomst werd ons de spiegel uitnodigend voorgehouden door de taalpurist Driek van Wissen en de Groninger wethouder René Paas. De staten reageerden tijdens de toen gehouden cirkeldiscussies nog wat onwennig en onwillig, met een gevoel van "zou die dualisering nog kunnen overwaaien". Nee dus.

Precies een jaar geleden, op 20 maart 2002, vond in de ontmoetingsruimte de informatiebijeenkomst plaats van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) over de Wet dualisering provinciaal bestuur. Door die dualisering kwam de versnelling erin. ESVNNB, weg ermee! De werkgroep presenteerde in tempo onder de nieuwe naam Drenthe Duaal haar rapport met aanbevelingen, waarin veel mogelijkheden voor het plukken van laaghangend fruit, dat wil zeggen eenvoudige voorstellen met snelle resultaten. Gewoon doen, was immers de opdracht van de staten. Bijvoorbeeld gewoon een oefentraject duale statenvergadering. Gewoon het afschaffen van het Seniorenconvent en het instellen van het Presidium, het kiezen van een vice-voorzitter uit

de staten, het deelnemen aan de BZK/IPO-pilot, experimenten met algemene beschouwingen. Voorzitter. Van ambitie naar uitvoering. De werkgroep heeft haar opdracht afgerond. Ik geef toe, op de informele slotbijeenkomst van verleden week zijn allerlei varianten besproken om nog wat invloed te houden. De "bende van twee", Weggemans en De Widt, was bijna gevormd, maar je moet op het juiste moment kunnen loslaten. Dat doet de werkgroep nu, in de wetenschap dat de huisvesting van de griffie en fractieondersteuning met spoed wordt gerealiseerd, dat de rol van het Presidium helder is, dat er een krachtige driehoek is bestaande uit CvdK, statengriffier, directeur-secretaris, dat nieuwe statenleden geen monistische ballast torsen en met u, voorzitter, als stabiele factor in de huidige en de nieuwe staten. Het is een eer de werkzaamheden van de Werkgroep Drenthe Duaal aan u over te dragen. Allereerst de producten, samengebracht in een transparante tas, want ook in de afgelopen ontwikkelingsfase was transparantie het sleutelwoord. Maar de toekomst wordt gesymboliseerd door het andere koffertje. Dit koffertje staat voor anders werken, minder papier, transparantie. Hierin zit de sleutel tot dualisering.

De keycord verwijst naar www.DrentheDuaal.nl. Op deze website zijn alle producten van de werkgroep te vinden.

Voorzitter. De Werkgroep Drenthe Duaal draagt haar werkzaamheden aan u over in het vertrouwen dat u deze morgen doorgeeft aan de nieuwe staten opdat deze de vernieuwing van de provinciale democratie verder vorm kunnen geven.

(Hierna overhandigt mevrouw De Widt de voorzitter twee koffertjes.)

(Voorzitter: mevrouw De Widt.)

De VOORZITTER: Ik geef het woord aan de Commissaris van de Koningin.

De heer TER BEEK: Mevrouw de voorzitter. Vroeger, toen we nog niet dual werkten, was het toch eigenlijk wel wat overzichtelijker, want toen kon ik mijzelf het woord geven. Maar zo werken we nu niet meer.

Ik wil Anneke de Widt en haar companen van de Werkgroep Drenthe Duaal zeer hartelijk dankzeggen voor alle inspanningen, voor alle activiteiten, voor alle werkzaamheden. De werkgroep was

heel enthousiast en vaak ook heel creatief en vasthoudend. En waar vind je een werkgroep die tussentijds, terwijl zij nog werkzaam is, al met aanbevelingen komt, die ook tussentijds al overgenomen worden? Wij hebben immers een aantal aanbevelingen van de werkgroep al in praktijk gebracht en het zal ongetwijfeld ook voor de nieuwe staten, die morgen geïnstalleerd gaan worden, een hele opdracht zijn om met het nieuwe bestel te gaan werken. Hoe het zal uitpakken weten we nog niet, we kunnen in ieder geval zeggen dat al het voorbereidende werk dat nodig was, ook daadwerkelijk gedaan is. Maar uiteindelijk geldt nog altijd het gezegde - en het is een van mijn favoriete gezegdes - the proof of the pudding is in the eating. Het zal dus allemaal moeten blijken, maar daar zijn wij dan ook allemaal zelf bij. En wat het duo WW betreft, dat moeten wij natuurlijk niet al te letterlijk nemen, want hoewel Anneke de Widt en Henk Weggemans vandaag beiden vertrekken, zie ik hen toch nog niet in de WW eindigen.

J. Afscheid vertrekkende statenleden

(Voorzitter: de heer Ter Beek.)

De VOORZITTER: Dames en heren, leden van de staten. Aan het eind van deze vergadering gekomen zijnde, hebben we toch nog iets belangrijks te doen: we moeten afscheid nemen van de statenleden die in de volgende periode niet meer als vertegenwoordiger van de Drentse bevolking in deze vergadering aanwezig zullen zijn. Dat geldt voor 25 leden. In 1999 gold dat voor 21 leden en in 1998 toen als gevolg van de gemeenteraadsverkiezingen een aantal statenleden tussentijds vertrok, omdat zij bijvoorbeeld wethouder werden, gold dat voor 6 leden. Maar vandaag vertrekken 25 leden en dat is toch zo'n beetje de helft van de huidige staten. En dat is nogal wat. Maar ja, sommigen van de vertrekkende statenleden hebben een andere invulling willen geven aan hun tijd, een aantal heeft er om persoonlijke redenen een streep onder willen zetten, sommigen gaan wat anders doen om het zomaar eens te zeggen: zij gaan een andere hopelijk succesvolle bestuurlijke of politieke carrière beginnen en weer anderen moeten afscheid nemen als gevolg van de verkiezingsuitslag van vorige week dinsdag. Het is niet anders - dat is ook het wezenskenmerk van een democratie - want de kiezer heeft altijd

het laatste woord, zo vaak statenleden dat zelf ook graag willen hebben. Maar in dit geval hadden de kiezers het voor het zeggen.

In de afgelopen periode zijn enkele leden wegens ziekte langere tijd afwezig geweest. Ik noem Freek Benning, Dineke Mellink, Wim Klein Nulent, Mieke Ceelen en Marjan Remmelts. Ik ben dan ook vreselijk blij hen vandaag allemaal gezond in ons midden te hebben. Dat dit het geval is, zegt ook wel iets over de kracht en het karakter van Drentse statenleden: strijdbaar en niemand krijgt ze eronder. Dames en heren, terugkijkend op de afgelopen periode, schieten mij een paar trefwoorden te binnen: mondig, zelfbewust, initiatiefrijk.

Gisteren nog hoorde ik een gedeputeerde - uit privacy-overwegingen zal ik geen naam noemen - verzuchten: "Die statenleden zijn toch wel knap lastig." Die uitspraak kunnen de staten als een compliment beschouwen, want het is ook de taak van statenleden om dit te zijn. Enig zelfonderzoek bij de dames en heren gedeputeerden is op dit moment dus wel op zijn plaats en ik weet nog wel wie het zei. Lastpak kan ook een geuzennaam zijn. Ik denk hierbij aan de initiatieven die er zijn geweest, initiatieven die variëren van die van de Werkgroep Drenthe Duaal tot het initiatiefvoorstel Plan tot behoud van de grutto, het initiatief De Rechte Lijn en het initiatief voor het watersymposium, dat een aantal weken geleden is gehouden. Vanuit de boezem van de staten is dus ook het nodige aan initiatieven gekomen en ik kan alleen maar hopen dat die tendens zich de komende jaren voortzet. Een beetje nadenkend over de afgelopen periode, heb ik wel geprobeerd voor mijzelf de vraag te beantwoorden wat nu echt de hoogtepunten uit deze periode waren. En toen, ik moet het eerlijk zeggen, had ik het een beetje moeilijk. In de periode 1995-1999 sprongen drie gebeurtenissen er heel duidelijk uit: de gemeentelijke herindeling, het POP en het Langmanakkoord. Maar als ik de film van de afgelopen vier jaar terug draai dan moet ik vaststellen dat er echt heel veel is gebeurd, maar dat dit toch vaak op het uitvoerende vlak was. Er is heel veel uitvoerend werk verzet, werk dat in de voorgaande periodes al op de rails was gezet. Niet dat dit minder belangrijk is, of minder aanspreekt, maar voor mijzelf maakte dit toch duidelijk een verschil met de vorige periode.

Omdat ik er dus niet uit kwam, heb ik gistermiddag tijdens de broodjeslunch na afloop van de

wekelijkse collegevergadering de gedeputeerden gevraagd wat zij nu de hoogtepunten vonden. Nou, dames en heren leden van de staten, ik kan u verzekeren dat het antwoord een compleet ratjetoe was: overdracht muskusrattenbestrijding, beleid jeugdzorg, oktobermaand-kindermaand, aanscherping handhaving, veiligheidsrisico's in kaart gebracht, aandacht voor vrijwilligers en mantelzorgers, landbouwnota, Zuiderzeelijn, woonplannen, nieuwe media, Mediabrink en Portaal Drenthe, TT-circuit, Drentsche Aa nationaal park en zo kan ik nog tijden doorgaan. Daar zijn we dus allemaal mee bezig geweest en ik wil hiermee alleen maar zeggen dat de staten buitengewoon productief zijn geweest.

Ik wil de vertrekkende statenleden een paar dingen zeggen en ik doe dat in alfabetische volgorde. Ik begin dan met Freek Benning, een buitengewoon vriendelijk en zeer sociaal mens. Ik heb het altijd zeer memorabel gevonden dat jij zo'n beetje de enige, in ieder geval een van de weinigen, bent geweest die vanuit de staten deelnam aan klaverjasdrives van de personeelsvereniging. Jij hebt er altijd naar gestreefd het Noorden goed op de kaart te zetten en wat mij ook altijd zeer in jou aansprak is dat jij geen NIMBY(not in my back yard)-boy was. Jij had dus een hekel aan die not in my back yard-houding, zo van: ergens anders wel, maar bij mij niet. Jij was ook een van de initiatiefnemers van het congres Drenthe 2030 en jij hebt je ingezet voor Low Frequency Array (LOFAR), maar echt bewonderenswaardig vond ik hoe jij na je ziekte en een zeer ingrijpende maar gelukkig geslaagde operatie, in februari 2001 weer goed geluimd in de staten verscheen.

Anno Boer is niet zo lang statenlid geweest, maar hij is al wel heel lang een echte PvdA-man, een PvdA'er in hart en nieren, actief in de afdeling, in de gewestelijke vergadering en op het congres van de PvdA. Hij heeft ook een sterke kritische zin en ik noem hem een echte PvdA-man, omdat mij in de staten is opgevallen - wat dat betreft ben ikzelf ook nog van de afdeling zware metaal - zijn grote interesse voor de werkgelegenheidsproblematiek en in het bijzonder de ICT. Je was gelukkig nooit erg lang van stof, maar toonde altijd wel een geweldige betrokkenheid. En wie weet wat de toekomst gaat brengen, want ik ga vandaag afscheid nemen van een paar statenleden van wie ik al eerder afscheid heb genomen. Dus misschien neem ik nu wel te vroeg afscheid van Anno Boer.

Over mevrouw Brink ga ik nu weinig zeggen. Niet omdat ik over haar niet veel zou kunnen zeggen en ook niet omdat ik het niet zou willen, maar Margriet Brink en Henk Weggemans, onze eigen B en W, gaan nog een eigen afscheidsreceptie houden en om ervoor te zorgen dat u allen in groten getale naar die receptie komt, zeg dat ik nu niets zeg, maar op die afscheidsreceptie een heleboel.

De volgende die afscheid neemt is Mieke Ceelen. Jij hebt je altijd zeer, zelfs bijna gepassioneerd ingezet voor het ouderenbeleid en het armoedebeleid. De cultuur had altijd jouw bijzondere interesse en vandaar ook jouw permanente lidmaatschap van de Statencommissie CW. Mieke viel mij altijd op door haar enthousiasme.

Henk Weggemans, een van mijn bronnen als het gaat om de statenleden - ik heb meer bronnen geraadpleegd - meldde mij dat Mieke zo nu en dan ook haar boze uitschieters kende, die op anderen een onverwachte indruk maakten. Ik vertaal dat maar met de woorden dat Mieke van een stevige discussie hield.

Dan Willemien Dirks, de klaverjaster. Met haar voel ik een duidelijke lotsverbondenheid. Zij is namelijk in de afgelopen statenperiode oma geworden en ik werd opa. Dat schept een heel bijzondere band. Willemien is heel lang actief geweest in de gemeenteraad van Emmen als een-vrouwsfractie. Beroepsmatig, maar eigenlijk nog meer dan beroepsmatig, heeft zij zich met hart en ziel overgegeven aan het woonwagewerk. Zij is de afgelopen periode voorzitter geweest van de Statencommissie CW en een voor haar ongetwijfeld bijzonder hoogtepunt was dat zij onder de vleugels van Wouke van Scherrenburg een jaar geleden in Zeegse de winnaar werd van onze debatwedstrijd. Ik kom bij een andere Willemien, namelijk Willemien van Dommelen. Zij heeft hier ook tamelijk kort gezeten, maar ik weet uit goede bron dat zij het die korte periode buitengewoon naar haar zin heeft gehad. Zij is met veel enthousiasme in de milieumaterie gedoken. Zij staat bekend als iemand die een gedegen onderzoek doet alvorens een standpunt te bepalen en zij heeft zich behoorlijk vastgebeten in een aantal onderwerpen. Ik denk dat het CDA in haar een goede milieu- en RO-deskundige verliest.

Ik kom vervolgens bij Arie Fonk, een ietwat opvallende verschijning in ons gezelschap. Altijd goed gemutst en een echte kunstenaar. Heel creatief, niet alleen buiten maar ook binnen de poli-

tiek. De kiezers hebben gesproken en daarom heeft hij nog maar een periode kunnen zitten, maar, wie weet wat de toekomst nog brengt. Als nieuwkomer nam hij onmiddellijk plaats in de Ipsc en van De Rechte Lijn was hij een van de initiatiefnemers.

Dan kom ik bij Adrie Gaasbeek. Alle goede dingen bestaan uit twee. In 1999 hebben we namelijk ook al afscheid van hem genomen.

Laat ik beginnen met Adrie dank te zeggen voor zijn warme, persoonlijke brief die ik gisteren mocht ontvangen. Die brief kwam recht uit het hart, maar zo is Adrie. Hij is gedreven, staat midden in de Drentse samenleving. Hij kent heel veel mensen en wat misschien nog veel meer telt, veel mensen kennen hem. Hij is kritisch en ondanks het feit dat hij niet meer tot de allerjongsten gerekend kan worden, is hij altijd groot voorstander van vernieuwingen. Hij heeft menig vurig pleidooi voor vernieuwingen gehouden en ondanks een lichamelijke handicap, waar hij zich op een bewonderenswaardige manier bovenuit heeft geknokt, was hij superactief, overal en altijd aanwezig. Ik herhaal daarom nog maar eens wat ik vier jaar geleden al tegen je zei Adrie: Jij zult de staten missen, maar wij zullen jou ook missen.

Rudolf van Glansbeek is een heel degelijke maar boven alles betrouwbare man. Solide, iemand die hecht aan goede manieren, aan fatsoen, aan goede procedures. Hij is een principiële man. Als ik hem zag, had ik altijd het gevoel iemand te zien die nu echt de hoeder van het CDA-gedachtengoed is. Jij bent sociaal, werkt met grote betrokkenheid en kennis op het gebied van welzijn. Wat naar jouw idee nogal eens onderbelicht bleef, heb je regelmatig benadrukt, namelijk de rol van de vrijwilligers en de rol van de kerken in het vrijwilligerswerk.

De volgende is Ab Haak, ons eigen gestaalde kader. Ab is heel lang statenlid geweest. Hij is iemand met rechtlijnige ideeën en standpunten. Hij komt uit de CPN en - veel ervan heeft hij gelukkig wel van zich afgeschud - in één ding is hij altijd hetzelfde gebleven: bij de mensen, dicht bij de basis, bij de mensen zijn voor wie je het doet. Vandaar ook al zijn inspanningen op het gebied van huurdersbelangen. Ik weet dat hij al jaren rondrijdt in een heel grote Volvo. Ik dacht altijd dat die auto bedoeld was om in verkiezingstijd het campagnemateriaal van de PvdA te vervoeren, maar het alibi is dat om de belangen van alle huurders door het hele land te kunnen behartigen

wel zo'n grote bak nodig is. Ik heb mij hierover overigens niet aan de indruk kunnen onttrekken dat de snelheid hem ook wel aantrok. Maar Ab, je was vooral een collegiaal bestuurder, een vriend voor iedereen in de staten. Je bent inmiddels raadslid geworden in Emmen en ach, dames en heren, waar houdt hij zich mee bezig? Volkshuisvesting!

Dan kom ik bij Fer Harleman en ik kan tot geruststelling van zijn vriendin zeggen, dat hij zich de afgelopen vier jaar wel degelijk prima heeft gedragen. Je was niet een van de stilsten onder ons, je meldde je in menig debat en je was echt - tenminste, zo heb ik dat ervaren - een bijtertje, iemand die zich niet gauw gewonnen gaf, maar wel altijd open stond voor redelijke argumenten van anderen. Je bent jarenlang actief geweest in een eenmansfractie in de gemeenteraad van Assen en ik had weleens het gevoel dat je niet onmiddellijk de beperkingen van het lidmaatschap van een vijfmansfractie in de gaten had. Maar die eenmansfractie in Assen heeft je doen groeien en bovendien beschouw jij het als een verdienste uit die periode Sipke Swierstra het politieke vak te hebben geleerd, tenminste dat vertel je altijd.

De heer HARLEMAN: Nee, dat zal Sipke wel een keer verteld hebben.

De VOORZITTER: Maar het vervelende voor jou is dat ik het van Sipke nooit heb gehoord.

Je was een heel aanwezige voorzitter van de Statencommissie RIM en je hebt ook steeds gestimuleerd dat statenleden niet alleen met het college in discussie gingen, maar vooral ook onderling. Daarnaast dacht je niet alleen na over de inhoud van de boodschap maar ook over een aantrekkelijke verpakking daarvan. En ook de bron van deze wetenschap zal ik niet prijsgeven. Ik kom dan bij Jan van Heukelum. Jan is een onafhankelijke politicus, dat heeft hij vanmiddag nog weer eens gedemonstreerd. Jan is, vind ik, een kerel uit een stuk: hij is eerlijk, omgecompliceerd, recht door zee en wars van flauwekul. Als het om de provinciale politiek ging, had hij een heel sterk uitgangspunt: hij wilde zich alleen bemoeien met zaken die de provincie ook aangingen. Ik heb je vaak genoeg horen roepen: "Nee, dit is geen taak voor de provincie." Je bemoeide je met wat aan de provincie was en behoorde te zijn. Je had geen trek in vrijblijvende discussies over zaken waarover de provincie toch niets te vertellen had.

Je bent bovendien een groot kenner van het Drentse landschap, met name van die plekken waar zich golfbanen bevinden. Op de golfbaan ben je een lefty, je speelt linkshandig, wat over het algemeen gevaarlijk is voor de omgeving, maar als je maar dicht genoeg bij jou in de buurt blijft, komt ook dat wel weer goed. Jan, op die golfbaan zullen we elkaar nog wel eens tegenkomen. Hoe de uitslag ook van onze onderlinge wedstrijd wordt, ik laat je in je waarde.

Fred Ietswaart is een man die zich laat gelden door inhoud. Hij heeft daar ook nadrukkelijk meer affiniteit mee dan met politieke spelletjes of politieke strategieën. Het gaat jou om de zaak zelf, de inhoud. En je bent, zo heeft jouw fractievoorzitter mij gemeld - en nu vermeld ik mijn bron wel - nadrukkelijk een teamplayer. Je hebt geen bovenmodale politieke geldingsdrang, maar je trekt wel degelijk een benedengrens als men jou te na komt. Jij vindt vooral een goede sfeer belangrijk en dat hebben veel van jouw collega's de afgelopen periode ook persoonlijk kunnen merken door jouw aandacht voor hun persoonlijk welbevinden. Heleen Kamphuijs heeft op de valreep nog even voor een unicum gezorgd: een maidenspeech op de laatste dag van haar bestaan als statenlid. Je bent kort statenlid geweest, zo gaat dat nu eenmaal in de politiek, je bent een echte Assense met feeling voor nuances, maar je overziet heel goed hoe een proces loopt. Bovendien laat je je niet zomaar van de wijs brengen, heb ik in de korte tijd dat je statenlid was, kunnen merken. Je werkt in het onderwijs en je draagt graag iets over en dat hebben de mensen hier wel kunnen ontdekken. Ik kom vervolgens bij Henny Kempe van de ChristenUnie. Zij was twee mannen de baas. Henny is spontaan en hartelijk en laat ook in de politiek haar hart spreken. Bij haar is sprake van een grote betrokkenheid bij de zwakken in de samenleving. Wat mij ook altijd opviel was dat zij zich zo minutieus voorbereidde: alle stukken werden gelezen, ook die stukken die niet onmiddellijk betrekking hadden op haar portefeuille. Ik denk dat niet alleen de ChristenUnie maar ook de staten in jou een buitengewoon goed lid verliezen, maar ik heb begrepen dat je als fractievolger toch nog wel een beetje in beeld blijft.

Dan kom ik bij Wim Klein Nulent. Ook van jou, Wim, hebben we al eens eerder afscheid genomen, namelijk in 1995, acht jaar geleden dus. Eigenlijk had ik de woorden die ik toen sprak, zo weer uit de kast kunnen halen, want jij bent in die

acht jaar geen spat veranderd. Zeer degelijk, betrokken, vooral geïnteresseerd in bestuurlijke zaken en constructief. Dit is misschien allemaal wel een beetje verklaarbaar uit jouw ambtelijke achtergrond. Je bent ook altijd bereid een compromis te zoeken en je bent maatschappelijk betrokken. Het is mij bekend dat je actief bent in de handbalwereld. Je hebt een heel zware periode achter de rug met je ziekte, het was allemaal niet gemakkelijk, maar met een combinatie van optimisme, vechtlust en doorzettingsvermogen ben je er weer bovenop gekomen. Het ga je goed in Hardenberg.

Voordat Dineke Mellink in de staten kwam, was zij raadslid en fractievoorzitter van de PvdA in Assen. Ik had altijd de indruk - en ik zeg dit niet omdat ik denk dat je het in de staten niet aan je zin hebt gehad en ook niet omdat je als statenlid tekort bent geschoten, integendeel - dat je Assen toch maar moeilijk kon vergeten. Dat gevoel had ik altijd een beetje. Of dat nou door Jaap kwam, maar op de een of andere manier bleef dat Assen jou buitengewoon bezighouden. Maar je hebt ook in de staten voortreffelijk werk verzet. Je bent iemand uit de, vergeef mij dat ik het zo zeg, feministische school, je werkte met hart en ziel bij de vrouwenvakschool, je was een enthousiaste politica en als het nodig is, ga je ervoor en - en dat telt nog meer - dan houd je ook niet zomaar weer op. Bij Nellie Nieuwenhuizen heb ik opgeschreven: "Een nijvere bij." Ik denk dat dit een trefzekere karakterisering is. Je was altijd hard aan het werk, een van de trouwste leden van de OPD. Je bent zeer perfectionistisch, bestudeert alle onderwerpen, je werkt heel degelijk en je bent nadrukkelijk begaan met het welzijn van de mens. Ik weet dat je in vuur en vlam kunt raken als je oploopt tegen iets wat jij als een onrechtvaardigheid beschouwt. Rechtvaardigheid, daar gaat het jou om. Ik kom dan bij Warrie Nijenbrinks. Eigenlijk kan ik over hem heel kort zijn: Warrie is Warrie en daar is volgens mij alles mee gezegd. Maar ik zeg toch nog een paar dingen meer. Warrie is een hartelijke, warme man, joviaal, vriendelijk. Warrie is iemand zonder dubbele of verborgen agenda's. Warrie is straight. Hij deugt, om het zo maar eens te zeggen. Warrie is ook iemand die erg gevoelig is voor sfeer. Hij houdt wel van een fel debat, maar laten we toch vooral een beetje normaal doen met elkaar. Hij kon zo nu en dan op een heel ontwapenende manier iemand bijna van de lijn afbrengen door, als hij het niet precies wist, te

zeggen dat men ook niet zulke moeilijke vragen moest stellen. Dat is Warrie, een fijne, gezellige man, met wie je kunt praten en kunt lachen. Geen partijfanaticus, maar een bruggenbouwer. Nooit te beroerd om voor zijn eigen partij wat te doen. Ik zal niet al te ver teruggaan in de geschiedenis - ik was toen bovendien nog geen voorzitter van deze staten - maar de wijze waarop jij fractievoorzitter bent geworden van de VVD had niet zozeer te maken met een brandende ambitie van jouw kant, maar kwam veel meer voort uit de noodzaak om in de fractie een samenbinder te hebben. Warrie, je hebt drie periodes in de staten gezeten en ik bewaar de beste herinneringen aan mijn periode met jou. En ach, wij komen elkaar nog wel eens tegen bij Emmen of bij E en O en misschien ga je, nu je wat meer vrije tijd hebt, het voorbeeld van Jan wel volgen, wie weet.

Joost Prinsen kwam als jeugdig statenlid binnen en gaat als jong statenlid weer weg. Ik kan dat zo zeggen, want het feit dat je als jeugdig statenlid binnen kwam, heb je zelf nooit als een verdienste beschouwd. Je werd het en je bent meer geweest dan alleen maar het jongste statenlid. Je was vooral statenlid. Sociaal ingesteld met veel aandacht voor jeugdcultuur en jeugdzorg. Je werkt als jeugdleader in Dwingeloo. Je kiest nu voor buiten Drenthe en een opleiding. En nu zal ik toch weer even een bron citeren, namelijk

Henk Weggemans: "Jammer, had beter kunnen blijven als fractielid voor de PvdA. Constructief lid van een collectief met heldere standpunten." Uit de mond van Henk Weggemans is dat echt een compliment. Het is ook heldere taal, wat Henk nu heeft opgeschreven. Maar goed, Joost, kom nog eens terug.

Marjan Remmelts heeft ook drie periodes deel uitgemaakt van provinciale staten, en gedurende twee periodes was zij secretaresse van de fractie. Marjan is secretaresse van de Bond van Plattelandsvrouwen en - ik kan het heel objectief zeggen - Marjan heeft een grote aanhang op het boerenland onder het boerenvolk, omdat zij nu eenmaal zelf een boerenvrouw is. Zij heeft echt haar roots op het platteland en is daar electoraal een stevig nummer voor de VVD. Marjan heeft ook veel voor de VVD gedaan, bijvoorbeeld voor de vrouwen in de VVD en voor de ouderengroep. Jij kreeg verleden jaar een ernstig auto-ongeluk, je bent een halfjaar buiten de staten geweest, maar ook jij bent weer monter en vief teruggekomen met nog steeds die werkelijk letterlijk onzin-

nig dikke agenda van je en die onzinnig dikke tas vol stukken en krantenknipsels. Jij sleepte altijd alles mee om nooit voor verrassingen te worden gesteld. Het zou jou niet gebeuren dat je het net niet bij je had of niet zou weten. Ga daar maar mee door, Marjan, het hoort bij jou.

Janny Schipper heeft twee periodes met harts-tocht deel uitgemaakt van de provinciale staten. De afgelopen periode was je ook fractiesecretaris, je verzorgde de stateninfo van de VVD. Ik vond jou altijd het voorbeeld van - en ik wil hiermee niets ten nadele van de anderen zeggen - een zeer trouw statenlid. Je was er altijd, je was overal aanwezig. Je beschikte over een breed netwerk en je was zeer kundig op het gebied van cultuur en welzijn. Je was eigenlijk een dualist *avant la lettre*, want je maakte het je eigen college soms knap lastig, omdat jij vond dat dat hoorde bij de taakverdeling tussen de staten en het college. Je was de afgelopen periode ook vertegenwoordiger van Drenthe in de IPO-klankbordgroep. Misschien krijg je na het vertrek uit de staten wat meer tijd voor je grote hobby: poezen.

Mevrouw SCHIPPER: Nee, nee, nee.

De VOORZITTER: Dan kom ik bij iemand die ik - en ik aarzel nu een beetje bij wat ik zal zeggen - de politicus onder de cabaretiers of de cabaretier onder de politici moet noemen. Iedereen weet nu op wie ik het oog heb en dat niet alleen vanwege de alfabetische volgorde, die bepaalt dat na Schipper Van der Schoot komt. Ik spreek over Simon. Vandaag heb ik weer van je genoten. Nu weet ik niet of het de hoogste opdracht van een politicus is collega's altijd van je te laten genieten. Je moet het de anderen zo nu en dan ook lastig maken. Nou Simon, dat deed je ook wel. Je was buitengewoon geestig en vol humor. Ik had het nog nooit meegemaakt - en wat dat betreft ligt politiek Drenthe ook weer ver voor op de rest van het land - maar wij hadden hier een rappend statenlid. Dat ligt mij nog steeds goed in de oren. Jij kunt in zwaarwegende politieke zaken met een kwinkslag ontspanning brengen. Je hebt je de afgelopen periode duidelijk geen vriend van het IPO getoond, daar had je niet zoveel mee op, om het zo maar eens te zeggen en je had ook een hekel aan ambtelijke taal. De komende tijd ga je je inzetten voor mijn belangen, je gaat je namelijk inzetten voor de waardevastheid van de pensioenen en daarmee ben je een prima pleitbezorger

voor ouderen. Ik weet dat je de staten toch wel met bloedend hart verlaat, want het gaf jou buitengewoon veel bevrediging om hier in ons midden te zijn. Wij verliezen in jou ook een sociaal bewogen mens, met wat mij betreft het hart op de juiste plaats en als je zo nu en dan via de lokale radiozender van Eelde, waar jij programma's voor maakt in rapvorm nog eens wat commentaar levert op het gebeuren in de staten dan houd ik mij van harte aanbevolen voor de bandopname. Voor Henk Weggemans geldt hetzelfde als voor Margriet Brink. Ook over Henk valt heel veel te zeggen, maar ik ga het nu niet doen.

Mevrouw CEELLEN: Ik heb nog wel een bron.

De VOORZITTER: Stuur het maar toe. Ik zal Henk toespreken tijdens de afscheidsreceptie in april. En hoe je bent, ach, dat hebben we vandaag allemaal weer kunnen meemaken. Ik hoef eigenlijk helemaal niet zoveel over jou te vertellen, maar ik zal het in april wel doen. Iedereen heeft gezien hoe jij in de politiek opereert en dat niet alleen in de afgelopen periode, want toen ik nog op de kleuterschool zat, zat jij al in de staten of zoiets, je zit hier in ieder geval al heel erg lang. En dan last but not least Anneke de Widt. Anneke, ik heb zo-even al mijn waardering uitgesproken voor al het werk dat je in het kader van de Werkgroep Drenthe Duaal hebt gedaan. Ook jij bent van de lichterding 1991. Je hebt nu drie periodes meegemaakt en je bent gedurende die periodes, met een korte onderbreking, penningmeester geweest van de VVD. Je hebt - en ook dat is kenmerkend voor jou - een heel breed netwerk, ook landelijk, je hebt echt niet alleen in de provincie geopereerd. Je was actief op allerlei gebieden die betrekking hadden op de vernieuwing van het bestuur. Ja, en dat jij alles over dualisering weet, is iedereen wel goed duidelijk geworden. Maar het is niet alleen een kwestie van weten, je hebt het ook voortdurend getrokken. Je bent echt de trekker geweest van de dualisering en ook tegen die achtergrond vond ik het heel erg passen dat jij de eerste gekozen vice-voorzitter van de staten werd. En dat zul je je hele verdere leven blijven: jij was de eerste gekozen vice-voorzitter en dat kan niemand je meer afnemen. Je bent ook namens de VVD tot het eind toe lid van de Ipsc geweest. Of jouw agenda net zo dik is als die van Marjan, weet ik niet, want jij hebt gelukkig nogal eens de neiging wat te e-mailen en dat zorgt in ieder geval

voor een wat dunnere agenda, maar ik weet een ding zeker: jij bent echt een alles bewaarster. Je bewaart echt alles. Daardoor heb je ook een gedegen dossierkennis en dat je alles bewaart is ook overduidelijk te zien aan je privé-werkplek. Ik wil nu degenen die ik zo-even heb toegesproken, vragen naar voren te komen en achter mij te gaan staan. Het gaat om de heren Benning en Boer, de dames Brink, Ceelen, Dirks en Van Dommelen, de heren Fonk, Gaasbeek, Van Glansbeek, Haak, Harleman, Van Heukelum, Ietswaart, de dames Kamphuijs en Kempe, de heer Klein Nulent, de dames Mellink en Nieuwenhuizen, de heren Nijenbrinks en Prinsen, de dames Remmelts en Schipper, de heren Van der Schoot en Weggemans en mevrouw De Widt.

(Hierna overhandigt de voorzitter de vertrekkende statenleden een pakje.)

De VOORZITTER: De vertrekkende statenleden wacht ook nog een bos bloemen, maar die heb ik nu maar niet overhandigd want dan loopt iedereen met van die natte stengels in zijn hand en dat is ook weer niet zo handig. Die bloemen staan in de ontvangstruimte in het water op u te wachten. U bent nog niet helemaal van mij af, want voor een aantal statenleden wacht nog er nog iets anders, namelijk een koninklijke onderscheiding. Artikel 14 van het Ordereglement - en dat is niet het Reglement van orde dat wij vandaag hebben vastgesteld - van het Kapittel van de civiele orden bepaalt, dat wanneer men tenminste 12 jaar als volksvertegenwoordiger actief is geweest - en dat hoeft niet alleen als statenlid te zijn geweest - men in aanmerking kan komen voor een koninklijke onderscheiding.

Ik deel de staten dan ook met buitengewoon veel genoegen mee dat ik een aantal statenleden opnieuw moet vragen naar voren te komen, omdat het Hare Majesteit heeft behaagd hen te benoemen tot lid in de Orde van Oranje-Nassau. Het gaat om de heer Benning, mevrouw Mellink, de heer Nijenbrinks, mevrouw Remmelts en mevrouw De Widt.

Ik verzoek de door mij genoemde personen naar voren te komen.

(Applaus.)

Nadat deze leden op het podium staan, speldt de voorzitter hen de versierselen op die behoren bij het lidmaatschap in de Orde van Oranje-Nassau.

De VOORZITTER: Ik geef het woord aan de heer Haak, die zal spreken namens de vertrekkende statenleden.

De heer HAAK: Mijnheer de voorzitter. Het gebeurt niet zo vaak dat een lid van uw staten namens een zo grote fractie spreekt. Er vertrekken vandaag 25 statenleden, die plaats gaan maken voor nieuw gekozen leden van de staten van Drenthe.

In de vier periodes dat ik de verkiezingen heb meegemaakt vond ik het steeds opvallend dat zovelen de staten verlieten. Na elke verkiezing bestond de helft van de staten uit nieuwe leden en wij kunnen dus vaststellen dat er na elke verkiezing sprake is van een behoorlijke vernieuwing. Dat betekent echter niet dat het werken in de staten niet aantrekkelijk zou zijn. En ik weet dat ik namens vele afscheidnemenden spreek als ik zeg dat het een eer is om als volksvertegenwoordiger te mogen functioneren, te meer daar het om zeer afwisselende en veelzijdige activiteiten gaat: soms heel abstract en soms tot op het niveau van het beschermen van een vogeltje.

Voor nieuwe leden zal het even wennen zijn, maar de ondersteuning die vanuit dit huis door de medewerkers wordt gegeven aan zoekende leden, is buitengewoon groot. Daarvoor alle hulde aan alle medewerkers!

Het is ook een gedenkwaardige dag. Vandaag wordt afscheid genomen van het monistisch stelsel. De toekomst is voor de duale volksvertegenwoordigers. Waar dit toe zal leiden, zal de komende periode blijken. Ik hoop dat in elk geval het bedrijven van politiek de hoofdzaak zal blijven en dat duidelijk wordt gemaakt waar de verschillen liggen in de te maken keuzes. Misschien moeten de debatten meer op het scherpst van de snede worden gevoerd, dat kan het politiek spel voor de burgers aantrekkelijker maken. Maar laat altijd de bestuurlijke kwaliteit vooropstaan, want er moet iets tot stand worden gebracht. Of, zoals mevrouw Remmelts het uitdrukte met de vraag of ik als PvdA'er dat zou kunnen zeggen: de Drentse burgers zitten niet te wachten op hanengekraai. Dualisering betekent ook burgers opzoeken, het debat aangaan en luisteren naar opvattingen die in de samenleving leven. Voorzitter. Ook voor u zal het

een en ander veranderen. U wordt voorzitter van het Presidium. Ik ben benieuwd wat ik mij daarbij moet voorstellen en wat u ervan maakt, zeker wanneer ik vanuit mijn CPN-verleden aan een presidium denk.

Ik stel vast dat het de laatste jaren redelijk rustig is aan het voorzittersfront, maar ik heb er een aantal meegemaakt.

De heer Oele was voorzitter toen ik werd geïnstalleerd. Hij werd opgevolgd door de heer Meijer, die weer plaats maakte voor mevrouw De Boer. En toen u kwam, voorzitter, was duidelijk dat er geen sprake meer zou zijn van snelle wisselingen. Een Drent op de voorzittersstoel past goed. Lang is erover gespeculeerd wanneer u zou verhuizen naar de Drentse hoofdstad. U bent thans geseteld in een fraai pand op een steenworp afstand van de vroegere ambtswoning, naar mijn gevoel een bewuste keuze. Ik hoop dat u nog vele jaren als voorzitter leiding zult mogen geven aan de staten, het Presidium en het college.

Voorzitter. Als ik terugkijk op de periode dat ik deel heb mogen uitmaken van de staten van Drenthe dan stel ik vast dat het nodige tot stand is gebracht en omdat niet alles wat mij betreft positief was, wil ik met een negatief punt beginnen. Toen ik lid werd van de staten kon ik onder het genot van een rokertje in mijn stoel, sorry zetel, het verloop van de vergadering volgen. Best gezellig, dus zonder die verbodsborden.

In de afgelopen jaren hebben de staten ingrijpende en vergaande beslissingen genomen. Zo deden we Drenthe opnieuw in en brachten we het aantal gemeenten van 37 terug naar 12; zo veranderde dus de loop van de geschiedenis. Er waren mensen die met die verandering grote moeite hadden. Zelfs werd het einde van een vriendschap in het vooruitzicht gesteld als de herindeling door zou gaan. Maar de tijd heeft de wonden geheeld. Is dat echter voldoende? Ik denk het niet, want grote, sterke gemeenten hebben behoefte aan een grote mate van beleidsvrijheid. De ruimte die de provincie biedt voor dit eigen beleid zou naar mijn oordeel opnieuw tegen het licht moeten worden gehouden. In het dualistische systeem zou ook gekeken moeten worden naar de rol van de provinciale overheid, want als je zaken verandert, doe het dan ook volledig. Uiteraard stelt dat ook eisen aan gemeenten, want zij zullen zorg moeten dragen voor goed onderbouwde plannen voor een toekomstgericht beleid. Ook de waterschappen gingen op de schop.

Er kwam een grootscheepse fusie met als gevolg dat er nog slechts ruimte was voor vier waterschappen. Mijn grootste wens, de waterschappen onder provinciale verantwoordelijkheid brengen, is helaas nog niet in vervulling gegaan, maar ik ben gelukkig niet meer een roepende in de woestijn en ik heb dan ook goede hoop dat dit op enig moment zal worden gerealiseerd.

Een andere belangrijke klus, waarbij ik als woordvoerder heb mogen optreden, was de herstructurering van de Drentse welzijnssector en de nadere invulling.

Een landelijke primeur behaalden we met de vaststelling van het POP. Voor het eerst werd een aantal beleidsplannen ondergebracht in een samenhangend beleidsplan. Ook de samenwerking in noordelijk verband leverde belangrijke voordelen op. Ik denk daarbij aan het Kompas voor het Noorden en aan de Langman-gelden.

Een discussie die af ten toe de kop opsteekt, is de samenvoeging van de noordelijke provincies.

Omdat er nu toch geen gedeputeerden meer zullen antwoorden, zal ik het nu maar zeggen: als geboren en getogen Drent hoop ik dat mijn kleinen achterkleinkinderen op kunnen groeien in een provincie die Drenthe heet. Ik zou de nieuwe staten dan ook willen adviseren in die samenvoeging geen energie meer te steken.

Toch zijn er zaken die ook na vele jaren nog steeds de aandacht vragen en af en toe weer in het nieuws opduiken. De echte nestor van de staten, de heer Weggemans, zal zich ongetwijfeld de discussie van 25 jaar geleden herinneren over het vliegveld Eelde. Ook spraken wij toen al over de verdieping en verbreding van het kanaal Almelo-Coevorden en de realisatie van het oefenterrein De Haar. U ziet het, sommige beleidsonderdelen gaan een lange weg.

Voorzitter. Wij hebben al dit werk kunnen doen dankzij de steun van velen: de medewerkers van het Bureau Statenwerk, de bodes, de verslaglegging en de dames die zorgden voor de sloten koffie. Hun wil ik na afloop van de vergadering graag een bloemetje aanbieden als blijk van waardering van de Drentse staten.

De nieuwe staten wens ik veel wijsheid.

Er is een spreekwoord dat luidt "De beste stuurli staan aan wal". Er komt ook nu weer een aantal stuurli aan de wal te staan. Staten, denk om uw zaak!

(Applaus.)

De VOORZITTER: Dank u zeer. Het ga u allen goed.

Ik sluit de vergadering.

(De vergadering wordt om 17.23 uur gesloten.)
GB

Aldus vastgesteld in de vergadering van provinciale staten van 25 juni 2003,

, voorzitter

, griffier

TOEZEGGING

gedaan in de vergadering van provinciale staten van Drenthe, gehouden op 19 maart 2003 in het provinciehuis te Assen.

Pagina

- 19 De heer DIJKS zegt toe dat er over een jaar een tussenrapportage zal verschijnen over Cultuurtoerisme II.